

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2017

Jan Vidlička

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta
Katedra pomocných věd historických a archivnictví

Internetové zdroje v kodikologii v německy mluvících zemích
Bakalářská práce

Autor: Jan Vidlička
Studijní program: B3928 Technická podpora humanitních věd
Studijní obor: Počítačová podpora v archivnictví
Forma studia: Prezenční

Vedoucí práce: PhDr. et Mgr. Jakub Zouhar, PhD.

Hradec Králové, 2017

Zadání bakalářské práce

Autor: Jan Vidlička

Studium: F14BP0017

Studijní program: B3928 Technická podpora humanitních věd

Studijní obor: Počítačová podpora v archivnictví

Název bakalářské práce: **Internetové zdroje v kodikologii v německy mluvících zemích**

Název bakalářské práce AJ: Internet Codicology Sources in German-speaking Countries

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Práce se zaměří na zmapování a rozřazení internetových zdrojů, zhodnocení jejich přístupu ke zpřístupnění archiválií z hlediska technického i uživatelského a posouzení jejich přínosu pro další práci. Tohoto výsledku bude dosaženo použitím metod analýzy, syntézy a komparace.

STELLNER, František, Poláček, Jaroslav a kol.: Internet nejen pro historiky. Praha, 2003. LÖFFLER, Karl.: Einführung in die Handschriftenkunde. Leipzig, 1929. PRAŽÁK, Jiří.: K pojetí kodikologie. Studie o rukopisech 19, 1980, s. 123-141. REHBEIN, Malte, Patrick Sahle, Torsten Schaßan.: Kodikologie und Paläographie im digitalen Zeitalter. Norderstedt, 2009.

Garantující pracoviště: Katedra pomocných věd historických a archivnictví,
Filozofická fakulta

Vedoucí práce: PhDr. Jakub Zouhar, Ph.D.

Oponent: Mgr. Lenka Horáková, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 11.5.2016

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracoval pod vedením vedoucího samostatně a uvedl jsem všechny použité zdroje a literaturu.

V Hradci Králové dne

.....

podpis

Poděkování

Zde bych velice rád poděkoval vedoucímu své bakalářské práce panu PhDr. Et Mgr. Jakubu Zouharovi, Ph.D. za odborné vedení, ochotu a vstřícnost při vytváření této bakalářské práce. Dále bych také rád poděkoval své rodině a přátelům za jejich podporu.

Anotace

VIDLIČKA, Jan, *Internetové zdroje v kodikologii v německy mluvících zemích*: Filozofická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2017, s. 151. Bakalářská práce.

Tato práce se zabývá analýzou a základním popisem internetových kodikologických zdrojů provozovaných ve Spolkové republice Německo, Rakouské republice a Švýcarské konfederaci.

Obsahuje způsob nalezení těchto zdrojů, jejich základní charakteristiky a autorovo hodnocení jejich přínosů pro badatelskou činnost. Vybrané internetové zdroje jsou strukturovaně řazeny podle místa působnosti jejich provozovatele. Dále je podána informace o ověřené metodě hodnocení kvality a technické vyspělosti internetových zdrojů. Tato metoda je následně aplikována na vybrané internetové zdroje a její výsledky jsou v závěru vyhodnoceny.

Klíčová slova

Digitalizace, rukopis, archiv, knihovna, internetový zdroj, kodikologie, katalog, Spolková republika Německo, Rakouská republika, Švýcarská konfederace

Annotation

VIDLIČKA, Jan, *Internet Codicology Sources in the German-speaking Countries*: Philosophical Faculty, University of Hradec Králové, 2017, 151 pp. Bachelor Degree Thesis.

This bachelor thesis presents an analysis and basic description of the Internet codicology sources in the Federal Republic of Germany, the Republic of Austria and the Swiss Confederation.

It describes the way how these sources were found, their basic characteristics and author's appraisal of their benefits for research activities. The selected Internet sources are ordered by the location of their province. Furthermore, it informs about a proven method of rating of quality and technical advancement of the Internet sources. This method is subsequently applied to the selected Internet sources and its results are evaluated in the end.

Keywords

Digitization, Manuscript, Archive, Library, Internet Source, Codicology, Catalogue, Federal Republic of Germany, Republic of Austria, Swiss Confederation

Obsah

Úvod	10
1. Definice základních pojmů a zkratk	12
2. Obecný úvod do problematiky kodikologie	18
2.1. Specifika internetových kodikologických zdrojů oproti klasickému přístupu v archivnictví	20
3. Analytická část.....	23
3.1. Stanovení cílů analýzy	23
3.2. Stanovení rozsahu analýzy	23
3.2.1. Principy a metody vyhledávání	23
3.2.2. Definice klíčových slov	26
3.3. Hodnotící metoda	28
3.3.1. VALUE	29
3.3.2. NAVIGATION	31
3.3.3. PRESENTATION.....	33
3.3.4. TRUST	35
3.3.5. ADDED VALUE	37
4. Vybrané internetové kodikologické zdroje	40
4.1. Obecný úvod	40
4.2. Hodnocené internetové kodikologické zdroje v Německu	42
4.2.1. SLUB	43
4.2.2. Herzog August Bibliothek Wolfenbüttel	44
4.2.3. Universitätsbibliothek Heidelberg	45
4.2.4. Das Münchener Digitalisierungszentrum.....	46
4.2.5. Staatsbibliothek zu Berlin.....	47
4.2.6. Heinrich Heine Universität Düsseldorf – Universitäts- und Landesbibliothek..	49
4.2.7. Mecklenburg-Vorpommern Digitale Bibliothek.....	50
4.2.8. Codices Electronici Ecclesiae Coloniensis.....	51
4.2.9. Virtuelles Skriptorium St. Matthias.....	52
4.2.10. Das Reformationsportal Mitteldeutschland	53
4.2.11. LEO BW.....	54
4.2.12. Handschriftencensus.....	55
4.2.13. Kalliope Verbund.....	56
4.2.14. Deutsche Digitale Bibliothek	57
4.2.15. Manuscripta Mediaevalia.....	58
4.2.16. Das Leitbild der Universitäts- und Landesbibliothek (ULB) Bonn	59
4.2.17. Württembergische Landesbibliothek Stuttgart	60
4.2.18. Staatsbibliothek Bamberg.....	61

4.2.19.	Universitätsbibliothek Augsburg.....	62
4.2.20.	Bibliotheca Laureshamensis – digital: Virtuelle Klosterbibliothek Lorsch	63
4.2.21.	ORKA - Open Repository Kassel	64
4.2.22.	Virtuelle Bibliothek Würzburg.....	65
4.2.23.	Badische Landesbibliothek.....	66
4.2.24.	Stadtgeschichtlichen Museum Leipzig	67
4.2.25.	Univesitätsbibliothek Leipzig	68
4.3.	Nehodnocené internetové kodikologické zdroje v Německu	70
4.4.	Hodnocené internetové kodikologické zdroje v Rakousku	73
4.4.1.	Österreichische Nationalbibliothek	73
4.4.2.	Austrian Literature Online.....	74
4.4.3.	Mittelalterliche Handschriften in Österreich	75
4.4.4.	Universitätsbibliothek Graz	76
4.4.5.	Hebräische Fragmente in Österreich	77
4.4.6.	Die Oberösterreichische Landesbibliothek	78
4.4.7.	Universitätsbibliothek Salzburg	79
4.5.	Hodnocené internetové kodikologické zdroje ve Švýcarsku.....	81
4.5.1.	e-codices - Virtuelle Handschriftenbibliothek der Schweiz	81
4.5.2.	Helvetic Archives.....	82
4.5.3.	E-manuscripta.ch	83
4.6.	Nehodnocené internetové kodikologické zdroje ve Švýcarsku	84
4.7.	Ostatní hodnocené internetové kodikologické zdroje.....	86
4.7.1.	Mediaevum.de	86
4.7.2.	Manuscriptorium	87
4.8.	Ostatní nehodnocené internetové kodikologické zdroje.....	88
4.9.	Rozcestníky.....	89
5.	Hodnocení vybraných internetových zdrojů dle zvolené metody	91
5.1.	Analýza německých internetových zdrojů	91
5.2.	Analýza rakouských internetových zdrojů	92
5.3.	Analýza švýcarských internetových zdrojů	93
5.4.	Interpretace souhrnných výsledků.....	94
6.	Hodnocení vybraných internetových zdrojů dle modifikované metody.....	96
6.1.	Analýza německých internetových zdrojů	96
6.2.	Analýza rakouských internetových zdrojů	97
6.3.	Analýza švýcarských internetových zdrojů	97
6.4.	Analýza souhrnných výsledků	97
7.	Vyhodnocení praktické části	99
7.1.	Určení nejlepších webových portálů z analyzovaného vzorku	99

7.2. Srovnání jednotlivých německy hovořících zemí	100
Závěr.....	101
Použité prameny a literatura	103
Literatura.....	103
Internetové zdroje	103
Seznam tabulek a obrázků	112
Tabulky	112
Obrázky	112
Seznam příloh.....	112
Přílohy	113

Úvod

Cílem této práce je analýza kodikologických zdrojů dostupných na internetu v jednotlivých německy hovořících zemích, dále jejich porovnání a vyhodnocení. Zpracovatel se hodlá rovněž pokusit o syntézu funkcionalit nejlépe hodnocených internetových zdrojů a následnou formulaci doporučení pro elektronické kodikologické informační zdroje obecně.

V neposlední řadě je osobním cílem autora ověřit si doposud získané teoretické znalosti v praxi, a to zejména z předmětů výpočetní technika v archivnictví, databázové systémy, multimediální systémy, pomocné vědy historické a digitalizace národního archivního dědictví.

Ambicí zpracovatele je získat informace o obecně akceptovatelných metrikách v oblasti webových portálů a internetových stránek a ty následně doplnit o samostatně vhodná kritéria pro internetové kodikologické zdroje. Ke splnění cíle bude autor čerpat obecné poznatky z dosavadního studia, odborné literatury, doporučení předních ICT firem a vlastního výzkumu. Ten bude založen na schopnosti nalézt vhodná kritéria, která bude možno použít pro porovnání všech nalezených portálů.

Pro potřeby této práce jsou za německy hovořící země považovány Německo, Rakousko a Švýcarsko. Státy, ve kterých je německy jazyk jeden z oficiálních (jako např. Belgie), nebo menší německy hovořící země (Lichtenštejnsko) nejsou předmětem analýzy.

Zpracovatel považuje za podstatné nalézt dostatečný počet analyzovaných vzorků, tj. kodikologických informačních zdrojů, definovat použitelná kritéria a definovat objektivní závěry. Doprovodným přínosem práce by měla být možnost použít závěry jako východisko pro podrobnější analýzu nebo rozšíření probíhajícího výzkumu v této oblasti.

Pro dosažení definovaného cíle budou využity metody analýzy, syntézy a komparace. Analytická část práce bude zaměřena jednak na získání obecných informací o kodikologických zdrojích v každé ze zařazených německy hovořících zemí, tak v konkrétní analýze nalezených zdrojů. V další části se bude autor věnovat syntéze získaných informací, aby bylo možno vymezit hodnotící vzorek obdobných charakteristik. Ten pak bude použit pro vlastní komparaci a definici závěrů.

Při zpracování bude vycházeno pouze z veřejně dostupných zdrojů, z odborné literatury a z informací získaných v průběhu dosavadního studia. Veškeré takto získané informace nebo případné citace budou odkazovány na jejich primární zdroj. Autor prohlašuje, že při zpracování bakalářské práce se důsledně zdržel využití jakýchkoli formulací či závěrů z již dříve zpracovaných bakalářských, diplomových a vědeckých prací nebo studií.

1. Definice základních pojmů a zkratk

Uvedené termíny a zkratky jsou vytvořeny za účelem snazší orientace v textu a rovněž pro eliminaci nejednotného výkladu informací uvedených v této práci. Autorovým záměrem nebylo vždy poskytnout přesné vědecké definice používaných pojmů, nýbrž nabídnout zjednodušený popis koncipovaný z pohledu zaměření této práce a běžně používaný v prostředí komunity uživatelů internetu.

Archivační server

„Server sloužící k ukládání velkého objemu digitálních souborů za účelem jejich dlouhodobé archivace a zpřístupnění“¹ (pro účely této práce také databáze).

Katalog

„Sekundární informační zdroj obsahující soubor katalogizačních záznamů o dokumentech, které daná instituce uchovává ve svých fondech nebo které trvale nebo dočasně zpřístupňuje, vytvářený podle předem stanovených zásad a umožňující zpětné vyhledávání dokumentů.

K základním funkcím katalogu patří lokační funkce (katalogizační záznam informuje o umístění dokumentu a o organizaci fondu), bibliografická funkce (katalogizační záznam informuje o existenci dokumentu), rešeršní funkce (katalogizační záznam umožňuje efektivní vyhledání dokumentu), propagační funkce (katalogizační záznam informuje o nově vydaných dokumentech).“²

Katalogizační záznam

„Druh bibliografického záznamu, obsahující vždy i lokační údaje (signaturu a/nebo siglu) a exemplářové údaje knihovny uchovávající katalogizovaný dokument.

Původně byl chápán jako záznam pro katalog na rozdíl od bibliografického záznamu jakožto záznamu pro bibliografii. V současné praxi se rozdíl mezi

---

¹ Ludmila CELBOVÁ, *Archivační server*, dostupné online (http://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000000517&local_base=KTD), [citováno k 5. 5. 2017].

² Marie BALÍKOVÁ, *Katalog*, dostupné online (http://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000001443&local_base=KTD), [citováno k 5. 5. 2017].

bibliografickým a katalogizačním záznamem stírají, i bibliografický záznam často obsahuje lokační a exemplářové údaje.“³

Creative Commons

„Licence Creative Commons jsou souborem veřejných licencí. Autor jejich prostřednictvím nabízí neurčitému počtu potenciálních uživatelů licenční smlouvu, na základě které jim poskytuje některá svá práva k dílu a jiná si vyhrazuje.“⁴

„Creative Commons nejsou popřením klasického pojetí autorského práva, jsou jeho nadstavbou a jako takové vycházejí z občanského zákoníku (§ 2358–2389 Zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník).“⁵

Metadata

„Strukturovaná data, která nesou informace o primárních datech. Pojem metadat je používán především v souvislosti s elektronickými zdroji a vztahuje se k datům v nejširším smyslu slova (datové soubory, textové informace, obrazové informace, hudba aj.).

Funkce metadat je popisná, selekční a archivační. V souvislosti s těmito funkcemi se rozlišují metadata pro účely popisu, správy, právních nároků, technické funkčnosti, užití a archivace. Údaje se obvykle vkládají přímo do zdroje (umísťují se např. v záhlaví dokumentu HTML).“⁶

Rukopis

„Ručně psaná kniha, vzniklá před vynálezem knihtisku a v prvních dobách jeho existence, ale také textová předloha pro sazbu psaná ručně, na psacím stroji

---

³ Hana VODIČKOVÁ, *Katalogizační záznam*, dostupné online (http://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000001278&local_base=KTD), [citováno k 5. 5. 2017].

⁴ *Creative Commons*, dostupné online (<http://www.creativecommons.cz/uvod/>), [citováno k 6. 5. 2017].

⁵ Tamtéž

⁶ Ludmila CELBOVÁ, *Metadata*, dostupné online (http://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000000543&local_base=KTD), [citováno k 5. 5. 2017].

nebo tištěná, v širokém slova smyslu pak každá vlastnoručně napsaná písemnost.⁷

Internet

„Celosvětová počítačová síť pracující na základě protokolů TCP/IP, které umožňují komunikaci mezi veřejnými a soukromými sítěmi, na různých typech komunikačních médií (telefonní linky, optické kabely, kabelová televize, satelit apod.) a různých technických platformách (PC, Macintosh, pracovní stanice aj.).

Tato komplexní globální síť sestává z tisíců dalších nezávislých sítí provozovaných vládními agenturami, výchovně vzdělávacími a výzkumnými institucemi a soukromými obchodními společnostmi. K základním službám internetu patří elektronická pošta, World Wide Web, FTP, diskusní skupiny, elektronické konference aj.⁸

Doména

„Část počítačové sítě pod jednotnou správou.“⁹ (pro účely této práce web, internetový zdroj).

Webová (internetová) stránka

„Informační stránka služby WWW. Každá webová stránka je identifikovatelná svojí jedinečnou URL adresou.“¹⁰

Internetový kodikologický zdroj

Internetový zdroj obsahující informace z vědního oboru kodikologie, může obsahovat přímo seznam nebo digitalizovanou podobu rukopisů (pro účely této práce).

---

⁷ Zdeněk UHLÍŘ, *Rukopis*, dostupné online (http://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000002254&local_base=KTD), [citováno k 5. 5. 2017].

⁸ Vilém SKLENÁK et Ludmila CELBOVÁ, *Internet*, dostupné online (http://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000000536&local_base=KTD), [citováno k 5. 5. 2017].

⁹ Vilém SKLENÁK, *Doména*, dostupné online (http://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000000600&local_base=KTD), [citováno k 5. 5. 2017].

¹⁰ Vilém SKLENÁK, *Webová stránka*, dostupné online (http://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000000684&local_base=KTD), [citováno k 5. 5. 2017].

Hodnotící parametr

Proměnná nabývající hodnotu dle míry naplnění určité vlastnosti nebo kvality (pro účely této práce).

Hodnotící kritérium

Souhrn hodnotících parametrů dané charakteristiky (pro účely této práce).

Menu

Nabídka nástrojů internetového zdroje (pro účely této práce).

Funkcionalita nástroje

Funkce a procesy umožňující uživateli využívání internetové stránky (pro účely této práce).

Navigace na stránce

Orientace ve struktuře webových stránek domény (pro účely této práce).

Úvodní stránka

Úvodní webová stránka domény (pro účely této práce).

Internetový prohlížeč

Software umožňující přístup k jednotlivým webovým stránkám.

Hlavní okno prohlížeče

Právě zobrazovaná webová stránka v internetovém prohlížeči (pro účely této práce).

Šifrování

Způsob ochrany digitálních dat (pro účely této práce).

PDF (Portable Document Format)

Formát elektronického souboru umožňující uložení textu nebo jiného záznamu v graficky neměnné podobě.

JPEG (Joint Photographic Experts Group)

Formát elektronického souboru sloužící především k uložení obrazového materiálu.

TIFF (Tagged Image File Format)

Formát elektronického souboru sloužící především k uložení obrazového materiálu.

PNG (Portable Network Graphics)

Formát elektronického souboru sloužící především k uložení obrazového materiálu.

Odezva

Časový interval reakce internetové stránky (internetového zdroje) na příkaz uživatele (pro účely této práce).

Načítání

Časový interval, který probíhá od zadání požadavku uživatele do plného zobrazení webové stránky pomocí internetového prohlížeče (pro potřeby této práce).

Vyskakovací okno

Neformální výraz pro upozornění určenému uživateli internetové stránky na nějakou významnou, nejčastěji technickou změnu nebo výstrahu při práci s internetovým prohlížečem (pro účely této práce).

Klíčová slova

Slova používaná pro zadání nebo zpřesnění dotazu k vyhledávání požadované informace na webu v prostředí internetového prohlížeče (pro účely této práce).

Odkaz (příp. link)

Výraz pro možnost propojení uživatele internetového zdroje na další zdroj z právě používané internetové stránky (pro účely této práce).

Metrika

Proměnná, podle které se hodnotí stupeň dosažení nejlepší praxe (pro účely této práce).

Rozcestník

Internetová stránka primárně poskytující informace o existenci nebo spojení na další internetové stránky, které se zabývají tématy obdobného charakteru (pro účely této práce).

RSS

„Formát pro publikování seznamu odkazů na aktualizované WWW stránky za účelem rychlého informování uživatele o novinkách a změnách. Uživateli se zobrazují nově publikované údaje z WWW stránek, které si dříve zaregistroval, ve speciálním programu – RSS čtečce, aniž by musel tyto stránky navštěvovat. Aktualizované informace jsou zveřejňovány na zvláštní adrese ve formě RSS kanálu. RSS je uloženo na serveru a podmínkou k jeho využívání je připojení k internetu, zapnutá RSS čtečka, není však nutná registrace osobních údajů uživatele.“¹¹

---

¹¹ Jaroslava HAVLOVÁ. RSS, dostupné online (http://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000014607&local_base=KTD), [citováno k 10. 5. 2017].

2. Obecný úvod do problematiky kodikologie

Kodikologie se řadí mezi pomocné vědy historické a ve svých souvislostech navazuje na jiné pomocné vědy historické jako je například paleografie a diplomatika. Vlastní název oboru je odvozen od latinského slova špalíček, čímž se označoval nový typ písemnosti, zatímco v minulosti byly písemnosti kultury řecké, případně latinské rolované, tak nový typ písemnosti označoval změnu oproti dosavadním takzvaným rotulům.¹²

V německém jazyce je označován tento vědní obor slovem „Handschriftenkunde“, zatímco v jiných jazycích termínem „kodikologie“. V češtině označujeme nejčastěji kodikologii jako vědu o rukopisech. Rukopisy, které jsou předmětem kodikologického bádání, by měly splňovat tři základní atributy: (1) písemnost nemá literární aspekt a není uměleckým dílem, (2) dokument nebo spis nemá úřední charakter, (3) nebyl součástí organického fondu ve smyslu archivním.¹³ Protože se kodikologie zabývá komplexním studiem jednoho historického pramenu a zasahuje do řady dalších vědních disciplín, často hovoříme o kodikologii jako o archeologii knihy. Z tohoto důvodu je kodikologie často označována též jako věda archeologická.

Z pohledu kulturního můžeme kodikologii dělit na arabskou, řeckou, latinskou a hebrejskou. Toto dělení nevychází pouze z kulturního základu, ale také z různých druhů písma. V našem regionu se jedná téměř výlučně o kodikologii latinskou, to je o kodikologii, která nespadá pod vliv řecký či později byzantský.¹⁴

Rukopisy můžeme sledovat či zkoumat z mnoha různých pohledů, a to zejména podle předmětu našeho zájmu, rukopisy můžeme rozdělovat z pohledu data jejich vzniku, mohou badatele zajímat z pohledu kaligrafického či z pohledu historických souvislostí.

Těchto pohledů může být celá řada, ale důležitý je především účel daného rukopisu nebo dokumentu. To znamená, že se prvotně zkoumá, zda daný rukopis byl vytvořen k účelu liturgickému či evidenčnímu, anebo účelům jiným. Prvotní snahou badatelů je prozkoumat obsah takového dokumentu, ale také se věnovat

---

¹² Ivan HLAVÁČEK, *Úvod do latinské kodikologie*, Praha 1978.

¹³ Tamtéž.

¹⁴ Tamtéž.

druhotným aspektům: jak byl daný spis vytvořen, jakými metodami, jakým písmem, úroveň kaligrafie a podobně.

V současné době nám naše možnosti výrazně zvyšuje digitalizace a moderní technologie, které pomáhají nejenom v dané flexibilitě spisy řádně uchovávat, ale dovolují nám prozkoumat i okolnosti vzniku. Samostatnou kapitolou je pak sdílení takto získaných informací. Proto se tato práce zaměřuje na posouzení úrovní jednotlivých internetových zdrojů. Jak z pohledu obsahového, tak z pohledu funkcí, které jednotlivým čtenářům nabízejí.

Jak již bylo zmíněno na počátku, kodikologie má velmi blízko k diplomatice, a proto se tyto vědní obory navzájem ovlivňují a zdánlivě překrývají. Za účelem dodržení stanoveného tématu práce nebudou předmětem srovnávání internetové zdroje diplomatického obsahu.

2.1. Specifika internetových kodikologických zdrojů oproti klasickému přístupu v archivnictví

Kodikologie si v průběhu času vypracovala metody a postupy, kterými se řídí například katalogový popis fondu i vlastní popis rukopisu. Vlastní popis rukopisu je rozčleněn na záhlaví, které obsahuje evidenční údaje a údaje o vzniku a vnější podobě, dále vnější kodikologický popis, literaturu věnující se kodexu, textovému vnitřnímu popisu a anotaci. Samozřejmě toto naše členění je značně zjednodušené, jednotlivé části obsahují řadu dalších povinných údajů, ale není cílem této práce zabývat se kodikologií obecně.

Skutečným přelomem se stává digitalizace, která nabízí nové možnosti v následujících oblastech:

- pořizování kvalitních kopií a jejich uchovávání
- velice přesné zkoumání chemických a fyzikálních vlastností rukopisů
- snadná replikace pořízených záznamů
- široké možnosti zálohování digitalizovaných rukopisů
- snadná editace anotací a doplňování evidenčních údajů
- sdílení informací
- sdílený přístup k rukopisům

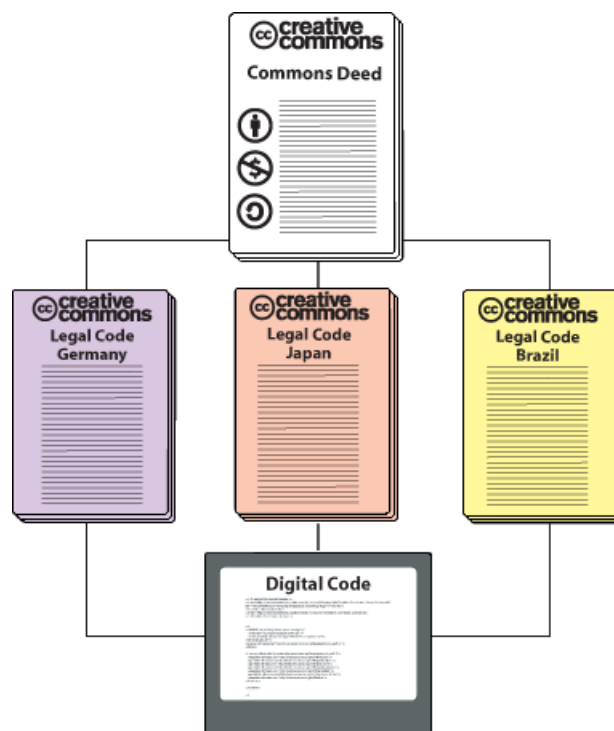
Nové možnosti staví badatele a archiváře před nové výzvy. Ty spočívají ve zvládnutí složitých technologií umožňující digitalizaci daného rukopisu. Další spočívají především v oblasti zabezpečení dat popisující daný rukopis.

Autor má na mysli jednak rizika v oblasti zabezpečení dat proti ztrátě, jednak ochranu před záměrným poškozením dat a případnou falzifikací dat. Jistým rizikem by mohla být také ztráta kontinuity, pokud by se v oblasti internetových zdrojů zvolily postupy opouštějící návaznost na dosavadní klasický přístup v archivnictví.

Pro účely dalšího zkoumání lze za klíčová specifika internetových zdrojů považovat:

- snadná dostupnost
- bezpečné prohlížení rukopisů
- sdílení informací širokému okruhu badatelů
- propojitelnost zdrojů
- vyšší nároky na bezpečnost internetových zdrojů a zabezpečení autorizovaného přístupu, zejména při vkládání nových informací

Významným prvkem pro badatelskou práci s digitalizovanými dokumenty v oblasti kodikologie je unifikovaná licenční ochrana. Ta je řešena standardem Creative Commons. Creative Commons nabízejí šest různých copyrightových licencí, které jsou v souladu s mezinárodním právem a mezinárodními úmluvami. K těm existuje ještě padesát souvisejících licencí, jejichž účelem je zohlednit lokální či národní nuance, a to včetně otázek jazykových specifik. Od roku 2014 je účinná verze 4.0 těchto licencí. Povahu těchto mezinárodních licencí zjednodušeně znázorňuje toto schéma:

Obrázek 1 - Schéma Creative Commons

Síť sdružených členů (The CC Affiliate Network) se skládá z více než sto členů pracujících v podmínkách 79 odlišných zemích.¹⁵

Tito členové se zabývají výzkumem, publikováním, překlady a nástroji pro překlad a podporují sdílení zkušeností. Pracují na základě uzavřených smluv, ale Creative Commons není uzavřeno ani dobrovolníkům a partnerům bez uzavřené smlouvy.

Dalšími používanými standardy jsou:

- XML schemas EAD (Encoded Archival Description)
- EAC-CPF (Encoded Archival Context – Corporate Bodies, Persons and Families),
- EAG (Encoded Archival Guide)
- METS (Metadata Encoding and Transmission Standard)

---

¹⁵ *Category: CC Affilliate Locale*, dostupné online (https://wiki.creativecommons.org/wiki/Category:CC_Affiliate_Locale), [citováno k 6. 5. 2017].

3. Analytická část

3.1. Stanovení cílů analýzy

Za primární cíl této práce bylo zvoleno nalezení internetových zdrojů, jejichž obsah souvisí s kodikologií, jejich objektivní zhodnocení a syntéza získaných poznatků. A to zejména z pohledu badatelů v dané oblasti. Obsah vybraných internetových zdrojů by tudíž měl badatelům pomáhat vyhledat informace o jednotlivých archiváliích týkajících se kodikologie z hlediska jejich obsahu, okolností vzniku a současného uložení. To v praxi znamená zpřístupňovat katalogové údaje o jednotlivých archiváliích či jejich sbírkách prostřednictvím archivačních serverů, v ideálním případě včetně digitálních reprodukcí pořízených pomocí knižního skeneru, vhodného fotoaparátu či jiných technických prostředků.

Na poslední zmíněnou kategorii se tato práce zaměřila nejvíce, neboť je pro práci badatele nejzajímavější. Nespornými výhodami zpřístupnění digitalizovaných dokumentů pomocí internetových databází jsou především úspora času, jednodušší způsob vyhledávání, přístupnost a v neposlední řadě také úspora nákladů spojených s dopravou do místa uložení archiválie a případně s ubytováním.

Práce se také zabývá webovými stránkami poskytujícími katalogy ke kodikologickým sbírkám, buďto v podobě skenovaných příslušných archivních pomůcek, nebo databází, ve kterých jsou informace shromažďovány.

3.2. Stanovení rozsahu analýzy

3.2.1. Principy a metody vyhledávání

Prvním krokem k nalezení relevantních zdrojů pro tuto práci, který autor provedl, bylo navštívení webových stránek České archivní společnosti.¹⁶ Zde se nachází odkazy na několik dalších archivních společností ze států z celého světa,¹⁷ včetně těch, na které se tato práce zaměřila. Na webových stránkách Německé

---

¹⁶ *Česká archivní společnost*, dostupné online (<http://cesarch.cz>), [citováno k 5. 5. 2017].

¹⁷ *Archivní spolky ve světě*, dostupné online (<http://cesarch.cz/archivnictvi/archivni-spolky-ve-svete/>), [citováno k 5. 5. 2017].

archivní společnosti,¹⁸ Rakouské archivní společnosti¹⁹ a Švýcarské archivní společnosti²⁰ následně autor vyhledal odkazy na další webové stránky zabývající se archivnictvím. Nutno však podotknout, že téměř žádný z nich²¹ nebyl vhodný pro využití v této práci.

K nalezení úplného nebo dostatečného vzorku relevantních internetových zdrojů byly proto použity standardní a nejvyužívanější internetové vyhledávače jakými jsou Google²² a také český Seznam.²³ Nejdříve byl zvolen postup směřující od obecných informací k jednotlivostem. Pro tuto fázi využil autor české internetové prostředí, kdy pomocí klíčových slov v českém jazyce získával další podrobnější odkazy na webové stránky zabývající se obecně nebo částečně kodikologickým obsahem. Postupným rozšiřováním zadávaných dotazů se podařilo získat přímé odkazy na internetové zdroje v cílové skupině německy hovořících zemích. Takto získané informace však ještě nebyly postačující k získání potřebného vzorku webů, a proto autor postupoval následujícím způsobem.

Cílem zvoleného postupu byla eliminace logické chyby v další fázi vyhledávání. Ta spočívala v přímém zadávání klíčových slov v německém jazyce a v jejich kombinaci. Po doplnění hypertextových odkazů o řetězce znaků definujících národní domény cílových států dosáhlo třídění takové úrovně, že bylo možno vygenerovat prvotní seznam pravděpodobných internetových zdrojů. Jeho obsah byl porovnán s první fází hledání. Právě tímto porovnáním se podle názoru autora podařilo zamezit již zmiňované logické chybě, která mohla spočívat v nedokonalosti klíčových slov a vynechání důležitého internetového kodikologického zdroje daného státu.

Zatímco první fáze byla založena na logické posloupnosti jednotlivých dotazů, druhá fáze předpokládala, že klíčová slova budou obsažena v názvu webové stránky, v jejím popisu nebo v tematické kategorizaci použitého vyhledávače.

---

¹⁸ *Verband deutscher Archivarinnenund Archivare*, dostupné online (<http://www.vda.archiv.net/aktuelles.html>), [citováno k 5. 5. 2017].

¹⁹ *Verband Österreichischer Archivarinnenund Archivare*, dostupné online (<http://www.voea.at>), [citováno k 5. 5. 2017].

²⁰ *Verein Schweizerischer Archivarinnenund Archivare*, dostupné online (<http://vsa-aas.ch>), [citováno k 5. 5. 2017].

²¹ s výjimkou odkazu na *Helvetic Archives – die Archivdatenbank der Schweizerischen Nationalbibliothek*, dostupné online (<https://www.helveticarchives.ch>), [citováno k 5. 5. 2017].

²² *Google*, dostupné online (<https://www.google.cz>), [citováno k 5. 5. 2017].

²³ *Seznam.cz*, dostupné online (<https://search.seznam.cz>), [citováno k 5. 5. 2017].

Průnikem obou fází se snížila pravděpodobnost nenalezení významného internetového zdroje na akceptovatelné minimum.

Třetí fází vyhledávání byla syntéza získaných internetových odkazů a odstranění eventuálních duplicit a dílčích „linků“. Získaný vzorek již korespondoval se zaměřením a rozsahem této práce. Přesto ještě neposkytoval jistotu plné použitelnosti pro vlastní komparaci.

Čtvrtá a závěrečná fáze spočívala ve „fyzické návštěvě“ každého webu a v praktickém testu jeho obsahu. Nešlo však o jakékoliv hodnocení nebo podrobnější zkoumání funkcionalit a uživatelských nástrojů, ale o ověření existence tohoto zdroje a ověření, zda jeho obsah skutečně „kvalifikuje“ tento zdroj do finální množiny pro vlastní analýzu a komparaci. Jak se později ukázalo, i některé takto získané prvky finální množiny v době provádění vlastní analýzy byly zrušeny nebo se staly nefunkčními. V zájmu objektivity jsou v hodnoceném vzorku uváděny a budou zmíněny v dalších kapitolách²⁴.

Tato skutečnost svědčí o značné dynamice globálního internetového prostředí, kdy jednotlivé soubory informací z internetu nemizí, ale jsou jiným způsobem strukturovány, organizovány nebo poskytovány jinými provozovateli. Svou roli hraje v omezené míře i potřebná údržba a aktualizace jednotlivých zdrojů, která může vést k dočasnému přerušení chodu webu, v extrémních případech jeho kolapsu. Autor, vědom si těchto skutečností, prováděl hodnocení jednotlivých internetových zdrojů postupně a v daných fázích průzkumu se mohl opakovaně přesvědčit o jejich funkčnosti. Z tohoto důvodu lze riziko nesprávného vyřazení webu kvůli krátkodobé nefunkčnosti považovat za velmi nízké.

Metody vyhledávání byly založeny jak na analýze, tak na syntéze a při použití dostupných komerčních nástrojů byly dostatečně efektivní. Obecně je nutno vyvodit závěr, že časová použitelnost prováděné analýzy je značně omezena flexibilitou a vývojem internetu jako takového. To odlišuje tuto práci od případné analýzy tradičních kodikologických zdrojů. Zjištění bude zohledněno v závěrečné kapitole práce i v doporučeních dalšího využití předmětné analýzy.

---

²⁴ Viz kapitoly 4.3, 4.6 a 4.9

3.2.2. Definice klíčových slov

Zaměření práce na německy hovořící země je určující také pro způsob dosažení cílů této práce. Pro stanovení rozsahu prováděné analýzy se autor zaměřuje, jak bylo již uvedeno v úvodu této práce, pouze na internetové zdroje odborných i „laických“ provozovatelů v Německé spolkové republice, Rakouské republice a Švýcarské konfederaci. Autor se záměrně nevěnuje případným zdrojům v zemích, kde existuje německy hovořící menšina, nebo kde je německý jazyk jedním z oficiálních jazyků.

Tomuto přístupu odpovídá i zvolený analytický proces, který se zakládá na kombinovaném použití klíčových slov v německém jazyce. Autor si je vědom, že tímto přístupem nelze vyhledat veškeré kodikologické zdroje v německy hovořících zemích, nicméně je přesvědčen, že zvolený proces poskytuje dostatečný rozsah informací pro naplnění definovaného cíle. Dále předpokládá, že i nalezení potřebného rozsahu hodnocených zdrojů lze definovat i jinými způsoby. Jedním z nich je prvotní filtrace internetových zdrojů podle národní domény a na to navazující filtrace/třídění podle klíčových slov. Tento postup je značně časově náročný a nezaručuje vždy požadovaný výsledek, řada provozovatelů nevolí vždy národní domény (de, at, ch), ale dávají přednost mezinárodním doménám typu „org“, „com“ nebo „net“. Lze předpokládat, že tito provozovatelé používají také „pro link“ na národně registrované adresy v zájmu oslovení co možná největšího počtu uživatelů. Důsledkem takto definovaného rozsahu by mohla vzniknout řada duplicit, což by znesnadňovalo orientaci v takto získané množině internetových zdrojů.

Další modifikací zvoleného postupu je rozšíření klíčových slov o klíčová slova v dalším jazyce, například v angličtině. Pro tento přístup hovoří fakt, že anglický jazyk je primárním jazykem internetu a drtivá většina internetových zdrojů a poskytovaných informací je uváděna právě v tomto jazyce. To vše za podmínky, že lze vyloučit zdroje v čínském jazyce, který je z pohledu této práce irelevantní. Dalším pozitivem této metody je zažitá praxe, že významné vědecké a výzkumné instituce primárně zveřejňují poznatky a informace v angličtině bez ohledu na místo jejich působnosti nebo jejich sídla.

V průběhu analytické fáze se autor pokusil uplatnit tuto metodu paralelně s použitou metodou třídění podle německých klíčových slov. Porovnáním těchto

přístupů bylo zjištěno, že obě metody vedou k nalezení nejdůležitějších internetových zdrojů v německy hovořících zemích, avšak s tím rozdílem, že kombinovaná metoda je mnohem pracnější a navíc určuje množství dalších internetových odkazů na zdroje, které neodpovídají zvolenému rozsahu této práce. Použitý proces vyhledávání je v tomto případě nedostatečný a vyžaduje mnohem sofistikovanější třídící nástroje. Navíc takto analyticky získaná množina zdrojů mění hlavní těžiště práce z oblasti kodikologie a počítačové podpory v archivnictví do sféry aplikované IT a databázových systémů.

Na základě získaných zkušeností a s využitím znalostí z předmětu Pomocné vědy historické dospěl autor k názoru, že nejefektivnější metodou třídění je třídění podle odborných výrazů a jejich kombinací pouze v německém jazyce. Tato metoda je pro účel této práce dostačující a jejích výsledek poskytl dostatečné množství internetových zdrojů pro vlastní komparaci a formulaci závěrů. V procesu vyhledávání odpovídajících internetových zdrojů byly používány následující výrazy:

Databanka rukopisů	Handschriftendatenbank
Kodikologická databanka	kodikologie datenbank
Databanka rukopisů	handschrift databank
Databanka středověkých rukopisů	datenbank mittelalterliche handschriften
Digitalizované rukopisy	digitalisierte handschriften
Sbírky digitalizovaných rukopisů	digitalisierte handschrift sammlungen
Katalogy středověkých rukopisů	mittelalterliche handschriften kataloge
Digitalizované katalogy rukopisů	digitalisierte handschriften kataloge
Odkazy na středověké rukopisy	mittelalterliche handschriften linksammlung
Odkazy na kodikologii	kodikologie linksammlung
Rakousko, Německo, Švýcarsko	Österreich, Deutschland, Schweiz

3.3. Hodnotící metoda

Obecně používané parametry pro hodnocení webových portálů jsou heuristickým hodnocením, při kterém se uživatel nebo tester pokouší dosáhnout relevantních cílů a hodnotí tuto zkušenost na základě kritérií vyplývajících z provedených výzkumů. Snaží se odhalit nedostatky designu a funkcionality, které brání uživateli dosáhnout svých cílů. Otestování je provedeno na základě vybraných patnácti otázek inspirovaných Forrester's Website User Experience Review,²⁵ které byly doplněny o dvě vlastní.

Každý parametr je hodnocen na stupnici od -2 do 2.

-2	Výrazně neuspěl	Dva a více zásadních problémů nebo jeden zásadní a několik menších problémů.
-1	Neuspěl	Jeden zásadní nebo několik menších problémů.
1	Uspěl	Nenalezeny žádné problémy
2	Výrazně úspěš	Nejlepší praxe

Za účelem zachování transparentnosti hodnocení a pro lepší orientaci čtenáře jsou v této části práce uváděna kritéria v anglickém jazyce, které pak umožňují snazší orientaci ve způsobu použití vybrané hodnotící metody. Tyto termíny představují souhrn hodnotících parametrů mající stejný charakter, např. zabezpečení a bezpečnost internetového zdroje. Jedná se o níže uvedené termíny.

VALUE – Informační hodnota internetové stránky tj. zdroje

(Hodnota – tj. kvalita obsahu a funkcionality umožňující nalezení požadované informace). Jedná se o souhrn hodnotících parametrů 1-2.

---

²⁵ Forrester's Website User Experience Review Criteria, version 8.0
(<http://www.mitchellmackey.com.au/wp-content/uploads/2012/12/Forresters-Website-User-Experience-Review-Criteria-Version-8.pdf>), [citováno k 5. 5. 2017].

NAVIGATION – Orientace na internetové stránce, tj. zdroji

(Kvalita navigace na portálu – tj. logika a struktura vyhledávání, srozumitelnost, efektivita vyhledávání a celkový uživatelský komfort). Jedná se o souhrn hodnotících parametrů 3-7.

PRESENTATION - Uživatelský komfort a přehlednost internetové stránky, tj. zdroje

(Srozumitelnost, úroveň grafiky, čitelnost a formátování textu). Jedná se o souhrn hodnotících parametrů 8-11

TRUST – Důvěryhodnost a bezpečnost internetové stránky, tj. zdroje

(Ochrana a zabezpečení osobních údajů uživatele, výkonnost a stabilita webu) Jedná se o souhrn hodnotících parametrů 12-15.

ADDED VALUE – Samostatně zvolená doplňková kritéria

(Možnost propojení na další zdroje, umožnění přímé interakce s ostatními badateli, existence nástrojů pro užívání handicapovanými uživateli) Jedná se o souhrn hodnotících parametrů 16-17.

3.3.1. VALUE

1) Parametr 1 – Poskytuje počáteční stránka důkaz, že pomocí ní lze uskutečnit specifikovaný cíl?

Co testovat:

- Počáteční stránkou se rozumí první stránka, na kterou se uživatel dostane. Tou může být (v závislosti na zvolených kritériích): domovská stránka webu, série domovských stránek (např. při vyžadování „loginu“) nebo stránka, na kterou byl uživatel odkázán přes vyhledávací stroj či jiný zdroj.
- Důkaz může být nalezen ve formě obsahu (text, obrázek, audio informace), funkce (vyhledávání, různé nástroje či jiné interaktivní funkce) nebo navigace (menu).

Jak hodnotit:

- Hodnotit se musí pouze testovaná stránka (adresa), avšak v celém svém rozsahu.
- Uživatel nemusí na testované stránce uskutečnit specifikovaný cíl, ale stránka by měla uživateli poskytnout informaci (jakousi stopu, vodítko), že někde na tomto webu bude moci svůj cíl uskutečnit.
- Při testování série stránek je potřeba vzít v potaz důkazy ze všech těchto stránek.

2) Parametr 2 – Nachází se obsah a funkcionalita potřebné k dosažení specifikovaných cílů tam, kde je potřeba?**Co testovat:**

- Nezbytný obsah potřebný k dosažení specifikovaného cíle, kterým může být text, obrázky či audio.
- Nezbytnou funkcionalitu potřebnou k dosažení specifikovaného cíle, tedy tu, kterou uživatel musí použít pro dosažení specifikovaného cíle (např. formulář, vyhledávání a jeho parametry, práce s obrázkem).

Jak hodnotit:

- Potřebný obsah a funkcionalita by měly být zprostředkovány v rámci uživatelských scénářů. Uživatel by neměl přerušit provádění úlohy, aby našel obsah či funkcionalitu potřebnou pro další krok úlohy.
- Pokud nejde na webu nalézt potřebný obsah či funkcionalitu (a nenachází se na webu), ohodnotit -1 či -2.
- Jako nedostatek započítat nalezení obsahu či funkcionality potřebné k provedení jedné úlohy při provádění úlohy jiné.

3.3.2. NAVIGATION

3) Parametr 3 – Jsou názvy kategorií a podkategorií v menu (a jiných aktivních prvků) jasná a vzájemně jedinečná?

Co testovat:

- Kategorie a podkategorie v menu či jiné hlavní navigační elementy a jejich umístění.

Jak hodnotit:

- Hodnotit jednotlivé možnosti menu na základě uživatelského očekávání, k jakému obsahu a funkcionalitě povedou.
- Vzájemně vzít v úvahu, že nejednoznačnost názvů může práci uživatele zpomalit.

4) Parametr 4 – Jsou obsah a funkcionalita rozříděny logicky?

Co testovat:

- Obsah a funkcionalitu umístěnou v jednotlivých kategoriích.

Jak hodnotit:

- Zda se daný obsah a funkcionalita nachází v kategoriích, ve kterých jsou uživatelem očekávány.
- Pokud je zavádějící název kategorie, ale její obsah a funkcionalita jsou ucelené, zohlednit v otázce č. 3.

5) Parametr 5 – Je průběh úlohy směřující k specifikovanému cíli uživatele efektivní?

Co testovat:

- Otázka se může zaměřit na celkový proces či na jeho část.
- Zda uživatel nemusí přeskakovat mezi stránkami aktuálními a již navštívenými.
- Zda uživatel při navigaci po webu nenarazí na nadbytečné kroky, které by šly sloučit do jednoho.

- Zda uživatel při navigaci na internetové stránce „ nenarazí“ na informace, které by měly být umístěny již na hlavní stránce.

Jak hodnotit:

- Nejvyšší hodnocení udělat těm internetovým zdrojům, které umožňují provést úlohu způsobem, který výrazně šetří čas (např. možnost registrace/přihlášení a následné automatické vyplnění již známých údajů do formuláře; možnost provádět jednotlivé kroky úlohy, jež je ve své podstatě nelineární, v různém pořadí dle uvážení uživatele).

6) Parametr 6 – Je vyhledávání pomocí klíčových slov komplexní a přesné?

Co testovat:

- Vyhledávání pomocí klíčových slov, která se stanoví na začátku hodnocení tak, aby skutečně uživateli pomohla dosáhnout svého cíle.
- Funkcionalita vyhledávání je testována až poté, co bylo dosaženo cíle, neboť pak lze zkontrolovat, zda vyhledávání přineslo relevantní použitelné výsledky.

Jak hodnotit:

- Zda výsledky vyhledávání ulehčí uživateli dosáhnout cíle, aniž by musel procházet značné množství výsledků vyhledávání.
- Vzáít v potaz, zda je k dosažení cíle potřebné/vhodné využít možnosti vyhledávání, nebo zda je navigace na stránce dostatečně přehledná.
- Pokud vyhledávání nenalezne žádný relevantní výsledek, udělit nejnižší hodnocení.
- Ohodnotit kladně, pokud vyhledávání počítá s pravopisnými chybami a synonymy hledaných výrazů.

7) Parametr 7 – Jsou výsledky vyhledávání prezentovány v praktickém rozhraní?

Co testovat:

- Vyhledávání pomocí klíčových slov.
- Funkcionalita vyhledávání je testována až poté, co bylo dosaženo cíle, neboť pak lze zkontrolovat, zda vyhledávání přineslo relevantní použitelné výsledky.

Jak hodnotit:

- Zda jsou u výsledku vyhledávání uvedena vstupní data včetně použitých filtrů pro vyhledávání.
- Zda uživatel může začít nové vyhledávání přímo ze stránky se zobrazenými výsledky přechozího vyhledávání.
- Výsledky vyhledávání obsahující hledaná slova, by měly dávat najevo, jaký obsah v nich uživatel nalezne.
- Kritéria pro zpřesnění vyhledávání by měla být relevantní a smysluplná vzhledem ke kontextu.
- Pokud stránka neposkytuje nic z výše zmíněného, udělit nejnižší hodnocení.
- Ohodnotit kladně, zda stránka nabízí související vyhledávané výrazy.

3.3.3. PRESENTATION**8) Parametr 8 – Je obsah webu napsán takovou formou, které je snadné porozumět?****Co testovat:**

- Veškerý text, se kterým se uživatel dostane do styku při práci vedoucí k dosažení jeho cílů.

Jak hodnotit:

- Zda texty obsahují odborné termíny nevhodné vzhledem k předpokládané informovanosti uživatele.
- Zkratky a akronymy by měly být rozepsány při prvním výskytu na stránce.

9) Parametr 9 – Je text dobře čitelný?**Co testovat:**

- Velikost písma, kontrast mezi pozadím a popředím (zejména v případech, kdy barevná kombinace znemožňuje uživateli soustředit se plně na text a jeho obsah).

Jak hodnotit:

- U velikosti písma zohlednit zvolený font (obecně však je velikost 10 a větší v pořádku).
- Vzít v úvahu, zda lze pomocí nástrojů na stránce či nástrojů prohlížeče měnit velikost písma na stránce.

10) Parametr 10 – Je rozvržení stránky efektivní vzhledem k využití místa na stránce?**Co testovat:**

- Umístění jednotlivých prvků na stránce vzhledem ke komfortu uživatele. Zejména těch, které jsou klíčové pro orientaci a dosažení specifikovaných cílů.

Jak hodnotit:

- Stránka by se neměla posunovat horizontálně.
- Zaměřit se především na vhodné umístění prvků a prázdných ploch, vzhledem k důležitosti jednotlivých částí a přehlednosti celku. Chybějící obsah či funkcionalitu zohlednit v otázce č. 2.
- Zohlednit použití nefunkční grafiky a prázdného místa. To může pozitivně ovlivnit vzhled, např.: zdůraznit určitou důležitou část, odlehčit jinak přeplněnému vzhledu stránky apod. Negativní dopad má naopak, jestliže zastiňuje důležité části, posouvá je mimo centrum pozornosti klienta či směrem dolů na stránce.
- Negativně ohodnotit nepřiměřenou velikost vyskakovacích oken.

11) Parametr 11 – Chovají se interaktivní elementy tak, jak je od nich očekáváno?**Co testovat:**

- Chování interaktivních elementů vzhledem k očekávání uživatele na základě běžné praxe nebo k tomu, jak je na stránce naznačeno, že se budou chovat.

Jak hodnotit:

- Zaměřit se na neočekávané či nepraktické chování interaktivních elementů (např.: doplňující odkazy, které se otevírají v hlavním okně prohlížeče; elementy, které otevírají PDF, doc či jiné typy souborů v hlavním okně prohlížeče, rozbalovací elementy, které tak nevypadají a naopak) nebo odlišné od elementů stejného typu používaných na webu.
- Velmi kladně ohodnotit interaktivní elementy, které přidávají hodnotu nad uživatelskou očekávání vzhledem k jeho cílům.

3.3.4. TRUST**12) Parametr 12 – Poskytuje web informace o způsobu zabezpečení ochrany osobních údajů spravovaných webem?****Co testovat:**

- Jestliže se web dotazuje na osobní informace uživatele, měl by mít nastavenou politiku ochrany soukromí a zabezpečení, kterou zároveň uvádí na internetové stránce.
- Politika zabezpečení by měla uvádět i konkrétní typ použitého šifrování.

Jak hodnotit:

- Pokud je jazyk popisu těchto politik těžko pochopitelný, zohlednit v otázce č. 8.
- Jestliže uživatel není nikdy během provádění úlohy vedoucí k dosažení jeho cílů požádán o osobní informace, ohodnotit +1.
- Kladně ohodnotit, pokud jsou odkazy na politiku ochrany soukromí a zabezpečení uvedeny přímo u formulářů, do kterých uživatel doplňuje své osobní informace.
- Jestliže alespoň jedna z částí chybí, udělit nejnižší hodnocení.

13) Parametr 13 – Poskytuje web jasnou odezvu na akce uživatele?

Co testovat:

- Odezvu, která uživateli říká, co se stalo v reakci na jeho interakci s funkcionalitou webu (zejména při stahování, vyhledávání, načítání „flashových“ aplikací a jiných procesech, při kterých je uživatel nucen chvíli čekat na výsledek procesu).
- Odezvou mohou být zvuky, obrázky, text.

Jak hodnotit:

- Pokud uživatel nemusí čekat na výsledek jakéhokoli procesu v průběhu dosahování specifikovaného cíle, ohodnotit +1.

14) Parametr 14 – Nachází se nápověda související s daným obsahem tam, kde je potřeba?

Co testovat:

- Nápověda by se měla vyskytovat zejména u složitých procesů. Není však nezbytná k úspěšnému dokončení procesu, je pouze pomocnou, doplňující informací pro určité procento uživatelů webu.
- Nápověda může být integrována přímo na dané stránce nebo je prezentována ve „vyskakovacím okně“.

Jak hodnotit:

- Pokud nápověda není během procesu potřeba, ohodnotit +1.
- Pokud se nápověda vyskytuje, ale její obsah není jasný a srozumitelný pro průměrného uživatele, zohlednit v otázce č. 8.
- Nápověda, by měla být označena tak, aby bylo uživateli jasné, že se jedná o nápovědu.

15) Parametr 15 – Pracuje web bezchybně?

Co testovat:

- Významné systémové chyby jsou selhání kritických funkcí (např. pád stránky na několik minut; vyplňovací pole neakceptují korektní vstupní data;

systémové chyby nutící uživatele zahájit proces od jeho počátku; neschopnost vrátit se zpět pomocí tlačítka prohlížeče, neboť předchozí stránka je šifrovaná).

- Méně významné systémové chyby jsou selhání, která nezastaví uživatele od naplnění specifikovaného cíle (nefunkční grafika a odkazy, které nejsou zásadní pro dosažení specifikovaného cíle; chvilkové výpadky stránek).
- Doba načítání jednotlivých stránek webu (po vymazání cache paměti prohlížeče).

Jak hodnotit:

- Uživatel neměl zaznamenat žádné zpoždění při interakci s webem. Je však potřeba zohlednit i očekávání uživatele ohledně načítacích dob různých interakcí a aplikací (stránky s běžným obsahem by se ale měly načítat do 2 sekund).
- Zvážit, zda jsou jednotlivá zdržení nezbytná a adekvátně dlouhá danému procesu.

3.3.5. ADDED VALUE

Obecně akceptované a používané metody pro hodnocení kvality internetových zdrojů nepostihují specifika daného vědního oboru nebo oblasti zájmu uživatele. Z tohoto důvodu byly parametry metodiky Forrester's²⁶ doplněny o dodatečná kritéria, která by měla ohodnotit přidanou hodnotu pro oblast kodikologie. Původním záměrem autora bylo nalezení dostatečného počtu těchto doplňkových kritérií.

Na základě konzultací se specialisty pro webové aplikace byl tento původní záměr revidován, neboť přidáním většího počtu subjektivních parametrů by došlo k nerovnováze mezi standardními parametry (obecně akceptovatelnou metrikou) a subjektivním hodnocením autora. Proto je v další části práce provedena komparace dvěma způsoby.

První z nich pracuje se stejnou „váhou“ všech parametrů a výsledné hodnocení nezohledňuje specifické uživatelské vlastnosti pro obor kodikologie. Ve druhém

---

²⁶ Viz kapitola 3.3 Hodnotící metoda.

způsobu výpočtu jsou přiřazeny rozdílné proměnné vyjádřeny v procentech jednotlivým parametrům a výsledný vážený aritmetický průměr udává výsledné hodnocení z pohledu nároků na zdroj kodikologický.

Samostatně zvolená doplňková kritéria pak umožňují provést závěrečné zhodnocení tak, aby odchylky mezi oběma způsoby komparace byly co možná nejvíce objektivizovány a naplňovaly primární cíl práce. Proto jsou u každého posuzovaného kodikologického internetového zdroje hodnoceny parametry 16 a 17 (tj. doplňkově zvolená kritéria) pomocí slovního komentáře.

Tím je zajištěna jak větší srozumitelnost pro čtenáře, tak transparentnost hodnocení pro hodnotitele této práce. Slovní komentář vychází z přímé zkušenosti při procházení obsahu a testování disponibilních nástrojů všech posuzovaných internetových zdrojů.

16) Parametr 16 – Nabízí web možnost spolupráce s badateli?

Co testovat:

- Daný web by měl umožňovat badatelům aktivní propojení nebo odkaz na obdobné zdroje.
- Dále lze předpokládat, že nabídne i možnost získat návod, jak může badatel získat podrobnější informaci k danému tématu, jestliže hodnocený internetový zdroj tuto informaci neobsahuje.
- Nedílnou součástí badatelské práce je přímá komunikace s ostatními badateli, případně možnost autorizovaně komunikovat s provozovatelem zdroje nebo se v omezené míře podílet na jeho obsahové aktualizaci.

Jak hodnotit:

- Obsahuje hodnocený web dostatečné informace o zpřístupněných dokumentech a napomáhá uživateli získat doplňující informace z jiných zdrojů?
- Umožňuje web uživatelům registraci nebo abonentní přístup?
- Vytváří správce webu prostor pro diskusi uživatelů („chat“) nebo pro sdílení komentářů nebo hodnocení zveřejňovaného obsahu?
- Existuje možnost, za splnění nezbytných odborných i bezpečnostních podmínek vkládat vlastní příspěvky?

- Jsou vůbec, a pokud ano, tak uživatelsky srozumitelným způsobem zveřejňovány informace o aktualizaci obsahu daného webu?

17) Parametr 17 – Poskytuje web podpůrné prostředky pro různě handicapované uživatele?

Co testovat:

- Variabilitu způsobu práce s daným webem s ohledem na možná omezení na straně badatelů a uživatelů. Současné technologie již umožňují konverze formy sdělovaných informací – převod mezi vizuální a hlasovou informací apod.

Jak hodnotit:

- Předpokládá správce internetové stránky, že tato bude využívána i handicapovanými badateli?
- Existují vhodné nástroje pro podporu alternativní práce s webem již na úvodní stránce?
- Jsou tyto nástroje funkční?

4. Vybrané internetové kodikologické zdroje

4.1. Obecný úvod

Typ F

Tímto označením jsou popsány weby (rozuměj internetové zdroje), které zpřístupňují digitalizované kopie rukopisů a v některých případech i dalších typů dokumentů. Veškerá potřebná funkcionalita je dostupná v rámci běžného internetového prohlížeče, a tudíž není nutné používat jakékoli podpůrné programové vybavení. Uživatelé mohou s kopiemi často dále pracovat (např. funkce zoom, změna barevného spektra, otáčení), citovat ve svých pracích a mnohdy si je i kopírovat pod podmínkou dodržení uvedených licenčních schémat.

K jednotlivým dokumentům jsou vždy poskytnuty určité katalogové/bibliografické informace, jejichž množství a hloubka se liší web od webu. Tyto informace mohou být zpracovány i pomocí metadat. Na jejich základě je možné v databázi dokumenty vyhledávat pomocí zadání klíčových slov (fulltextově nebo pomocí metadat) či určité kategorie (jazyk textu, typ dokumentu, datace apod.). V databázích se lze často orientovat i na základě strukturního rozdělení do jednotlivých sbírek.

Tato skupina webů však může obsahovat jak katalogy ke sbírkám či fondům obsahující zpřístupňované dokumenty, tak i odkazy na další weby s podobným zaměřením.

Proto jsou tyto weby z pohledu této práce nejdůležitější a ve výsledném souhrnu hodnocených internetových zdrojů se jich nachází nejvíce.

Typ K

Tato skupina webů mnohdy zpřístupňuje databázi s katalogovými informacemi o rukopisech, případně i dalších typech dokumentů. V nich lze vyhledávat často na základě stejných principů jako v databázích s digitalizovanými dokumenty.

I tyto weby mohou obsahovat různé odkazy na další weby věnující se kodikologii.

Typ R

Weby věnující se alespoň částí svého obsahu kodikologii, které však nemají žádnou nadstandardní funkcionalitu. Z hlediska této práce je však důležité, že obsahují odkazy na další weby věnující se kodikologii. Zejména pak na ty, které buďto poskytují katalogové informace o rukopisech či zpřístupňují jejich digitalizované kopie.

4.2. Hodnocené internetové kodikologické zdroje v Německu

Německé kulturní dědictví je skutečně velmi bohaté a tomu odpovídá také intenzita působení německých organizací v oblasti kodikologie. Právě v této zemi bylo nalezeno nejvíce hodnotitelných internetových zdrojů, z nichž převážná většina umožňuje přístup k digitalizovaným dokumentům. Z této skutečnosti se dá vyvodit hypotéza, že míra digitalizace dokumentů je v Německu velmi vysoká.

Většina nalezených zdrojů se vyznačuje vysokou technickou kvalitou. Hardwarová podpora je silná, protože byla minimálně zaznamenána nedostupnost některých internetových stránek nebo jejich částí a odezva na uživatelský dotaz byla velmi vysoká. Úroveň zpracování jednotlivých internetových stránek je rovněž vysoká.

Německo jde při určitém zjednodušení charakterizovat jako zemi s velmi diverzifikovanými internetovými kodikologickými zdroji. Jsou zde velmi výrazně zastoupeny univerzitní knihovny, které spolupracují s významnými městskými knihovnami nebo knihovnami jednotlivých spolkových zemí. Aktivní roli sehrávají také státní a zemské archivy. To ovšem neznamená absenci centrálních institucí, jakými jsou Deutsche Digital Bibliothek nebo zdrojů typu Manuscripta Mediaevalia. Celý systém pak charakterizuje vysoká propojenost včetně zahraniční spolupráce a spolupráce s církevními institucemi. Některé archivy a sbírky klášterů byly také v průběhu devatenáctého století předány zemským a regionálním muzeím.

Pro účely této práce bylo nalezeno nejvíce použitelných internetových zdrojů právě v Německu.

4.2.1. SLUB

- typ F (hodnotící list č. 1)

Hlavní internetové adresy:

- <http://www.slub-dresden.de>
- <http://digital.slub-dresden.de>

Hlavním zřizovatelem těchto stránek je Saská zemská knihovna a Stání a univerzitní knihovna v Drážďanech. Knihovny se podílejí na řadě na řadě projektů v oblasti digitalizace dokumentů, na kterých spolupracují s dalšími partnery. V těchto projektech se zaměřují především na vývoj a tvorbu softwaru pro prezentaci dokumentů a na automatizaci zpracování.

Provozovatel je rovněž hlavním saským přispěvatelem a partnerem projektu Europeana – Elektronická knihovna Evropské unie, jehož výsledkem je internetový nástroj DFG-Viewer,²⁷ který umožňuje unifikované zobrazení digitalizovaných dokumentů bez ohledu na odlišné zdroje těchto dokumentů.

Tento zdroj umožňuje přístup k přibližně patnácti tisícům rukopisů, z nichž za nejcennější lze pravděpodobně považovat téměř sedm set středověkých rukopisů, až tisíc orientálních rukopisů a zhruba tři sta padesát rodových knih. Tento zdroj obsahuje nebo zajišťuje odkazy na několik katalogů, jakými jsou například Katalog rukopisů 18. století a Katalog rukopisů 19. století. Tento internetový zdroj je velmi obsažný a poskytuje řadu funkcionalit. Badatelé mají k dispozici digitalizované náhledy, digitalizované rukopisy jsou velmi kvalitní s možností uživatelského nastavení zobrazení – jas, barevnost a velikost zobrazení. Vyhledávání je rychlé a intuitivní a k jednotlivým archiváliím je poskytováno dostatek informací. Rovněž přístup do jednotlivých katalogů je uživatelsky komfortní. Je možno ukládat dokumenty ve formátu PDF.

Práva užití digitalizovaných rukopisů se řídí licenčním schématem CC BY-SA 4.0 Podporovanými jazyky jsou kromě němčiny také angličtina, ve které ovšem nelze získat veškeré informace.

---

²⁷ Služba internetového prohlížeče k zobrazování digitální reprodukcí z decentralizovaných knihovných repozitářů (*DFG-Viewer*, dostupné online (<http://dfg-viewer.de/en/regarding-the-project/>), [citováno k 9. 5. 2017]).

Hodnotící parametr 16

- Pro mnoho sekcí webu, včetně té věnované rukopisům, je zpřístupněna technologie RSS.

Hodnotící parametr 17

- Žádné podpůrné prostředky pro handicapované uživatele se na webu nenacházejí.

4.2.2. Herzog August Bibliothek Wolfenbüttel

- typ F (hodnotící list č. 2)

Hlavní internetové adresy:

- <http://www.hab.de>
- <http://diglib.hab.de>

Hlavním zřizovatelem i provozovatelem těchto stránek je Knihovna knížete Augusta ve Wolfenbüttelu. Tato instituce se podílí na řadě významných projektů.

V sekci věnované rukopisům, kterých archivační web obsahuje více než tisíc rukopisů, lze najít bohatý seznam na digitalizované katalogy rukopisů.

Internetové stránky jsou logicky uspořádány a mají jasně definované kategorie. Bohužel zobrazení zpřístupněných dokumentů je podporováno nepříliš uživatelsky povedeným ovládáním, zvětšování dokumentu a jeho posun je příliš těžkopádné. Rovněž byla zaznamenána absence efektivního třídění a vyhledávání. Vyhledávání pomocí klíčových slov a kritérií téměř neexistuje – lze jen použít pomocné znaky „?“²⁸ a „*“²⁹ k upřesnění hledání. Uložení dokumentů je rozděleno podle sbírek. Také je možné třídění podle autora, jazyku, místa a doby původu.

Práva užití digitalizovaných dokumentů se řídí licenčním schématem Creative Commons CC BY-SA 3.0. Ty lze jako celek stáhnout ve formátu PDF. Uživatel má aktivní možnost zvolit si jazyk, podporované jazyky jsou němčina, angličtina a také latina.

---

²⁸ Zastává funkci z algebraické logiky OR.

²⁹ Zastává funkci z algebraické logiky AND.

Hodnotící parametr 16

- Uživateli nabízí možnost zaslat informaci o nepřesnostech ohledně zpracování dokumentů.

Hodnotící parametr 17

- Žádné podpůrné prostředky pro handicapované uživatele se na webu nenacházejí.

4.2.3. Universitätsbibliothek Heidelberg

- typ F (hodnotící list č. 3)

Hlavní internetové adresy:

- <http://www.ub.uni-heidelberg.de>

Hlavním zřizovatelem je univerzitní knihovna Heidelberg. V oblasti digitalizace rukopisů je velice aktivní, v současné době spolupracuje v této oblasti na několika projektech.

Je zde zpřístupněno několik rukopisných sbírek, podle nichž, je vše přehledně rozděleno. Nejvýznamnějším počinem je stále ještě probíhající digitalizace sbírky Bibliotheca Palatina, jejíž části jsou ve spolupráci s Vatikánem digitalizovány již od roku 2001. Toto rozdělení je velmi praktické, neboť uživatel prakticky nemusí využívat vyhledávání pomocí klíčových slov.

Celý systém internetové databáze online knihovny je pohodlný a intuitivní. Uživatel má možnost pracovat s dokumenty i pomocí DFG-Viewer.

U každého digitalizovaného rukopisu je uveden jeho velmi stručný popis a odkaz ke katalogu, ve kterém je příslušný rukopis zpracován, odkaz na metadata ve formátu METS a na podmínky užití, které jsou chráněny licenčním schématem Creative Commons CC-BY-SA 3.0 DE. Dokument lze stáhnout ve formátech PDF a JPEG, a to buď po jednotlivých stránkách, nebo jako celek.

Navigace na stránce není zpracována špatně, i když poněkud netradičně. Hlavní menu neposkytuje naprostý přehled o struktuře webu, ale po otevření

určité sekce se ve spodní části stránky zobrazují pomocné odkazy související s obsahem. Pro orientaci na webu je užitečný i odkaz na mapu stránky.³⁰

Na webu existuje možnost aktivního výběru jazyka textu, lze si zvolit mezi němčinou a angličtinou. Anglický jazyk ovšem není dostupný na všech stránkách.

Hodnotící parametr 16

- Pro badatele se nabízí kromě zpřístupnění samotných digitalizovaných rukopisů a s nimi souvisejících katalogů také možnost jejich stažení. U každého digitalizovaného dokumentu rovněž existuje možnost zaslat komentář se zpětnou vazbou.³¹
- Mezi odkazy souvisejícími s tématikou rukopisů se vyskytuje i jeden, který uživatele přeměruje na internetovou stránku s odkazy na další weby zabývající se zpřístupňováním digitalizovaných rukopisů.
- V mnoha sekcích umožňuje využití technologie RSS.

Hodnotící parametr 17

- Žádné podpůrné prostředky pro handicapované uživatele se na webu nenacházejí.

4.2.4. Das Münchener Digitalisierungszentrum

- typ F (hodnotící list č. 4)

Hlavní internetové adresy:

- <https://www.digitale-sammlungen.de>

Tento web spadá pod správu Bavorské státní knihovny. V současné době se podílí na několika významných projektech, ale jeho největším úspěchem je již dokončený vývoj DFG-Viewer.

Digitalizované dokumenty jsou zde rozděleny dle tematického rozdělení nebo podle typu dokumentu. Vyhledávat pomocí klíčových slov lze na základě výběru dle několika kritérií a jeho výsledky jsou prezentovány v praktickém rozhraní s náhledy.

---

³⁰ Neboli také tzv. sitemap (angl.).

³¹ Neboli také tzv. feedback (angl.).

Prohlížení jednotlivých digitalizovaných dokumentů je intuitivní a relativně uživatelsky pohodlné. Nabízí se i možnost prohlížení pomocí systému IIF-Viewer. U každého digitalizovaného dokumentu se nachází odkazy k právům použití (ty spadají pod licenční schéma CC BY-NC-SA 4.0), a také na katalogovou informaci. Ta je zpracována v samostatné databázi, která také spadá pod správu Bavorské státní knihovny. Digitalizovaný dokument lze stáhnout ve formátech PDF a JPEG v uživatelem stanoveném rozsahu.

Obsah webu může být zobrazen ve třech jazycích – němčině, angličtině a italštině.

Hodnotící parametr 16

- Vyjma samotné možnosti stažení digitalizovaných dokumentů k použití definovaném licenčním schématem existuje i možnost objednávky digitalizace dokumentů. Tato služba je však za poplatek a nemůže být využita pro všechny dokumenty knihovny.
- Zajímavou možností jsou mobilní aplikace (bavarikon3D a Famous Books - Treasures of the Bavarian State Library) umožňující interaktivní přístup k digitalizovaným dokumentům s využitím chytrého telefonu či tabletu.
- Také podporuje technologii RSS.

Hodnotící parametr 17

- Žádné podpůrné prostředky pro handicapované uživatele se na webu nenacházejí.

4.2.5. Staatsbibliothek zu Berlin

- – typ F (hodnotící list č. 5)

Hlavní internetové adresy:

- <http://staatsbibliothek-berlin.de>
- <http://digital.staatsbibliothek-berlin.de>

Tato doména je spravována Státní knihovnou Berlín, která se v rámci digitalizace zabývá několika obsáhlými projekty.

Ve své databázi zpřístupňují přes 123 tisíc digitalizovaných dokumentů, z toho přes 3000 rukopisů. Všechny jsou v držení Státní knihovny Berlín. Vyhledávání pomocí klíčových slov je přesné, může být zpřesňováno za použití různých filtrů a jeho výsledky jsou prezentovány v praktickém rozhraní včetně náhledu.

Zpřístupnění samotných digitalizovaných dokumentů, které jsou zpracovány na vysoké úrovni, je provedeno kvalitně a uživatelsky přívětivě. Celý rukopis je rozdělen na dílčí části odpovídající kodikologickému popisu, které jsou nápomocné v orientaci při prohlížení dokumentu v internetovém prohlížeči. Nabízí několik možností stažení (jednotlivé stránky ve formátech TIFF a JPEG, celý svazek pak ve formátu PDF). U každého dokumentu je uveden stručný popis, který je doplněn odkazem na zařazení v katalogu Státní knihovny Berlín a na metadata ve formátu METS. Použití dokumentů spadá pod licenční schéma CC BY-NC-SA 3.0. Dokument lze prohlížet i pomocí DFG-Viewer.

Kromě německého jazyka lze obsah webu zobrazit i v anglickém jazyce, sekce s digitalizovanými dokumenty je však již pouze v němčině.

Hodnotící parametr 16

- Nápomocný může být web pro badatele pouze v oblasti poskytování odkazů na další internetové zdroje (buďto na další internetové katalogy rukopisů, nebo na weby související s digitalizací).

Hodnotící parametr 17

- Žádné podpůrné prostředky pro handicapované uživatele se na webu nenacházejí.

4.2.6. Heinrich Heine Universität Düsseldorf – Universitäts- und Landesbibliothek

- typ F (hodnotící list č. 6)

Hlavní internetové adresy:

- <http://www.ulb.hhu.de>
- <http://digital.ub.uni-duesseldorf.de>

Tento web spadá pod správu univerzity v Düsseldorfu a zpřístupňuje přes 400 rukopisných sbírek. Struktura webu je poměrně logická, avšak zejména graficky nejasně zpracované prostředí úvodní stránky, kdy odkazy na některé sekce nejsou zarovnané na boční liště spolu s ostatními, může uživatele zpočátku dezorientovat. Sekce věnující se rukopisům je prakticky zpracovaná a poskytuje přehled o všem potřebném k vyhledávání v databázi. Obsahuje odkazy vedoucí jak ke katalogovým a inventárním záznamům vztahujícím se k rukopisům pod správou univerzitní knihovny Düsseldorf, tak k samotné databázi s digitalizovanými dokumenty.

V té lze vyhledávat zadáním klíčových slov, která je možné třídit na základě několika kritérií usnadňujících dosažení požadovaného výsledku.

Dokumenty jsou pak zpřístupňovány v uživatelsky praktickém rozhraní, kde jejich obsah rozdělen na dílčí části, které usnadňují pohyb v dokumentu. Je zde uveden velmi stručný popis dokumentu, odkaz na metadata ve formátu METS, práva užití dokumentu pod licenčním schématem CC BY-NC-ND 4.0, a také bohužel již nefunkční referenci na katalog. Uživatel má možnost si celý dokument stáhnout ve formátu PDF.

Obsah webu, včetně databáze s digitalizovanými dokumenty, je sepsán v německém i anglickém jazyce, mezi kterými lze jednoduše přepínat.

Hodnotící parametr 16

- I tento web podporuje využití technologie RSS.

- Nadstandardní funkcionalitou pomáhající badatelům je rovněž odkaz na web Manuscripta Mediaevalia.³²

Hodnotící parametr 17

- Žádné podpůrné prostředky pro handicapované uživatele se na webu nenacházejí.

4.2.7. Mecklenburg-Vorpommern Digitale Bibliothek

- typ F (hodnotící list č. 7)

Hlavní internetové adresy:

- <http://ub-goobi-pr2.ub.uni-greifswald.de>

Web je spravován univerzitou v Greifswaldu (Ernst-Moritz-Arndt-Universität Greifswald). Zpřístupňuje digitalizované dokumenty z několika archivů, knihoven, muzeí a univerzit s působností ve spolkové zemi Meklenbursko – Přední Pomořansko.

Orientace na stránce je poměrně jednoduchá, neboť položky menu, které je umístěné na horní liště webové stránky, jsou jednoznačně pojmenována. Digitalizované dokumenty jsou tříděny podle místa uložení. Vyhledávání pomocí klíčových slov ovšem nabízí široké možnosti filtrování podle několika kritérií. Výsledky jsou zobrazeny v poměrně strohé podobě. Přestože se zobrazuje i náhled digitalizovaného dokumentu, jediná další zobrazená informace o něm je jeho název.

K zobrazení digitalizovaných materiálů je uživateli nabídnuta i možnost využít DFG-Viewer. Obsah každého dokumentu je rozdělen na několik dílčích částí. U dokumentu jsou vždy uvedena základní bibliografická data, odkaz na katalog a údaj o právech užití, která náleží instituci, jež má dokument v držení. Ve všech případech je však jakékoli použití dokumentu možné jen po souhlasu dané instituce.

Celý web existuje v německé i anglické verzi, která není oproti té německé omezena jen na určité sekce.

---

³² Viz kapitola 4.2.15

Hodnotící parametr 16

- Technologie RSS je také podporována.

Hodnotící parametr 17

- Žádné podpůrné prostředky pro handicapované uživatele se na webu nenacházejí.

4.2.8. Codices Electronici Ecclesiae Coloniensis

- typ F (hodnotící list č. 8)

Hlavní internetové adresy:

- <http://www.ceec.uni-koeln.de>

Tento web byl vytvořen jako projekt Historisch-Kulturwissenschaftliche Informationsverarbeitung univerzity v Kolíně nad Rýnem. Je zde zpracováno téměř 400 středověkých rukopisů z Arcibiskupské a katedrální knihovny v Kolíně nad Rýnem. Přestože web byl aktualizován naposledy nejspíše během roku 2004, a tudíž jeho celkový vzhled i různé aktivní prvky na stránce jsou zastaralé, neustále poskytuje potřebnou funkcionalitu i obsah.

Veškeré položky menu jsou jednoznačné a celková struktura webu je díky své jednoduchosti přehledná. Kromě rozřídění digitalizovaných materiálů dle různých základních kritérií nabízí web možnost i vyhledávání za pomoci klíčových slov, při kterém lze také využít zadání některých kritérií. Informace o vyhledaných dokumentech jsou v některých případech až příliš dlouhé (celé odstavce textu), čímž znesnadňují přehled o výsledcích vyhledávání. Problémem jsou interaktivní ikony u názvu každého rukopisu, které uživateli umožňují zobrazit více informací k rukopisu či prohlížet jeho digitalizovanou verzi. Jejich význam není jednoznačný a nápověda k nim je nevhodně umístěna.

U každého digitalizovaného rukopisu je uvedena katalogová informace. Prohlížení jednotlivých scanů, které mají vysokou kvalitu rozlišení, je poněkud těžkopádné, ale dostatečně funkční. Bohužel nikde na stránce nejsou uvedeny podmínky užití materiálů prezentovaných na webu, přestože je možné obrázky digitalizovaných materiálů stáhnout ve formátu JPEG.

Web také poskytuje přehled historických knihoven, a také digitálně zpracované katalogy. Celý je plně zpracován jak v němčině, tak v angličtině. Vzhledem k zastaralosti webu je pochopitelné, že zde neexistuje možnost využití technologie RSS.

Hodnotící parametr 16

- Badatelé jsou zde dokonce vyzýváni ke spolupráci na projektu. A to zejména ti, kteří již pracovali s dokumenty, které jsou předmětem digitalizace tohoto projektu, díky čemuž by mohli obohatit jejich popis. Je však potřeba brát na vědomí, že obsah webu nebyl již několik let aktualizován, a proto nemusí být již tato informace pravdivá.

Hodnotící parametr 17

- Žádné podpůrné prostředky pro handicapované uživatele se na webu nenacházejí.

4.2.9. Virtuelles Skriptorium St. Matthias

- typ F (hodnotící list č. 9)

Hlavní internetové adresy:

- <http://www.stmatthias.uni-trier.de>

Tento web je součástí digitalizačního projektu nazvaného „Virtuelles Skriptorium St. Matthias“, který prezentuje středověké rukopisy opatské knihovny sv. Matouše v Trevíru. Probíhal v letech 2010 až 2014 a spolupracovalo na něm mnoho institucí.

Navigace na stránce je pro uživatele velmi snadná, neboť je přehledně zpracována a veškeré položky menu jsou jednoznačně pojmenovány. Vyhledávání nabízí několik zpřesňujících kritérií, která zvyšují jeho využitelnost. K tomu všemu je zde poskytnuta podrobná nápověda. Výsledky jsou pak prezentovány přehledným způsobem. Poskytují uživateli základní informace, odkaz na katalog, metadata, podmínky použití a samotný digitalizovaný dokument, který je

zpřístupněn pomocí DFG-Viewer. Web je pouze v německém jazyce a neposkytuje možnost použití služby RSS.

Hodnotící parametr 16

- Web nenabízí žádné nadstandardní možnosti spolupráce s badateli.

Hodnotící parametr 17

- Žádné podpůrné prostředky pro handicapované uživatele se na webu nenacházejí.

4.2.10. Das Reformationsportal Mitteldeutschland

- typ F (hodnotící list č. 10)

Hlavní internetové adresy:

- <http://www.reformationsportal.de>

Společný projekt Durynského hlavního archivu ve Výmaru, Hesenského hlavního archivu, Zemského archivu Saska a Anhaltska a Durynské univerzitní knihovny v Jeně dal vzniknout tomuto webu, který se zabývá digitalizací dokumentů souvisejících s reformací. Vše je ještě rozděleno do několika specificky zaměřených projektů. Vzhledem k dataci zpřístupňovaných dokumentů je zřejmé, že ne veškeré z nich jsou předmětem zájmu kodikologie. Opomenout však tento zdroj by podle autora nebylo v zájmu práce, neboť i zde se nachází velké množství kodikologického materiálu.

Vyhledávání nabízí poměrně omezené možnosti filtrování výsledků pomocí kritérií. Výsledky jsou sice zobrazeny s náhledem i stručnými popisnými informacemi, ale kromě zpřístupnění samotného digitalizovaného dokumentu již neposkytují uživateli žádné další informace ani odkaz na katalog. Jedinou další možností je stažení dokumentu ve formátu PDF. Rozsah ukládaných stránek si může uživatel zvolit sám. Podmínky užití dokumentů jsou určeny pro každý specifický projekt samostatně.

Také obsah tohoto webu je napsán pouze v německém jazyce a nenabízí možnost využití technologie RSS.

Hodnotící parametr 16

- Web nenabízí žádné nadstandardní možnosti spolupráce s badateli.

Hodnotící parametr 17

- Žádné podpůrné prostředky pro handicapované uživatele se na webu nenacházejí.

4.2.11. LEO BW

Landeskundliche Entdecken Online – Baden-Württemberg

- typ F (hodnotící list č. 11)

Hlavní internetové adresy:

- <https://www.leo-bw.de>

Tato doména je pod správou zemského archivu Baden-Württemberg. Její obsah se zabývá nejen rukopisy, ale obecně kulturou v celém regionu. Jeho moderní a netradičně zpracovaný design je plný interaktivních prvků.

Široká nabídka digitalizovaných dokumentů je rozdělena jak podle typ jejich typu, tak podle jejich tématu. Ty jsou zde sdruženy z více institucí, jejichž působnost spadá do tohoto regionu. Vyhledávání pomocí klíčových slov poskytuje několik kritérií, která zpřesňují jeho výsledky. Ty jsou prezentovány v praktickém rozhraní s náhledy digitalizovaných dokumentů a stručnou informací.

Samotné záznamy o digitalizovaných dokumentech obsahují kromě informací o dokumentu i odkaz na instituci, v jejímž je vlastnictví, a na práva použití. Ta jsou určena licenčním schématem CC BY-SA 3.0. Prohlížení digitalizovaných dokumentů je poskytována buďto pomocí odkazu na zdrojovou instituci nebo pomocí DFG-Viewer.

Díky této provázanosti rozšiřuje možnosti badatele, jenž na webech spřízněných institucí může nalézt mnoho dalších informací. Obsah webu je pouze v německém jazyce.

Hodnotící parametr 16

- Kromě již zmíněné provázanosti má uživatel možnost zaslat zpětnou vazbu na web.

Hodnotící parametr 17

- Žádné podpůrné prostředky pro handicapované uživatele se na webu nenacházejí.

4.2.12. Handschriftencensus

- typ K (hodnotící list č. 12)

Hlavní internetové adresy:

- <http://www.handschriftencensus.de>

Tento web je výsledkem stejnojmenného projektu, v jehož čele stojí Rudolf Gamper (St. Gallen), Christine Glaßner (Víděň), Bettina Wagner (Mnichov), Jürgen Wolf (Marburg) a Karin Zimmermann (Heidelberg). Web již v posledních letech není příliš často aktualizován, avšak to nijak neomezuje jeho funkcionalitu. Zpracovává inventární informace o více než dvaceti třech tisících rukopisech z více než šestnácti set knihoven a archivů.

Zastaralý design webu neovlivňuje jednoduchou orientaci na stránce, kdy názvy jednotlivých položek menu jsou dostatečně jednoznačné. Veškeré informace o dokumentech jsou přehledně rozříděny dle jednotlivých autorů či institucí, ve kterých se nacházejí. Existuje zde i možnost vyhledávání pomocí klíčových slov, které je doplněno o vhodná upřesňující kritéria.

Samotné záznamy o jednotlivých rukopisech poskytují dostatečné množství informací. V mnoha případech jsou uvedeny i odkazy na příslušný online katalog.

Kromě obecných informací o projektu, která se vyskytuje i v anglickém jazyce, je vše psáno v němčině. Web je určen především pro odbornou veřejnost, pro jejíž práci je funkcionalita webu, dle autorova mínění, velmi užitečná.

Hodnotící parametr 16

- Web nenabízí žádné nadstandartní možnosti spolupráce s badateli.

Hodnotící parametr 17

- Žádné podpůrné prostředky pro handicapované uživatele se na webu nenacházejí.

4.2.13. Kalliope Verbund

- typ K (hodnotící list č. 13)

Hlavní internetové adresy:

- <http://kalliope.staatsbibliothek-berlin.de>

Web Kalliope Verbund je spravován Sdružením Státní knihovny v Berlíně - „Pruského kulturního dědictví“. Je kartotékou pro více než jeden milion dokumentů z více než 450 institucí Spolkové republiky Německo. Z tohoto obsáhlého souboru se samozřejmě jen menšinová část týká kodikologie.

Struktura webu je velmi jednoduchá, tím pádem i přehledná. Neexistuje zde žádná sekce, ve které by byly dokumenty strukturovaně rozděleny podle určitých kritérií, a proto je nutné veškeré vyhledávání provádět pomocí zadání klíčových slov. Výsledky lze následně filtrovat pomocí mnoha specifikovaných kritérií, což práci uživateli do jisté míry ulehčuje.

Výsledky jsou zobrazeny v poměrně přehledné formě. Záznamy o jednotlivých dokumentech poskytují stručné informace o obsahu, autorovi, dataci vzniku dokumentu, materiálu, dataci vzniku elektronického záznamu a místu uložení s odkazem na instituci, v jejímž držení se dokument nachází. Některá z těchto polí jsou zároveň odkazem k vyhledávání záznamů na tomto webu, které se vztahují k nim samotným. Veškeré informace na webu jsou chráněny licenčním schématem CC NC-BY-SA 3.0.

Uživatel má možnost zvolit si mezi německou a anglickou jazykovou verzí. Je však nutné podotknout, že informace o jednotlivých záznamech jsou vždy uvedeny v německém jazyce.

Hodnotící parametr 16

- Web nenabízí žádné nadstandartní možnosti spolupráce s badateli.

Hodnotící parametr 17

- Žádné podpůrné prostředky pro handicapované uživatele se na webu nenacházejí.

4.2.14. Deutsche Digitale Bibliothek

- typ F (hodnotící list č. 14)

Hlavní internetové adresy:

- <https://www.deutsche-digitale-bibliothek.de>

Web Německé digitální knihovny je součástí projektu Europeana. Obsahuje informace o více než jedenadvaceti milionech dokumentů, z nichž je více jak osm milionů digitalizovaných. Spolupracuje s více než čtyřmi tisíci institucí z celého Německa. Opět se tedy nejedná o čistě kodikologický zdroj.

Navigace na stránkách webu je uživatelsky velmi přívětivá, neboť veškeré interaktivní prvky jsou jednoznačně pojmenovány a celá struktura webu není příliš složitá. Uživateli se nabízí pouze možnost vyhledávání dokumentů pomocí zadání klíčových slov, nikoli strukturně. Výsledky vyhledávání mohou být ovšem tříděny pomocí značného množství filtrů, čímž se dosáhne jejich větší přesnosti. Výsledky vyhledávání jsou prezentovány přehledně, poskytují stručnou informaci o dokumentu a jeho náhled.

Samotné záznamy o jednotlivých dokumentech obsahují stručné inventární informace, odkazy na práva užití dokumentu a na další, jemu podobné či s ním jinak spjaté dokumenty. V případě, že existuje digitalizovaná verze dokumentu, je zde uveden i odkaz vedoucí na webovou stránku, kde je digitalizovaný dokument zpřístupněn k prohlížení. Z toho plyne, že přímo na tomto webu se digitalizované dokumenty nenacházejí, pro jeho vysokou provázanost se zdrojovými weby digitalizovaných dokumentů se autor rozhodl zařadit tento web do skupiny F.

Kromě německé jazykové verze webu existuje i anglická, ve které jsou pouze konkrétní informace o jednotlivých dokumentech uvedeny v němčině.

Hodnotící parametr 16

- Uživatel na tomto webu nemá možnost využít technologii RSS.

Hodnotící parametr 17

- Žádné podpůrné prostředky pro handicapované uživatele se na webu nenacházejí.

4.2.15. Manuscripta Mediaevalia

- typ F (hodnotící list č. 15)

Hlavní internetové adresy:

- <http://www.manuscripta-mediaevalia.de>

Manuscripta Mediaevalia je web, který je provozován Státní knihovnou v Berlíně – Pruské kulturní dědictví, Německým dokumentačním centrem pro historii kultury a Bavorskou zemskou knihovnou. Zaměřuje se především na katalogizaci rukopisů a v této oblasti se také podílí na řadě projektů.

Menu a celá struktura webu je postavena velmi logicky a účelově. Bohužel práci s webem uživatelům velmi zneprůjemňuje nemožnost užívat funkci prohlížeče vrátit se na předchozí navštívenou webovou stránku. Z toho důvodu je uživatel, mnohdy celý předcházející proces zopakovat. (Například v situaci, kdy si uživatel prohlíží výsledky vyhledávání a rozhodne se rozkliknout odkaz na jeden z nalezených dokumentů. Z jakéhokoli důvodu se následně chce vrátit na webovou stránku se zobrazenými výsledky, ale to již není možné. Musí proto začít s vyhledáváním opět od začátku) Dalším výrazným nedostatkem je také nemožnost otevírat odkazy v novém okně internetového prohlížeče, čímž by se v mnoha případech do jisté míry dal eliminovat předchozí nedostatek. Z těchto důvodů je práce s webem z pohledu uživatele velmi nepohodlná a zdlouhavá.

Samotný obsah webu je však potřeba hodnotit kladně. Obsahuje databázi s katalogovými záznamy o rukopisech, rukopisných sbírkách a katalogů vztahujících se k rukopisům.

Sbírkové a katalogové jsou rozděleny strukturně, což je dostatečně přehledné, a uživatel tudíž nepostrádá možnost vyhledávání pomocí klíčových slov. Tato možnost se naopak vyskytuje u databáze zpracovávající záznamy o jednotlivých

rukopisech, kterých je v současné době přes devadesát tisíc. Uživatel může ke zpřesnění výsledků využít několika kritérií. Výsledky vyhledávání obsahují název dokumentu, signaturu, ve většině případů dataci a v neposlední řadě informaci o existenci digitalizované podoby dokumentu.

Obsáhlost popisu jednotlivých rukopisů se liší případ od případu (například v některých případech jde o katalogový záznam, v jiných se uživatel dozvídá pouze místo uložení a jméno autora). Digitalizovaný dokument rukopisu se může nacházet přímo na webu či na webu externím, na který je uživatel odkázán.

Přestože je na webu pomocí interaktivního prvku naznačena existence anglické jazykové verze, tato funkcionality je bohužel nefunkční.

Hodnotící parametr 16

- Provázanost s několika weby zpřístupňujícími digitalizované rukopisy může tento web poskytnout badateli další zdroje potřebné ke své práci.

Hodnotící parametr 17

- Žádné podpůrné prostředky pro handicapované uživatele se na webu nenacházejí.

4.2.16. Das Leitbild der Universitäts- und Landesbibliothek (ULB) Bonn

- typ F (hodnotící list č. 16)

Hlavní internetové adresy:

- <https://www.ulb.uni-bonn.de>

Provozovatelem tohoto webu je Univerzitní a Zemská knihovna v Bonnu. Ten je vytvořen přehledně a logicky, takže běžný uživatel se v jeho struktuře rychle zorientuje. V sekci zabývající se rukopisy jsou kromě stručného popisu sbírek zveřejněny také odkazy na příslušné katalogy a na databázi se samotnými digitalizovanými rukopisy.

V té je možné vyhledávat jak strukturně, tak pomocí klíčových. Obojí v kombinaci s využitím několika filtrů. U zobrazených výsledků je zobrazeno stručná informace k dokumentu a jeho náhled.

Záznamy k jednotlivým rukopisům obsahují jeho inventární informace a odkazy na metadata ve formátu METS, stažení celého dokumentu ve formátu PDF a podmínky jeho užití. Ta jsou u rukopisů určena licenčním schématem Creative Commons Public Domain Mark 1.0.

Web s databází, ve které se nachází digitalizované dokumenty, umožňuje uživatelům přepínat mezi německou, anglickou a francouzskou jazykovou verzí.

Hodnotící parametr 16

- V sekci webu věnující se rukopisům jsou odkazy na další weby věnující se rukopisům.

Hodnotící parametr 17

- Žádné podpůrné prostředky pro handicapované uživatele se na webu nenacházejí.

4.2.17. Württembergische Landesbibliothek Stuttgart

- typ F (hodnotící list č. 17)

Hlavní internetové adresy:

- <http://www.wlb-stuttgart.de>

Tento web je spravován Württemberskou zemskou knihovnou ve Stuttgartu. V jejím držení se nachází okolo patnácti tisíc rukopisů, z toho zhruba tři tisíce rukopisů středověkých. V databázi s digitalizovanými dokumenty se v současné chvíli nachází lehce přes šest set rukopisů.

Ve struktuře webu se uživatel snadno zorientuje, neboť význam veškerých prvků a obsah všech odkazovaných sekcí je běžnému uživateli zřejmý.

Internetová databáze s digitalizovanými dokumenty knihovny nepodporuje vyhledávání pomocí klíčových slov. Možnosti strukturního vyhledávání s možností třídění výsledků pomocí dodatečných kritérií jsou však poměrně

propracované. Absence výše zmíněné funkcionality není v mnohých případech pro uživatele klíčová. Kromě náhledů vyhledaných digitalizovaných dokumentů je uživateli zobrazen také stručný popis dokumentu.

Samotný záznam o určitém digitalizovaném rukopisu obsahuje bibliografické informace, odkaz na stažení celého digitalizovaného dokumentu ve formátu PDF a na podmínky užití, které jsou u rukopisů dané licenčním schématem CC BY-SA 3.0. Rukopis je možné prohlížet i pomocí DFG-Viewer.

Obsah zdrojového webu je napsán nejen v němčině, ale i v angličtině, v té je však ochuzen o určité sekce. Prostředí databáze je pouze v německém jazyce.

Hodnotící parametr 16

- Nadstandartním obsahem mohou být pro badatele odkazy na další weby zabývající se zpřístupňováním digitalizovaných rukopisů a na weby obsahující katalogové informace k rukopisům.
- Web umožňuje využití technologie RSS pro jednotlivé sekce.

Hodnotící parametr 17

- Žádné podpůrné prostředky pro handicapované uživatele se na webu nenacházejí.

4.2.18. Staatsbibliothek Bamberg

- typ F (hodnotící list č. 18)

Hlavní internetové adresy:

- <https://www.staatsbibliothek-bamberg.de>

Provozovatelem toho webu je Zemská knihovna v Bambergu, v jejímž vlastnictví se nachází přes šest tisíc rukopisů. Navigace na stránce je velmi intuitivní a uživatel je pomocí sousledného otevírání odkazů doveden až k samotným digitalizovaným dokumentům.

Veškeré digitalizované dokumenty přehledně rozděleny dle sbírek, které jsou v příslušných sekcích podrobněji popsány. V nich nacházíme odkazy jak na

databázi s digitalizovanými dokumenty, tak na příslušné katalogy, které jsou také v digitalizované podobě.

Díky tomuto preciznímu strukturnímu rozdělení uživatel často nemusí ani využívat funkci vyhledávání pomocí klíčových slov, které je možné rozšířit o různá doplňující kritéria. Výsledky vyhledávání jsou prezentovány náhledem digitalizovaného dokumentu a pouze informacemi o jeho názvu, signatuře a dataci.

Samotné zpřístupnění dokumentu je uživatelsky přívětivě zpracované. Vše je doplněno katalogovou informací o rukopisu, která obsahuje i odkazy na jeho odborný popis. Digitalizované dokumenty je možné stahovat po jednotlivých obrázcích ve formátu JPEG či v celku ve formátu PDF, přičemž odkaz na práva jejich užití je jednotný pro celou databázi.

Web pracuje zejména s německým jazykem. Anglický jazyk je – v případě, že si jej uživatel zvolí – použit jen na hlavní stránce a u aktivních položek menu v databázi.

Hodnotící parametr 16

- Pro různé typy obsahu webu se nabízí možnost využití RSS technologie.

Hodnotící parametr 17

- Žádné podpůrné prostředky pro handicapované uživatele se na webu nenacházejí.

4.2.19. Universitätsbibliothek Augsburg

- typ F (hodnotící list č. 19)

Hlavní internetové adresy:

- <http://www.bibliothek.uni-augsburg.de>

Tento web je spravován univerzitou v Augsburgu, jejíž knihovna se zabývá i digitalizací historických dokumentů. Jelikož se jedná o web celé univerzity, jehož součástí jsou webové stránky týkající se knihovny, je navigace na stránce poněkud obtížnější. V prostředí digitální knihovny je ale už vše přehledné.

Jsou zde zpracovány sbírky rukopisů z knihovny Oettingen-Wallersteinschen. Spolu s jejich stručným popisem jsou v příslušné sekci přehledně rozděleny. Nachází se zde i odkazy na katalogy, z nichž některé jsou v digitalizované podobě, a samotnou databázi zpřístupňující digitalizované rukopisy.

Ta využívá stejných principů funkcionality a zpřístupnění digitalizovaných dokumentů, včetně jejich popisu a možnosti práce s nimi, jako Zemská knihovna Bamberg. Rozdíl může uživatel najít jen v lehce odlišném grafickém zpracování zobrazení výsledků hledání a také možnosti zpřístupnění digitalizovaného rukopisu pomocí DFG-Viewer.

Hlavní stránka knihovny je pouze v němčině, ale v databázi s digitálními dokumenty má uživatel možnost zvolit si anglickou jazykovou verzi. Ta se projeví jen u textu různých položek menu a interaktivních prvků.

Hodnotící parametr 16

- Pro různé typy obsahu webu se nabízí možnost využití RSS technologie.

Hodnotící parametr 17

- Žádné podpůrné prostředky pro handicapované uživatele se na webu nenacházejí.

4.2.20. Bibliotheca Laureshamensis – digital: Virtuelle

Klosterbibliothek Lorsch

- typ F (hodnotící list č. 20)

Hlavní internetové adresy:

- <http://www.bibliotheca-laureshamensis-digital.de>

Provozovatelem je Klášterní knihovna v Lorschu – Klosterbibliothek Lorsch. Projekt rekonstrukce klášterní knihovny v Lorschu probíhá za podpory UNESCO, spolkové země Hesensko a Univerzitní knihovny v Heidelbergu.

Vyhledávání prostřednictvím klíčových slov není příliš efektivní, je potřeba dotaz zpřesnit zadáním kritérií. K vyhledanému dokumentu jsou přiřazeny základní informace – název dokumentu, autor a také informace, zda je rukopis

součástí nějakého většího celku. Bohužel provozovatel neumožňuje náhled k vyhledanému dokumentu. Vlastní zobrazení je velice kvalitní a uživatelsky bezproblémové. Navíc je k dispozici zobrazení prostřednictvím DFG Viewer. Dokument je možné stáhnout ve formátu PDF a lze jej využít pro nekomerční účely.

Tento internetový zdroj v době hodnocení obsahoval přes tisíc tři sta rukopisů. Podporovanými jazyky je němčina a částečně angličtina.

Hodnotící parametr 16

- Web podporuje technologii RSS.

Hodnotící parametr 17

- Žádné podpůrné prostředky pro handicapované uživatele se na webu nenacházejí.

4.2.21. ORKA - Open Repository Kassel

- typ F (hodnotící list č. 21)

Hlavní internetové adresy:

- <http://orka.bibliothek.uni-kassel.de>

Internetový zdroj University v Kasselu, která je zřizovatelem i provozovatelem těchto stránek. Tento internetový zdroj nabízí uživatelům logické uspořádání a přehlednost poskytovaných informací. Použití klíčových slov je na vysoké úrovni a nabízí i pokročilejší možnosti, jakými jsou dotazy, zda text obsahuje či neobsahuje určité slovo. Dále je umožněno logické řazení dotazů. Strukturní vyhledávání je rovněž efektivní. Informace o vyhledaných výsledcích obsahuje základní informace o dokumentu.

Vyhledaný dokument je vybaven několika doplňujícími informacemi. Téměř ke každému dokumentu je k dispozici náhled, ale vlastní zobrazení je poněkud statické a nepatří k nejpříjemnějším. Na druhou stranu je umožněno prohlížení prostřednictvím DFG-Viewer. Kromě bibliografických informací o dokumentu

poskytuje i metadata ve formátech METS, DublinCore, MARCXML a ESE. Dokument lze stáhnout ve formátu PDF jako celek.

Web obsahuje více než tisíc zpřístupněných rukopisů. Podporovanými jazyky jsou němčina, angličtina a španělština.

Hodnotící parametr 16

- badatel má možnost objednat si reprodukce rukopisů
- Je možné využít technologii RSS

Hodnotící parametr 17

- Žádné podpůrné prostředky pro handicapované uživatele se na webu nenacházejí.

4.2.22. Virtuelle Bibliothek Würzburg

- typ F (hodnotící list č. 22)

Hlavní internetové adresy:

- <http://vb.uni-wuerzburg.de>

Univerzitní knihovna ve Würzburgu je zřizovatelem a provozovatelem této domény. Jistým zklamáním byly úroveň vyhledávání, které sejevilo značně nepřehledně. Navíc se nezobrazuje na stránkách hledaný výraz, což působí při práci velké problémy. Strukturní třídění lze považovat za poměrně kvalitní – detailně podle projektů, navíc jednotlivé se dají otevřít ve své sekci.

Za velmi dobré lze považovat zpřístupnění dokumentů. Náhledy jsou velice kvalitní a dokonce je umožněno badatelům měnit barevné nastavení zobrazovaných rukopisů. Ke zpřístupněným dokumentům jsou poskytovány základní informace – jakými jsou autor, název, zkratka označení rukopisu apod. Práva užití dokumentů se řídí licenčním schématem CC BY-SA 3.0 DE.

Sbírký wüzburgské knihovny obsahují přibližně tisíc pět set středověkých rukopisů.

Nabízena je možnost uložení dokumentů i celých stránek ve formátu PDF. Podporovanými jazyky jsou němčina a angličtina.

Hodnotící parametr 16

- Badatel má možnost objednat si reprodukce rukopisů.

Hodnotící parametr 17

- Žádné podpůrné prostředky pro handicapované uživatele se na webu nenacházejí.

4.2.23. Badische Landesbibliothek

- typ F (hodnotící list č. 23)

Hlavní internetové adresy:

- <http://digital.blb-karlsruhe.de>

Provozovatelem této domény je Bádenská zemská knihovna. Jedná se o velmi kvalitní internetový zdroj, který umožňuje široké možnosti vyhledávání a třídění.

Vyhledávání pomocí klíčových slov – třídění podle místa, kolekce, autora + řazení podle signatury, autora, titulu, místa, zhotovovatele a roku. Strukturní vyhledávání umožněno podle typů dokumentů a dále podle proveniencí. Provozovatel nabízí široké možnosti vyhledávání podle řady kritérií, jakými jsou například typy dokumentů nebo podle proveniencí.

K dispozici bylo v době hodnocení více než tisíc tři sta rukopisů, u kterých je umožněn jak náhled, tak základní popis. Je zajištěn přímý pro link na příslušný katalog. Prohlížení dokumentů nabízí několik možností, jak všech stránek rukopisu, tak podrobné zkoumání jedné strany. Badatelé mají možnost stažení dokumentu ve formátu PDF. Ty jsou chráněny licenčním schématem CC BY-SA 3.0 De.

Od roku 2010 se Bádenská zemská knihovna podílí na šesti projektech zaměřených na digitalizaci dokumentů v rámci iniciativy Digitalizace sbírek a dalších čtyřech projektech.

Stránky obsahují přehlednou mapu stránek značně usnadňující orientaci badatele. Nabízí možnost využití technologie RSS. Web podporuje pouze německý jazyk.

Hodnotící parametr 16

- Poskytování placených i neplacených služeb zaměřených na digitalizaci a zpřístupnění dokumentů.

Hodnotící parametr 17

- Žádné podpůrné prostředky pro handicapované uživatele se na webu nenacházejí.

4.2.24. Stadtgeschichtlichen Museum Leipzig

- typ F (hodnotící list č. 24)

Hlavní internetové adresy:

- <http://www.stadtgeschichtliches-museum-leipzig.de>

Jedná se o web Městského historického muzea v Lipsku. Muzeum má velmi široký záběr působnosti a zabývá se různými vědními obory až po sbírky v oblasti sportu apod. Sbírký jsou rozděleny do kategorií.

Sbírký rukopisů obsahovaly v době hodnocení více než dvě stě digitalizovaných rukopisů. Ke každému rukopisu jsou k dispozici základní informace o datu a místě vzniku, o autorovi a k dispozici je rovněž krátký popis dokumentu.

Autor velmi pozitivně hodnotí možnost širokého vyhledávání podle klíčových slov, které velmi dobře funguje. Strukturní vyhledávání je možné dle kategorií jednotlivých témat. Nicméně vyhledávání prostřednictvím strukturních informací je omezeno.

Digitalizované náhledy jsou badatelům k dispozici, prohlížet podrobně je možno prostřednictvím nástroje DFG-Viewer. Kromě náhledu jsou ke každému dokumentu k dispozici doplňující údaje.

Muzeum se aktivně účastní řady projektů, které ovšem nemají žádnou souvislost s kodikologií. Podporovaným jazykem je němčina, v anglickém a čínském jazyce jsou dostupné pouze některé informace.

Hodnotící parametr 16

- Tento internetový zdroj poskytuje přímý odkaz na řadu německých katalogů.
- Přínosná je funkcionalita přidáním komentáře k danému rukopisu.

Hodnotící parametr 17

- Žádné podpůrné prostředky pro handicapované uživatele se na webu nenacházejí.

4.2.25. Univesitätsbibliothek Leipzig

- typ F (hodnotící list č. 25)

Hlavní internetové adresy:

- <https://www.ub.uni-leipzig.de>

Jedná se o internetový zdroj Universitní knihovny v Lipsku provozovaný touto knihovnou.

Vlastní sbírka rukopisů je členěna do několika sekcí – středověké rukopisy, dokumenty a pozůstalosti, řecké rukopisy, orientální rukopisy, novodobé rukopisy, notové záznamy a pozůstalosti včetně signované korespondence. Právě v oblasti pozůstalosti spolupracuje univerzitní knihovna se zdrojem Kaliope, který je primárně určen k centralizaci těchto archiválií.

Sbírka rukopisů obsahuje přibližně dva tisíce dvě stě rukopisů a osm set signovaných fragmentů.

Vlastní prohlížení dokumentů na stránkách muzea není možné, tento zdroj odkazuje přímo na zdroj Manuscripta Mediaevalia, dále je poskytováno propojení na další zdroje, které poskytují více než sedm tisíc archiválií.

Při univerzitní knihovně je zřízeno specializované centrum pro rukopisy, které spolupracuje s obdobnými centry v Německu. Toto centrum současné době implementuje šest běžících projektů.

Provozovatel poskytuje mapu internetové stránky, která usnadňuje orientaci.

Podporovanými jazyky jsou němčina a angličtina, v případě angličtiny je však řada informací nedostupná.

Hodnotící parametr 16

- Kromě již zmíněných funkcionalit nenabízí web badatelům žádné další nadstandardní služby.

Hodnotící parametr 17

- Žádné podpůrné prostředky pro handicapované uživatele se na webu nenacházejí.

4.3. Nehodnocené internetové kodikologické zdroje v Německu

V průběhu analytické fáze byly nalezeny internetové stránky, které při použití klíčových slov vykazovaly atributy, že mohou být použity v další fázi práce. Při vlastním hodnocení se ukázalo, že nejsou plně porovnatelné s internetovými zdroji, které pak byly předmětem vlastní komparace.

Jedná se především o stránky, jejichž orientace na kodikologii není tak výrazná jako u zařazených internetových zdrojů, nebo které se více méně odkazují na sbírky rukopisů jiných institucí.

Dalším důvodem pro nezařazení byla také skutečnost, že při pokusu provést hodnocení těchto zdrojů byl zjištěn nižší počet funkcionalit a technické úrovně těchto internetových stránek.

Posledním důvodem byla „provozní nespolehlivost“. Tím se rozumí:

- nestabilita provozu internetové stránky
- nedostupnost některých funkcionalit, respektive nepřítomnost jednotlivých sekcí internetové stránky
- celková nedostupnost internetové stránky jako takové

Na základě výše uvedeného dospěl autor k názoru, že zařazením těchto internetových zdrojů do hodnocení německých kodikologických internetových zdrojů by mohlo dojít k určitému zkreslení jeho výsledku v porovnání s jinými zeměmi. V neposlední řadě pro toto rozhodnutí hovoří i ta skutečnost, že počet nalezených odpovídajících internetových zdrojů v Německu byl mnohem vyšší než v Rakousku nebo Švýcarsku. S odkazem na cíle a uvažovaný rozsah práce byly nehodnoceny tyto německé internetové zdroje:

Landes Archiv Sachsen-Anhalt

- <http://www.recherche.landesarchiv.sachsen-anhalt.de> – technicky nestabilní

BAM-Konsortium (Bibliotheksservice-Zentrum Baden-Württemberg (BSZ), dem TECHNOSEUM Mannheim und dem Landesarchiv Baden-Württemberg

- <http://www.bam-portal.de> – rozcestník bez funkcionalit

Das Bundesarchiv

- <http://www.bundesarchiv.de> – Spolkový archiv Spolkové republiky Německo

Deutsche National Bibliothek

- <http://www.dnb.de> – není kodikologickým zdrojem

Niedersächsische Staats – und Universitätsbibliothek

- <http://fabian.sub.uni-goettingen.de> – věnuje se historickým knihám

Zentrale Datenbank Nachlässe (ZDN) – Das Bundesarchiv

- <http://www.nachlassdatenbank.de> – databáze pozůstalostí

Dále byly nalezeny internetové stránky provozované německými univerzitami, které svým typem i obsahem splňovaly požadavky pro zařazení do srovnávací, tj. praktické části práce. Autor tak neučinil jednak z již dříve uvedeného důvodu, že počet nalezených internetových zdrojů v Německu je mnohem vyšší než v ostatních zemích a jednak jej k tomuto rozhodnutí vedly i důvody věcné.

Ty spočívají také v určité vyváženosti hodnoceného vzorku, ve kterém je již poměrně velký podíl německých univerzit. Aby nebyly tyto zdroje zcela opominuty, je velmi stručně poskytnut jejich základní popis.

Univerzitní knihovna v Bielefeldu uvádí aktuálně sto třicet osm digitalizovaných rukopisů, ale její zaměření na kodikologii není ve srovnání s jinými univerzitami zásadní. Poskytuje základní vyhledávací nástroje, kde badatel může vyhledávat standardně podle názvu dokumentu, autora, data vytvoření dokumentu a data vložení do příslušné sbírky či knihovny. Významnější roli bezesporu hraje univerzitní knihovna ve Freiburgu, jejímž provozovatelem Albert-Ludwigs Universität Freiburg a která vlastní až tisíc pět set digitalizovaných rukopisů. Velká část rukopisů je liturgické povahy a pochází

z klášterních sbírek, které v devatenáctém století přešly do držení univerzity. Dále knihovna obsahuje rukopisy medicínské, přírodovědecké a dále texty humanistické a filozofické.

Významnou knihovnou je rovněž univerzitní knihovna provozována Ebehard Karls Inivesität Tübingen, které má ve svých sbírkách rukopisy indické, orientální, řecké, latinské, germánské, slovanské, ale také rodové knihy a muzikálie. Z pohledu cílů této práce je významná sbírka přibližně tisíc dvě stě německy psaných rukopisů, které pocházejí z období pozdního středověku až do dvacátého století.

Významnou sbírku rukopisů obsahuje rovněž univerzitní knihovna Johanna Christiana Senckenberga při Bibliothek der Goethe Universität Frankfurt am Main. Ta se skládá ze z více než dvou tisíc osmi set rukopisů, z nichž šest set je středověkých. Z informací se dá vyvodit, že řada rukopisů je trvale vystavena, nicméně vlastní internetový zdroj je spíše katalogem a proto je řazen mezi zdroje typu K.

Univesität Bielefeld – Univesitätsbibliothek – typ F

- <http://www.ub.uni-bielefeld.de>

Universitätsbibliothek Johann Christian Senckenberg -Bibliothek der Goethe Universität Frankfurt am Main – typ K

- <https://www.ub.uni-frankfurt.de>

Universitätsbibliothek Freiburg -typ F

- <http://dl.ub.uni-freiburg.de>

Ebehard Karls Univesität Tübingen – Univesitätsbibliothek – typ F

- <http://idb.ub.uni-tuebingen.de>

4.4. Hodnocené internetové kodikologické zdroje v Rakousku

Rakouský systém je v mnohém podobný německému, vyznačuje se však vyšší centralizací. Vychází nepochybně ze stejných tradic a velmi podobného kulturního prostředí. Disponuje velkými sbírkami dokumentů a historie a ochrana kulturních a historických památek (včetně písemností) hraje v rakouské společnosti dodnes významnou roli. Je zde patrné, podobně jako v Německu, vysoké zapojení univerzit a také význam církevních zdrojů. Na rozdíl od Německa a Švýcarska však dominuje zcela církev katolická, která téměř až do konce 18. století byla primárním uchovatelem jak tištěných písemností, tak rukopisů.

Rakouské instituce jsou zapojeny do evropské spolupráce a v oblasti kodikologie často poskytují propojení na německé a švýcarské zdroje.

4.4.1. Österreichische Nationalbibliothek

- typ F, K (hodnotící list č. 26)

Hlavní internetové adresy:

- <https://www.onb.ac.at>

Jedná se o internetový zdroj centrální Vědecké knihovny Rakouské republiky – ÖNB. Provozovatel se podílí na řadě projektů. Tyto internetové stránky slouží hlavně jako katalog, digitalizovaných dokumentů je k dispozici minimální množství.

U jednotlivých dokumentů je uživatelům poskytován odkaz na související literaturu nebo příslušný katalog. Dále je u vyhledaného dokumentu k dispozici informace o autorovi, době vzniku a přístupnosti. Pokud je dokument digitalizován, je k dispozici i náhled.

Vyhledávání je pomocí kritérií, které lze dále zpřesnit klíčovými slovy.

Používanými kritérii jsou – období, medium, jazyk, téma a dále třídění dle osoby, instituce a místa neboli sídla.

Podmínky nakládání se sbírkami určuje vlastní směrnice. Podporovanými jazyky jsou němčina a angličtina.

Hodnotící parametr 16

- Existuje možnost požádat si o digitalizaci daného dokumentu, nebo o poskytnutí tištěné kopie.
- Umožňuje použití technologie RSS.

Hodnotící parametr 17

- Žádné podpůrné prostředky pro handicapované uživatele se na webu nenacházejí.

4.4.2. Austrian Literature Online

- typ F (hodnotící list č. 27)

Hlavní internetové adresy:

- <http://www.literature.at>

Internetový zdroj univerzit v Innsbrucku, Grazu a Linci, provozuje DEA ve spolupráci s Centrálním výpočetním centrem (ZID) při Univerzitě Innsbruck.

Vyhledávání probíhá prostřednictvím jak full textového vyhledávání, tak prostřednictvím strukturovaných informací – metadat. Bohužel nabízejí pouze základní informace, jakými jsou autor, název a není poskytován náhled dokumentu. U vyhledávání pomocí klíčových slov je možno použít vyhledávání pomocí autora, roku, typu a fikce.

Samotné zpřístupnění dokumentů není uživatelsky příjemné – kvalita zobrazení je horší než u ostatních zdrojů a zvětšování dokumentů je uživatelsky nepohodlné.

Tento internetový zdroj obsahuje v době hodnocení sedm set osmdesát jeden dokument. Tyto dokumenty jsou řazeny v sedmdesáti čtyřech sbírkách.

Velmi potěšujícím faktem je existence služby pro uživatele s poruchou zraku, kterým je nabízena možnost nechat si převést některé knihy a dokumenty do audio podoby.

Tento zdroj lze považovat za velmi progresivní, bohužel funkcionality pro badatele v oblasti kodikologie nejsou na vysoké úrovni. Podporovanými jazyky jsou němčina a angličtina.

Hodnotící parametr 16

- Za velmi přínosnou považuje autor možnost badatelů a studentů podílet se na obsahu tohoto zdroje, sdílet dokumenty nebo zveřejňovat vlastní práce.

Hodnotící parametr 17

- Služba pro badatele s poruchou zraku je poskytována na vyžádání.

4.4.3. Mittelalterliche Handschriften in Österreich

- typ F (hodnotící list č. 28)

Hlavní internetové adresy:

- <http://manuscripta.at/>

Internetový zdroj Institutu pro výzkum středověku při Rakouské akademii věd (ÖAV). Orientace na stránce je přehledná díky kvalitní mapě stránek. Vyhledávání pomocí klíčových slov je velmi propracované a dostatečně intuitivní.

Strukturní vyhledávání podle sbírky, umístění dokumentu a data digitalizace, datace a typu dokumentu. Digitalizované náhledy jsou zpřístupněny pomocí vlastního prohlížeče a pomocí DFG. U vyhledaných dokumentů je uváděn odkaz na související literaturu a metadata. Dokumenty lze ukládat ve formátech PNG a JPEG.

Seznam všech digitalizovaných dokumentů je uveden ve speciální sekci, náhled je pak buď zprostředkovaný prostřednictvím instituce, který dokument uchovává, nebo přímo na stránkách zdroje. Propojení na jiné internetové zdroje je rychlé a bezproblémové.

Přehled digitalizovaných dokumentů poskytuje ucelený přehled o rakouských digitalizovaných rukopisech a institucích a místech jejich uložení. Koncentruje jak institucionální, tak církevní a privátní internetové zdroje. V samotném Rakousku byl v době hodnocení zahrnut osmdesát devět zdrojů s celkovým počtem více než třiceti tisíci digitalizovaných dokumentů. Tato internetová stránky uvádí i zdroje v Itálii a Slovinsku. Dobrou pomůckou pro badatele je přímý odkaz na příslušné katalogy.

Podporovanými jazyky jsou němčina, angličtina, francouzština, italština, ruština, španělština a portugalština. V těchto jazykových mutacích nejsou bohužel všechny informace k dispozici.

Hodnotící parametr 16

- Kromě již zmíněných funkcionalit nenabízí web badatelům žádné další nadstandardní služby.

Hodnotící parametr 17

- Žádné podpůrné prostředky pro handicapované uživatele se na webu nenacházejí.

4.4.4. Universitätsbibliothek Graz

- typ F (hodnotící list č. 29)

Hlavní internetové adresy:

- <https://ub.uni-graz.at/>

Internetový zdroj univerzitní knihovny v Grazu, která je rovněž zřizovatelem tohoto internetového zdroje. Internetové stránky jsou logicky uspořádané a přehledné. Primárně se jedná o internetové stránky univerzity s možností virtuální návštěvy univerzitní knihovny. Vyhledávání je fulltextové pomocí klíčových slov a neumožňuje třídění pomocí zadaných kritérií. Strukturní vyhledávání v metadatech přes katalog se jeví jako nepříliš neefektivní.

Informace poskytované k vyhledanému dokumentu jsou základní, bez možnosti náhledu a uvádí název dokumentu a jeho zařazení v rámci sbírky. Vlastní zpřístupnění je pouze základní bez možnosti přiblížení, rotace apod. Ukládání dokumentu není možné.

V době analyzování tohoto zdroje bylo nalezeno něco méně než dvě stě digitalizovaných dokumentů, nicméně orientace na této stránce nebyla snadná a nelze vyloučit, že další dokumenty se nacházejí v jiných sekcích.

Účast na projektech související s kodikologií je minimální, univerzita participuje na projektu o rukopisných kulinářských receptech ve Štýrsku.

Podporovanými jazyky jsou němčina a částečně angličtina.

Hodnotící parametr 16

- Uživatel může využít na webu technologii RSS.

Hodnotící parametr 17

- Žádné podpůrné prostředky pro handicapované uživatele se na webu nenacházejí.

4.4.5. Hebräische Fragmente in Österreich

- typ F (hodnotící list č. 30)

Hlavní internetové adresy:

- <http://hebraica.at/>

Tato internetová stránka je stránkou projektu Projekt rekonstrukce hebrejských textů, partnery jsou Rakouská akademie věd, Rakouská národní knihovna, Rakouský institut hebrejské historie a výzkumné centrum Vestigia.

Jelikož se jedná o samostatný projekt, není možno očekávat stejné funkcionality jako o u centrálních kodikologických zdrojů. Cílem projektu je vyhledávání hebrejských fragmentů, rukopisů a dalších archiválií v rakouských archivech a knihovnách. Paralelně s tímto projektem běží projekt Rakouské národní knihovny, který má obdobné zaměření.

Přesto je vyhledávání uživatelsky příjemné, lze vyhledávat pomocí již přednastavených klíčových slov a podle mapy. Lze použít i kritéria – autor, uložení a také typ a druh písma.

Knihovna uvádí více než tisíc nalezených fragmentů rukopisů. Digitalizované náhledy jsou u vyhledaných dokumentů k dispozici. Dále jsou k dokumentu uváděny informace- signatura, titul, autor a uložení. Strukturní vyhledávání je možné dle typu dokumentu.

Práva užití nejsou uvedena, naopak existuje možnost uložení dokumentu ve formátu JPEG. Podporovaným jazykem je pouze němčina.

Hodnotící parametr 16

- Kromě již zmíněných funkcionalit nenabízí web badatelům žádné další nadstandardní služby.

Hodnotící parametr 17

- Žádné podpůrné prostředky pro handicapované uživatele se na webu nenacházejí.

4.4.6. Die Oberösterreichische Landesbibliothek

- typ F (hodnotící list č. 31)

Hlavní internetové adresy:

- <http://www.landesbibliothek.at>
- <http://digi.landesbibliothek.at/viewer/>

Jedná se o Internetový zdroj Hornorakouské zemské knihovny. Tento velmi dobře uživatelsky nastavený internetový zdroj obsahoval v době hodnocení ve svých sbírkách přes dvě stě rukopisů, z kterých je více než sto v německém jazyce. Ke každému dokumentu je umožněn přístup a velmi pokročilý způsob prohlížení. Zvětšování velikosti, rotace a ukládání ve formátu PDF funguje rychle a bezproblémově.

Ke každému uloženému dokumentu jsou k dispozici bibliografická data a souvislost s dalšími dokumenty. Prohlížení je možné také prostřednictvím DFG prohlížeče.

Vyhledávání je velmi pokročilé a umožňuje standardní a pokročilé vyhledávání, vyhledávání podle roku vzniku a také náhled v jednotlivých letech. Přednastavená klíčová slova třídí obsah podle sestupně a vzestupně dle názvu dokumentu, data vzniku, data digitalizace, a podle názvu dokumentu, Způsob vyhledávání je možný podle klíčových slov i prostřednictvím strukturovaných dat. Dotazy lze kombinovat, vyhledávání je velmi efektivní. Navíc výsledky hledání může badatel ukládat (při registraci) a může se k nim následně vracet.

Dalším možným tříděním je třídění podle druhu materiálu, podle typu rukopisu – zda se jedná o fragment, iluminovaný rukopis, notový záznam nebo signovaný rukopis.

Přestože se nejedná o primární kodikologický zdroj a tato knihovna obsahuje řadu archiválií jiného typu, oceňuje autor velmi efektivní způsob využití tohoto zdroje, který vyniká snadným a logickým ovládním a vysoce kvalitním prohlížením.

Hodnotící parametr 16

- Kromě již zmíněných funkcionalit nenabízí web badatelům žádné další nadstandardní služby.

Hodnotící parametr 17

- Žádné podpůrné prostředky pro handicapované uživatele se na webu nenacházejí.

4.4.7. Universitätsbibliothek Salzburg

- typ F (hodnotící list č. 32)

Hlavní internetové adresy:

- <http://www.uni-salzburg.at/>
- <http://www.ubs.sbg.ac.at/sosa/webseite/hsskat.htm>

Provozovatelem je univerzitní knihovna Salzburg. Jedná se o internetové stránky, které jsou velmi přehledně strukturovány a jejichž součástí je odkaz na digitální knihovnu.

Ta nabízí katalog rukopisů, ke každému uvedenému rukopisu je připojen popis obsahu dokumentu a některé jsou doplněny o digitalizované náhledy. Katalog je tematicky rozdělen, avšak orientace na stránce není jednoduchá. Archivační web neumožňuje vyhledávání pomocí klíčových slov, a proto je uživatel nucen využívat strukturní rozdělení. Vzhledem k poměrně nízkému počtu zpracovávaných dokumentů to však není přílišný problém. Samotné zpřístupnění

digitalizovaných dokumentů je technicky velmi zastaralé. Autor nenalezl na webu práva k jejich užití.

Web podporuje dvě jazykové verze – němčinu a angličtinu.

Hodnotící parametr 16

- Kromě již zmíněných funkcionalit nenabízí web badatelům žádné další nadstandardní služby.

Hodnotící parametr 17

- Žádné podpůrné prostředky pro handicapované uživatele se na webu nenacházejí.

4.5. Hodnocené internetové kodikologické zdroje ve Švýcarsku

Švýcarské kodikologické zdroje lze charakterizovat vysokou centralizací a také velkým rozsahem poskytovaných informací. Některé zdroje evidují nebo i zpřístupňují švýcarské rukopisy, které nejsou v držení švýcarských, ale zahraničních organizací. Jsou také evidovány nekompletní dokumenty, které jsou v zahraničí „roztroušeny“.

Pro naplnění cílů práce byly zařazeny do hodnocení pouze tři internetové zdroje. Tento zdánlivý nedostatek lze vysvětlit právě vysokou centralizací, kdy podle autorova názoru nedochází k informačním přesahům tj. že například internetové stránky univerzit do značné míry přímo odkazují na „centrální internetové kodikologické zdroje a neprovozují duplicitní databáze rukopisů. Celý systém působí velmi přehledným a pro badatele srozumitelným dojmem. Roli centrálního informačního kodikologického archivačního serveru sehrává platforma E-manuscripta,³³ čímž nelze snižovat kvalitu a význam zdrojů ostatních.

Společným rysem švýcarských internetových zdrojů je kvalitní softwarové zpracování a intuitivní ovládání.

4.5.1. e-codices - Virtuelle Handschriftenbibliothek der Schweiz

- typ F (hodnotící list č. 33)

Hlavní internetové adresy:

- <http://www.e-codices.unifr.ch/>

Provozovatelem těchto stránek je sdružení Swissuniversities, které sdružuje 34 členů. Jedná se o špičkový internetový zdroj, který obsahuje více než tisíc sedm set rukopisů, který zpřístupňuje rukopisy řady institucí – církevních, městských a státních archivů, knihoven některých univerzitních knihoven. Uvádí rovněž švýcarské rukopisy v zahraničních institucích a dokonce roztroušené či neúplné rukopisy v zahraničí.

---

³³ Viz kapitola 4.5.3.

System vyhledávání poskytuje opravdu maximální možnosti třídění a zcela přesného vyhledávání na základě dodatečných kritérií.

U nalezeného dokumentu jsou poskytovány bohaté informace včetně jeho náhledu. Uspořádání je logické a přehledné, grafické znázornění bezproblémové.

Zpřístupnění velmi kvalitně digitalizovaných dokumentů je zajištěno uživatelsky velmi příjemným způsobem, který nabízí mnoho funkcionalit. Kromě informací o samotném dokumentu je uveden i odkaz na práva užití, která se řídí licenčním schématem CC BY-NC 4.0. Na webu jsou rovněž nabízeny přímé odkazy na katalogy a ostatní relevantní kodikologické zdroje.

Tento internetový zdroj je vynikajícím centrálním informačním zdrojem pro badatele zajímající se o švýcarské rukopisy a slouží současně jako rozcestník pro spojení na další internetové švýcarské zdroje, přičemž pro zobrazení jejich fondů není potřeba se připojovat přímo na stránky těchto ostatních zdrojů.

Podporovanými jazyky jsou němčina, angličtina, francouzština a italština.

Hodnotící parametr 16

- Kromě již zmíněných funkcionalit nenabízí web badatelům žádné další nadstandardní služby.

Hodnotící parametr 17

- Žádné podpůrné prostředky pro handicapované uživatele se na webu nenacházejí.

4.5.2. Helvetic Archives

die Archivdatenbank der Schweizerischen Nationalbibliothek

- typ K (hodnotící list č. 34)

Hlavní internetové adresy:

- <https://www.helveticarchives.ch/>

Provozovatelem této internetové stránky je Schweizerische Nationalbibliothek a jeho funkcionality nelze přesně definovat, protože od badatele je vyžadován autorizovaný přístup na základě přiděleného hesla. Umožňuje přístup

k seznamům, náhledům a popisům uložených dokumentů. Svým uživatelům zpřístupňuje indexovaný seznam všech rukopisů v držení švýcarských knihoven a archivů. Dále poskytuje přímé linky na další internetové zdroje. Z jazykových verzí je podporována němčina, angličtina, francouzština a italština.

Hodnotící parametr 16

- Kromě již zmíněných funkcionalit nenabízí web badatelům žádné další nadstandardní služby.

Hodnotící parametr 17

- Žádné podpůrné prostředky pro handicapované uživatele se na webu nenacházejí.

4.5.3. E-manuscripta.ch

- typ F (hodnotící list č. 35)

Hlavní internetové adresy:

- <http://www.e-manuscripta.ch>

Tento velmi obsažný internetový zdroj je spravován ETH Bibliothek Zürich obsahoval v době hodnocení padesát tisíc titulů, které se skládají z rukopisných textů, korespondence, notových záznamů, obrázků map a dalších. Vlastních textů je k dispozici přes tisíc sta, z nichž nejvíce je těch německých. Dále jsou obsaženy latinské a v menší míře francouzské, řecké a perské. Téměř všichni partneři přispívají do této sbírky, nejvíce Zentralbibliothek Zürich.

Tento zdroj je velice přehledný a vyznačuje se propracovanými možnostmi třídění dokumentů v databázi. Třídění lze samozřejmě kombinovat a při vyhledání dokumentu je k dispozici jednoduchý náhled, popis a podmínky pro další použití.

Prohlížení vlastního dokumentu je rychlé a bezproblémové. Práva jeho užití se řídí licenčním schématem CC BY-SA 4.0. Kromě stručných informací se u dokumentu nachází i odkaz k jeho stažení ve formátu PDF.

Provozovatel plně podporuje informace v německém, anglickém, francouzském a italském jazyce.

Hodnotící parametr 16

- Web podporuje využití technologie RSS.

Hodnotící parametr 17

- Žádné podpůrné prostředky pro handicapované uživatele se na webu nenacházejí.

4.6. Nehodnocené internetové kodikologické zdroje ve Švýcarsku

Níže uvedené zdroje jsou partnery platformy e-manuscripta a rukopisy elektronicky nezpřístupňují anebo pouze v omezené míře. Poskytují ve většině případů odkaz na internetový zdroj e-manuscripta.³⁴

Universitätsbibliothek Basel

- <http://www.ub.unibas.ch/>

ETH Bibliothek Zürich

- <http://www.library.ethz.ch>

Schweizerische National Bibliothek

- <http://www.nb.admin.ch>

Universitätsbibliothek Bern

- <http://www.unibe.ch>

Zentral-und HochschulbibliothekLuzern

- <http://www.zhbluzern.ch/>

Zentralbibliothek Zürich

- <https://www.zb.uzh.ch/>

---

³⁴ Viz kapitola 4.5.3.

E-sequence

- <http://www.e-sequence.eu/de/>

E-sequence je zajímavý multimediální projekt univerzity v Tübingenu, klášterní knihovny v St. Gallenu a rádia SWR. Přestože tento web obsahuje jen osm digitalizovaných rukopisů, je pro tuto práci zajímavý především pro jeho inovativní spojení digitalizovaného textového materiálu se zvukovou nahrávkou. Kromě této výjimečné funkcionality poskytuje k rukopisům jejich stručný popis, transkripci a překlad do němčiny.

Autor si je vědom, že tento konkrétní web není možné využít jako zdroj kodikologického bádání, neboť se jedná projekt minimálního rozsahu. Dovoluje si však vyslovit důvěru v to, že v budoucnu budou i obsáhlé kodikologické internetové zdroje zpracovávat digitalizované dokumenty podobným způsobem.

4.7. Ostatní hodnocené internetové kodikologické zdroje

4.7.1. Mediaevum.de

- typ K, R, (hodnotící list č. 36)

Hlavní internetové adresy

- <http://www.mediaevum.de/>

Velmi obsažný medievistický internetový zdroj, který poskytuje řadu odkazů tematicky řazených nejen na německé, ale také na švýcarské a rakouské internetové zdroje. S ohledem na víceméně soukromého provozovatele, je i přes sídlo v Německu, zařazen mezi zdroje ostatní.

Tento internetový zdroj poskytuje i katalogové informace týkající se rukopisů. Umožňuje komunikaci v němčině.

Hodnotící parametr 16

- Umožňuje abonentní přístup, upozorňuje na novinky, slouží jako internetové fórum pro zejména odbornou veřejnost.
- Poskytuje mnoho odkazů na weby zabývající se nejen kodikologií, bohužel velká část z nich je již nefunkční.

Hodnotící parametr 17

- Žádné podpůrné prostředky pro handicapované uživatele se na webu nenacházejí.

4.7.2. Manuscriptorium

- typ F hodnotící list č. 36)

Hlavní internetové adresy

- <http://www.manuscriptorium.com>

Provozuje Národní knihovna České republiky, je přispěvatelem do Evropského projektu Europeana a partnerskými organizacemi jsou Západočeské muzeum v Plzni, Moravská zemská knihovna, Universitätsbibliothek Heidelberg a Universidad Complutense Madrid.

Tento internetový zdroj je velmi přehledně zpracován a nabízí uživateli přehledné návody jak vyhledávat dokumenty i jak je prohlížet. Vyhledávání pomocí klíčových slov s využitím několika kritérií je přesné a jeho výsledky lze třídit pomocí dalších filtrů. Výsledky jsou prezentovány zajímavým způsobem, kdy se uživatel může podívat na detailní informace o rukopisu a stále mít přehled o výsledcích vyhledávání.

Zpřístupnění jednotlivých dokumentů je intuitivní. K dokumentu jsou zde uvedena i metadata ve formátu XML a odkazy na související dokumenty. Dokumenty lze stahovat po jednotlivých obrázcích, avšak chybí uvedení práv jejich užití.

Internetová stránka podporuje český a anglický jazyk.

Hodnotící parametr 16

- K dispozici je blog pro badatele a možnost vytvořit si vlastní profil „virtuální sbírky“.

Hodnotící parametr 17

- Žádné podpůrné prostředky pro handicapované uživatele se na webu nenacházejí.

4.8. Ostatní nehodnocené internetové kodikologické zdroje

Byly nalezeny také zdroje, jež nemohou být zařazeny mezi zdroje žádné z hodnocených zemí a současně nesplňují podmínky pro zařazení mezi zdroje ostatní, jelikož jejich předmět činnosti není kodikologický. Nicméně se jedná o velmi zajímavé zdroje pro badatele specializované.

ICARUS – International Centre for Archival Research za podpory Univesitāt zu Köln a Universitāt Graz

- <http://monasterium.net/>

Jedná se o virtuální archiv, který pracuje s více než 500 smluv a propojuje přibližně sto různých archivů celé Evropy, Českou republiku nevyjímaje. Zastoupeny jsou rovněž všechny spolkové země v Německu a Rakousku, a také Švýcarsko.

LES ENLUMINURES,

**rue Jean-Jacques Rousseau 75001 PARIS, obchod s rukopisy s pobočkami
v New Yorku a Chicagu.**

- <http://www.textmanuscripts.com>

Obsahuje přibližně 120 rukopisů, ke kterým je umožněn virtuální přístup a podrobný popis. Tyto stránky primárně slouží jako portál pro obchod s rukopisy pro archivy, muzea, univerzity, ale i soukromé sběratele. Provedení této internetové stránky je velmi inspirativní a dobře fungující.

4.9. Rozcestníky

Archival Portal Europe Foundation za podpory Evropské komise

- <http://www.archivesportaleurope.net/home>

Velmi důležitý rozcestník, který vzniknul za podpory Evropské komise a který zajišťuje spojení na více než šest tisíc evropských institucí a obsahuje více než dvě stě padesát tisíc položek různých témat a druhů. Provozovatel je rovněž partnerem projektu Europeana. Za určitou zajímavost lze považovat nástroj API,³⁵ který umožňuje vývoj vlastního programu, který pak přímo komunikuje na platformě tohoto rozcestníku.

Hilfsmittel zu österreichischen Handschriftenbeständen

- http://www.ksbm.oeaw.ac.at/_k5.htm

Jedná se o rozcestník, který se zaměřuje buď výhradně, nebo převážně na rukopisy a knihy v držení církevních institucí, klášterů apod. Je to rozcestník, který byl naposledy aktualizován v červnu 2006 a do značné míry již odkazuje na již uváděný rakouský internetový zdroj.³⁶

Suchmaschine des Österreichischen Bibliothekenverbundes

- http://search.obvsg.at/primo_library/libweb/action/search.do?vid=ACC

Jedná se o velmi kvalitní rozcestník, který obsahuje několik katalogů a jehož provozovatel poskytuje i doplňkové služby. Tento internetový zdroj velmi dobře centralizuje instituce stejného charakteru a může jistě sloužit pro velmi dobrou orientaci i pro badatele v oblasti kodikologie. Rozcestník je velmi přehledný a reaguje na dotazy uživatele velmi rychle, odezva je ve všech sekcích bezproblémová.

---

³⁵ Application Programming Interface.

³⁶ Viz kapitola 4.4.3.

Das Archivportal D

- <https://www.archivportal-d.de>

Na této doméně je velice přehledně a uživatelsky přívětivě zpracována organizace archivů v Německu. U každého uvádí adresu a odkaz na web.

Další standardní rozcestníky:

- <http://faculty.arts.ubc.ca/sechard/512digms.htm> -
- <http://zeroland.co.nz/directory/visual-arts/manuscripts/>
- <http://web.archive.org/web/20110514182937/http://wiki.netbib.de/coma/DigitaleHandschriften>
- <http://digitizedmedievalmanuscripts.org/app/>
- <http://www.utm.edu/staff/bobp/vlibrary/mdmss.shtml>

Obtížně použitelné rozcestníky

- <http://www.vl-ghw.uni-muenchen.de>

Za velmi obtížně použitelný lze považovat rozcestník provozovaný pravděpodobně nějakou entitou spojenou s univerzitou Mnichově. Tento rozcestník přestal být aktualizován v roce 2009 a je více méně ukázkou dřívějšího přístupu k provozování obdobných internetových stránek. Navigace na tomto rozcestníku je velmi nepřehledná a rovněž grafické zpracování není uživatelsky příjemné. Přesto může být badatelům v mnohých případech užitečný.

5. Hodnocení vybraných internetových zdrojů dle zvolené metody

Posuzování internetových zdrojů zařazených do hodnocení probíhalo přesně podle zvolené metody, kdy každý hodnocený internetový zdroj je hodnocen pomocí patnácti parametrů a je mu přiřazen odpovídající počet bodů na stupnici od mínus dvou bodů do plus dvou bodů.³⁷ Výsledné skóre představuje míru plnění nároků na internetové stránky a internetové zdroje obecně.

5.1. Analýza německých internetových zdrojů

Posouzením německých internetových kodikologických zdrojů v dostatečném hodnotícím vzorku se prokázalo, že tyto zdroje splňují současné nároky na provoz internetových zdrojů obecně. Všechny vybrané internetové stránky dosáhly kladného skóre s výjimkou Virtuelle Bibliothek Würzburg,³⁸ jež získala nula bodů. Tento výsledek lze označit za průměrný, pracujeme-li s pomyslnou šedesátibodovou stupnicí, založenou na patnácti parametrech s možným hodnocením v intervalu od mínus třiceti do plus třiceti bodů. Naopak nejvyššího skóre dosáhnul internetový zdroj LEO BW - Landeskundliche Entdecken Online.³⁹ Výsledné hodnocení osmnácti bodů představuje 80% úspěšnost optikou nároků na funkcionality nejlepších internetových stránek. Vezmeme-li do úvahy, že tato široce akceptovaná hodnotící metoda je používána i pro hodnocení webových stránek provozovatelů z oblasti ICT, jedná se o vynikající výsledek. Hypotéza formulovaná v předchozí části této práce, že digitalizace a nové technologie akcelerují vývoj tohoto vědního oboru, se jeví jako prokázána. Autor zařadil větší počet německých internetových zdrojů na základě těchto předpokladů:

- Německo je největší z hodnocených zemí
- Německo vykazuje největší rozmanitost kodikologických zdrojů
- Míra centralizace se jeví nižší než ve zbývajících zemích

---

³⁷ Viz kapitola 3.3.

³⁸ Viz Příloha č. 1 – Hodnotící list č. 22.

³⁹ Viz Příloha č. 1 – Hodnotící list č. 11.

Přesto není tento počet dostatečný pro stanovení průměrné hodnoty při nízké směrodatné odchylce. Použijeme-li i s vědomím jisté nepřesnosti metodu průměrování, představuje průměrná hodnota dvanácti bodů přibližně 70% celkově dosažených možných.

Za nadprůměrné lze s ohledem na obecnou úroveň internetových zdrojů považovat LEO BW - Landeskundliche Entdecken Online, Staatsbibliothek zu Berlin, Das Münchener Digitalisierungszentrum, Virtuelles Skriptorium St. Matthias, Badische Landesbibliothek, Universitätsbibliothek Leipzig a Universitätsbibliothek Heidelberg. Bodové hodnocení těchto kodikologických zdrojů neklesá pod patnáct bodů a tudíž se obecně řadí do nejlepší čtvrtiny celkového možného spektra. Největší zastoupení mezi hodnocenými německými internetovými zdroji mají zdroje, jejichž hodnocení je na úrovni stejné nebo vyšší než 60% získaných z celkové množiny 100% možných bodů. Nejhůře hodnocenými zdroji jsou:

- Manuscripta Mediaevalia⁴⁰
- Virtuelle Bibliothek Würzburg⁴¹

Celkově nejhůře hodnoceným parametrem je parametr 7⁴² s průměrným výsledkem nula bodů. Výsledek lze interpretovat v souladu se zvolenou metodikou na pomezí neúspěchu a úspěchu. Zbývající hodnotící parametry dosahují průměrného výsledku – úspěš.

Závěrem lze konstatovat, že hodnocené významné německé internetové zdroje všeobecně plní nároky na kvalitní internetový informační zdroj dvacátého prvního století.

5.2. Analýza rakouských internetových zdrojů

Rakouské „centrální“ internetové kodikologické zdroje prokazují stejnou kvalitu jako německé. Nejlépe z tohoto srovnání vychází internetová stránka Die Oberösterreichische Landesbibliothek s naprosto stejným hodnocením jako

---

⁴⁰ Viz Příloha č. 1 – Hodnotící list č. 15.

⁴¹ Viz Příloha č. 1 – Hodnotící list č. 22.

⁴² Viz kapitola 3.3.3.

nejlepší německý internetový zdroj LEO BW -Landeskundliche Entdecken Online Za nadprůměrně kvalitní jsou považovány webové stránky Österreichische Nationalbibliothek⁴³ a Mittelalterliche Handschriften in Österreich.⁴⁴ Svým výsledkem mírně překonaly i dosažené bodové ohodnocení světoznámé univerzity v Heidelbergu. Již v průběhu zpracovávání analýzy bylo ze strany autora konstatováno, že rakouský přístup představuje jistou kombinace prvků rozmanitosti i centralizace, tj. něco z přístupu německého a něco zase ze švýcarského.

5.3. Analýza švýcarských internetových zdrojů

Švýcarské kodikologické zdroje se vyznačují špičkovou kvalitou a hodnocení (20–21 bodů) internetových stránek e-codices⁴⁵ a E-manuscripta⁴⁶ převyšuje hodnocení těch nejlepších v Německu a Rakousku.

Oba zmiňované zdroje jsou z pohledu uživatelského velmi dobře řešeny a badatelů nabízejí široké možnosti. Průměrné hodnocení internetového zdroje Helvetic Archives⁴⁷ je zapříčiněno mimo jiné tím, že tento zdroj je především katalogem, který pro zpřístupnění jak digitalizovaných dokumentů, tak pro využívání dalších funkcionalit, vyžaduje autorizovaný přístup. Autor předpokládá i vysoký stupeň zabezpečení obsahu i provozu tohoto informačního zdroje i s ohledem na možnost uživatelů/abonentů importovat elektronicky vybrané podklady ve formátu PDF. Závěrem můžeme konstatovat, že provedení objektivního hodnocení u tohoto internetového zdroje je velmi obtížné.

S určitou rezervou lze učinit závěr, že švýcarské kodikologické zdroje poskytují široké možnosti všem badatelům a současně z pohledu nejlepších praxí mohou být vzorem pro internetové stránky jiných vědních oborů, včetně sektoru ICT.

---

⁴³ Viz Příloha č. 1 – Hodnotící list č. 26.

⁴⁴ Viz Příloha č. 1 – Hodnotící list č. 28.

⁴⁵ Viz Příloha č. 1 – Hodnotící list č. 33.

⁴⁶ Viz Příloha č. 1 – Hodnotící list č. 35.

⁴⁷ Viz Příloha č. 1 – Hodnotící list č. 34.

5.4. Interpretace souhrnných výsledků

Nejvyššího počtu bodů dosáhly oba švýcarské internetové zdroje typu F. První místo získal zdroj e-codices,⁴⁸ na druhém se umístil zdroj E-manuscripta.ch.⁴⁹ Na třetím a čtvrtém místě se umístily se shodným počtem bodů německý internetový zdroj LEO BW - Landeskundliche Entdecken Online⁵⁰ a rakouská internetová stránka zemské hornorakouské knihovny Die Oberösterreichische Landesbibliothek.⁵¹ Pětici nejúspěšnějších uzavírá německý zdroj Staatsbibliothek zu Berlin.⁵² Není bez zajímavosti, že stejně vysoké hodnocení obdržel také internetový zdroj z kategorie ostatních Manuscriptorium – Digital Library, který provozuje Národní knihovna České republiky.

Při shodném počtu dosažených bodů rozhodovalo o konečném pořadí hodnocení vlastních kritérií a subjektivní hodnocení autora. Konečné pořadí uvádí tato tabulka:

Pořadí	Internetový zdroj	Celkem	Typ	Země
1	33. e-codices	21	F	Švýcarsko
2	35. E-manuscripta.ch	20	F	Švýcarsko
3	11. LEO BW -Landeskundliche Entdecken Online	18	F	Německo
4	31. Die Oberösterreichische Landesbibliothek	18	F	Rakousko
5	5. Staatsbibliothek zu Berlin	17	F	Německo
6	37. Manuscriptorium – Digital Library	17	F	Ostatní (CZ)
7	4. Das Münchener Digitalisierungszentrum	16	F	Německo
8	9. Virtuelles Skriptorium St. Matthias	16	F	Německo
9	23. Badische Landesbibliothek	16	F	Německo
10	25. Univesitätsbibliothek Leipzig	16	F	Německo
11	26. Österreichische Nationalbibliothek	16	K,F	Rakousko
12	28. Mittelalterliche Handschriften in Österreich	16	F	Rakousko
13	3. Universitätsbibliothek Heidelberg	15	F	Německo
14	14. Deutsche Digitale Bibliothek	14	F	Německo
15	20. Bibliotheca Laureshamensis -digital	14	F	Německo
16	30. Hebräische Fragmente in Österreich	14	F	Rakousko
17	2. Herzog August Bibliothek Wolfenbüttel	13	F	Německo
18	6. Heinrich Heine Universität Düsseldorf	13	F	Německo
19	7. Mecklenburg-Vorpommern Digitale Bibliothek	13	F	Německo
20	18. Staatsbibliothek Bamberg	13	F	Německo

⁴⁸ Viz Příloha č. 1 – Hodnotící list č. 33.

⁴⁹ Viz Příloha č. 1 – Hodnotící list č. 35.

⁵⁰ Viz Příloha č. 1 – Hodnotící list č. 11.

⁵¹ Viz Příloha č. 1 – Hodnotící list č. 31.

⁵² Viz Příloha č. 1 – Hodnotící list č. 5.

21	17. Württembergische Landesbibliothek	12	F	Německo
22	12. Handschriftencensus	11	K	Německo
23	10. Das Reformationsportal Mitteldeutschland	10	F	Německo
24	13. Kalliope Verbund	10	K	Německo
25	24. Stadtgeschichtlichen Museum Leipzig	10	F	Německo
26	1. Die Sächsische Landesbibliothek	9	F	Německo
27	8. Codices Electronici Ecclesiae Coloniensis	9	F	Německo
28	16. Das Leitbild der Universitäts- und Landesb.	9	F	Německo
29	19. Universitätsbibliothek Augsburg	9	F	Německo
30	21. ORKA - Open Repository Kassel	9	F	Německo
31	32. Universitätsbibliothek Salzburg	9	F	Rakousko
32	27. Austrian Literature Online	7	F	Rakousko
33	36. Mediaevum.de	6	K,R	Ostatní
34	15. Manuscripta Mediaevalia	4	F	Německo
35	34. Helvetic Archives – die Archivdatenbank	4	K	Švýcarsko
36	29. Universitätsbibliothek Graz	3	F	Rakousko
37	22. Virtuelle Bibliothek Würzburg	0	F	Německo

Tabulka 1 – Vyhodnocení metody

6. Hodnocení vybraných internetových zdrojů dle modifikované metody

Pro zohlednění specifických potřeb uživatelů internetových kodikologických zdrojů zvolil autor systém rozdílných vah jednotlivých parametrů. Největší váhy byly touto logikou přiřazeny těmto parametrům:⁵³

- Parametr 14 - Nachází se nápověda související s daným obsahem tam, kde je potřeba?
- Parametr 2 - Nachází se obsah a funkcionalita potřebné k dosažení specifikovaných cílů tam, kde je potřeba?
- Parametr 6 - Je vyhledávání pomocí klíčových slov komplexní a přesné?
- Parametr 7 - Jsou výsledky vyhledávání prezentovány v praktickém rozhraní?

Vlastní hodnocení probíhalo obdobně jako u „nemodifikované“ hodnotící metody pouze s tím rozdílem, že dosažené hodnocení jednotlivých parametrů je násobeno koeficientem (tj. váhou) a celkové bodové hodnocení je pak součtem součinů přiřazených bodů a váhou parametru.

6.1. Analýza německých internetových zdrojů

Právě u německých internetových zdrojů byl dopad této modifikované změny hodnocení největší. Oproti klasickému přístupu se významně a pozitivně změnilo hodnocení internetových zdrojů Stadtgeschichtlien Muzeum Leipzig (posun o pět míst nahoru v pořadí hodnocených) a Heinrich Heine Universität Düsseldorf (posun o tři místa nahoru v pořadí hodnocených) stejně jako Staatsbibliothek Bamberg. O čyří místa naopak klesly i jinak níže hodnocené internetové zdroje jakými jsou Die Sächsische Landesbibliothek (pokles o 5 míst) a Herzog August Bibliothek Wolfenbüttel (pokles o 3 místa).

---

⁵³ Viz Příloha č. 3.

6.2. Analýza rakouských internetových zdrojů

Naopak u hodnocených rakouských internetových zdrojů neměla modifikace hodnotící metodiky zásadní dopad, posuny v celkovém pořadí jsou minimální, většinou o jednu pozici v celkovém „žebříčku“.

6.3. Analýza švýcarských internetových zdrojů

Velmi zajímavou skutečností je nulový vliv modifikovaného hodnocení na pořadí švýcarských internetových kodikologických zdrojů. Byť je hodnocený vzorek malý, tak se dá tento výsledek interpretovat jako jistý fenomén.

6.4. Analýza souhrnných výsledků

S ohledem na výše uvedené výsledky se autor přiklání k hypotéze, že z badatelského hlediska je výhodou čerpat informace a pracovat s tzv. specializovanými a do značné míry „centralizovanými“ internetovými zdroji, které koncentrují jednotlivé dokumenty na svých webových stránkách. Přičemž jejich provozovatelé nebrání odkazům na jiné instituce a umožňují detailnější badatelskou činnost i prostřednictvím jiných zdrojů. Tyto internetové stránky jsou koncipovány a specializovány ve prospěch kodikologie tak, aby uživatelům přinášely co největší hodnotu. Naopak vysoká různorodost a diversifikace (viz Německo) je zajišťována univerzálními zdroji. Tato univerzálnost a zaměření na více oborů nebo více druhů dokumentů má za příčinu již zmíněné rozdíly v hodnocení. Autor připouští, že takto formulovaná hypotéza vyžaduje ověření specializovanou analýzou.

Při shodném počtu dosažených bodů rozhodovalo o konečném pořadí hodnocení vlastních kritérií a subjektivní hodnocení autora. Konečné pořadí uvádí tato tabulka:

Pořadí	Internetový zdroj	Celkem	Typ	Země
1	33. e-codices	149	F	Švýcarsko
21	35. E-manuscripta.ch	141	F	Švýcarsko
3	31. Die Oberösterreichische Landesbibliothek	126	F	Rakousko
4	11. LEO BW – Landeskundliche Entdecken Online	121	F	Německo
5	37. Manuscriptorium – Digital Library	120	F	Ostatní (CZ)

6	5. Staatsbibliothek zu Berlin	117	F	Německo
7	4. Das Münchener Digitalisierungszentrum	110	F	Německo
8	9. Virtuelles Skriptorium St. Matthias	110	F	Německo
9	23. Badische Landesbibliothek	110	F	Německo
10	26. Österreichische Nationalbibliothek	110	K,F	Rakousko
11	28. Mittelalterliche Handschriften in Österreich	108	F	Rakousko
12	25. Univesitätsbibliothek Leipzig	103	F	Německo
13	3. Universitätsbibliothek Heidelberg	100	F	Německo
14	14. Deutsche Digitale Bibliothek	100	F	Německo
15	6. Heinrich Heine Universität Düsseldorf	98	F	Německo
16	30. Hebräische Fragmente in Österreich	93	F	Rakousko
17	18. Staatsbibliothek Bamberg	92	F	Německo
18	20. Bibliotheca Laureshamensis -digital	90	F	Německo
19	2. Herzog August Bibliothek Wolfenbüttel	80	F	Německo
20	24. Stadtgeschichtlichen Museum Leipzig	74	F	Německo
21	17. Württembergische Landesbibliothek	71	F	Německo
22	7. Mecklenburg-Vorpommern Digitale Bibliothek	70	F	Německo
23	12. Handschriftencensus	68	K	Německo
24	13. Kalliope Verbund	68	K	Německo
25	10. Das Reformationsportal Mitteldeutschland	63	F	Německo
26	16. Das Leitbild der Universitäts- und Landesb.	62	F	Německo
27	19. Universitätsbibliothek Augsburg	58	F	Německo
28	8. Codices Electronici Ecclesiae Coloniensis	48	F	Německo
29	21. ORKA - Open Repository Kassel	48	F	Německo
30	32. Universitätsbibliothek Salzburg	48	F	Rakousko
31	1. Die Sächsische Landesbibliothek	44	F	Německo
32	27. Austrian Literature Online	40	F	Rakousko
33	36. Mediaevum.de	38	K,R	Ostatní
34	15. Manuscripta Mediaevalia	14	F	Německo
35	34. Helvetic Archives – die Archivdatenbank	14	K	Švýcarsko
36	29. Universitätsbibliothek Graz	-5	F	Rakousko
37	22. Virtuelle Bibliothek Würzburg	-11	F	Německo

Tabulka 2 – Vyhodnocení metody s kritérii

7. Vyhodnocení praktické části

7.1. Určení nejlepších webových portálů z analyzovaného vzorku

Porovnáním výsledků základní i modifikované metody je možno určit pěti, z pohledu této práce, nejlepších internetových zdrojů z analyzovaného vzorku.

K tomu lze přistoupit kombinací několika přístupů:

- porovnáním dosaženého pořadí v základním i modifikovaném hodnocení
- prostým součtem dosažených bodů
- zohledněním vlastních kritérií
- subjektivním hodnocením autora

Z tohoto srovnání zcela jednoznačně vycházejí nejlépe oba švýcarské internetové zdroje.⁵⁴ Za třetí nejlepší autor považuje internetový zdroj zemské hornorakouské knihovny Die Oberösterreichische Landesbibliothek.⁵⁵ Čtvrtým nejlepším zdrojem je pak německý internetový zdroj LEO BW – Landeskundliche Entdecken Online.⁵⁶ Vlivem vysoké přidané hodnoty pro badatele v oboru kodikologie zaujal páté místo německý zdroj Staatsbibliothek zu Berlin,⁵⁷ pokud nebudeme počítat zdroj Manuscriptorium – Digital Library⁵⁸ provozovaný národní knihovnou České republiky.

Z výsledků obou modifikací hodnotící metody vyplývá, že nejlepším internetovým zdrojem z hodnoceného vzorku v německy mluvících zemích je e-codices, internetový zdroj provozovaný sdružením švýcarských univerzit Swissuniversities. Podle jednoduchého výpočtu a při použití celkově možné hodnotitelské škály (interval hodnotitelské škály je tvořen součtem rozpětí šedesáti bodů u zvolené metody a rozpětí šesti set bodů u modifikované metody) lze dospět k závěru, že tento zdroj splňuje kvalitativně sedmdesát pět procent požadavků (ze sta možných) definovaných pro optimální internetový

---

⁵⁴ Viz Příloha č. 1 – Hodnotící list č. 33 a Hodnotící list č. 35.

⁵⁵ Viz Příloha č. 1 – Hodnotící list č. 31.

⁵⁶ Viz Příloha č. 1 – Hodnotící list č. 11.

⁵⁷ Viz Příloha č. 1 – Hodnotící list č. 5.

⁵⁸ Viz Příloha č. 1 – Hodnotící list č. 37.

kodikologický zdroj. Rovněž z pohledu hodnotitele se vyznačoval tento zdroj velkou přehledností, strukturovaným obsahem a bezproblémovým provozem.

7.2. Srovnání jednotlivých německy hovořících zemí

Na základě výsledků praktické části této práce je možno formulovat hypotézu, že vlivem historické a kulturní spojitosti mezi hodnocenými německy hovořícími zeměmi neexistují zásadní rozdíly v podmínkách vykonávání kodikologické vědecké činnosti. Dále je patrné, že používané technologie, stupeň digitalizace a přístup k badatelům se velmi podobají. Společným rysem pro všechny hodnocené země je vysoká míra spolupráce mezi centrálními odbornými institucemi (archivy, knihovnami apod.), institucemi jednotlivých spolkových zemí či zemskými institucemi a akademickou sférou.

Ve všech zemích byla zaznamenána určitá propojitelnost na kodikologické zdroje církevní, ale její míra se již liší. Dále se autor domnívá, že vliv na srovnání mají také faktory, které nebyly předmětem této práce. Mezi tyto faktory řadí systém organizačního zajištění archivní a kodikologické činnosti, historické reálie a tradice a do jisté míry i velikost dané hodnocené země.

Z hlediska badatelského autor nejvíce oceňuje švýcarské internetové kodikologické zdroje pro jejich schopnost nabídnout rychlou orientaci v prostředí švýcarské kodikologie při zachování snadného přístupu k dalším dílčím zdrojům.

Závěr

Dokončením analytické i praktické části této práce byly naplněny podmínky pro závěrečné vyhodnocení, zda se podařilo naplnit stanovené cíle. Autor se domnívá, že při použití všech zadaných metod byla provedena analýza internetových kodikologických zdrojů v hodnocených německy hovořících zemích. Byl nalezen dostatečný počet internetových zdrojů obdobných atributů, který bylo možno dále analyzovat a objektivně hodnotit. Tím byl naplněn primární cíl této práce. Podařilo se rovněž základním způsobem definovat jednotlivé typy internetových zdrojů, které byly v hodnoceném vzorku zastoupeny. V průběhu zpracování byla prozkoumána řada dalších internetových zdrojů, které nebyly vhodné k další komparaci. Ty nejvýznamnější z nich jsou pro úplnost uvedeny v analytické části práce.

Autorovu ambici o nalezení vhodných metrik se podařilo naplnit jen částečně. Vybraná hodnotící metoda umožnila objektivní srovnání hodnocených internetových zdrojů co do kvality jejich provedení a funkcionalit. Samostatně definovaná hodnotící kritéria byla koncipována až příliš ambiciózně a na konečné srovnání úrovně hodnocených internetových kodikologických zdrojů neměla podstatný vliv. Tato skutečnost neznamená, že by byl ovlivněn objektivní charakter komparace a že při současném tempu rozvoje funkcionalit globálního internetového prostředí by nemohla být tato doplňková kritéria použita v budoucnu.

Vhodnou modifikací zvolené hodnotící metody se nicméně podařilo zohlednit specifické potřeby badatelů v oblasti kodikologie a doplnit obecné hodnocení pro internetové zdroje o alternativní hodnocení, přičemž principy hodnocení zůstaly nezměněny.

Proto se autor domnívá, že výběr metody hodnocení a její aplikování vedlo k objektivním výsledkům, které lze interpretovat jako srovnání úrovně internetových kodikologických zdrojů v německy hovořících zemích.

Výsledkem je objektivní určení pořadí nejlepších internetových zdrojů z definovaného vzorku, přesto že se logicky zakládá na autorově subjektivním pozorování. S ohledem na účel, cíl a rozsah této práce nebylo možné zvolit jiný způsob hodnocení.

Na základě získaných poznatků je autor přesvědčen, že klíčovými funkcionalitami pro kvalitní internetové kodikologické zdroje jsou: přehledně strukturovaný obsah, intuitivní orientace na internetové stránky, efektivní nástroje pro vyhledávání a třídění a bezchybný chod jednotlivých „úloh“. tj. příkazů.

Syntéza dalších klíčových funkcionalit umožňuje formulovat následující doporučení: provozovat internetové kodikologické zdroje ve více jazykových mutacích, umožňovat badatelům přímé odkazy na další kodikologické zdroje a uvádět mapu internetových stránek pro snazší orientaci.

V průběhu zpracování tohoto tématu dospěl autor k názoru, že pro daný účel a rozsah není možno provést úplnou analýzu všech existujících internetových zdrojů v německy hovořících zemích. Dynamika vývoje internetového prostředí významně ovlivňuje budoucí využitelnost této práce. Přes výše uvedené autor věří, že výsledky provedené analýzy jsou použitelné jako nástroj pro orientaci v prostředí internetových kodikologických zdrojů a mohou posloužit jako spolehlivý podklad pro plnění specializovaných vědeckých nebo badatelských výzkumů v oblasti kodikologie.

Použité prameny a literatura

Literatura

Ladislav CUBR, *Dlouhodobá ochrana digitálních dokumentů*. Praha, 2010.

Ivan HLAVÁČEK – KAŠPAR, Jaroslav – NOVÝ, Rostislav, *Vademecum pomocných věd historických*. Jinočany, 2002.

Ivan HLAVÁČEK, *Úvod do latinské kodikologie*, Praha, 1994.

František STELLNER, *Internet nejen pro historiky*, Praha, 2003.

Internetové zdroje

Ludmila CELBOVÁ, *Archivační server*, dostupné online (http://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000000517&local_base=KTD), [citováno k 5. 5. 2017].

Marie BALÍKOVÁ, *Katalog*, dostupné online (http://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000001443&local_base=KTD), [citováno k 5. 5. 2017].

Hana VODIČKOVÁ, *Katalogizační záznam*, dostupné online (http://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000001278&local_base=KTD), [citováno k 5. 5. 2017].

Creative Commons, dostupné online (<http://www.creativecommons.cz/uvod/>), [citováno k 6. 5. 2017].

Ludmila CELBOVÁ, *Metadata*, dostupné online (http://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000000543&local_base=KTD), [citováno k 5. 5. 2017].

Zdeněk UHLÍŘ, *Rukopis*, dostupné online
(http://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000002254&local_base=KTD),
[citováno k 5. 5. 2017].

Vilém SKLENÁK et Ludmila CELBOVÁ, *Internet*, dostupné online
(http://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000000536&local_base=KTD),
[citováno k 5. 5. 2017].

Vilém SKLENÁK, *Doména*, dostupné online
(http://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000000600&local_base=KTD),
[citováno k 5. 5. 2017].

Vilém SKLENÁK, *Webová stránka*, dostupné online
(http://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000000684&local_base=KTD),
[citováno k 5. 5. 2017].

Jaroslava HAVLOVÁ. RSS, dostupné online
(http://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000014607&local_base=KTD),
[citováno k 10. 5. 2017].

Category: CC Affilliate Locale, dostupné online
(https://wiki.creativecommons.org/wiki/Category:CC_Affiliate_Locale),
[citováno k 6. 5. 2017].

Česká archivní společnost, dostupné online (<http://cesarch.cz>), [citováno k 5. 5. 2017].

Verband deutscher Archivarinnenund Archivare, dostupné online
(<http://www.vda.archiv.net/aktuelles.html>), [citováno k 5. 5. 2017].

Verband Österreichischer Archivarinnenund Archivare, dostupné online
(<http://www.voea.at>), [citováno k 5. 5. 2017].

Verein Schweizerischer Archivarinnen und Archivare, dostupné online (<http://vsa-aas.ch>), [citováno k 5. 5. 2017].

Google, dostupné online (<https://www.google.cz>), [citováno k 5. 5. 2017].

Seznam.cz, dostupné online (<https://search.seznam.cz>), [citováno k 5. 5. 2017].

Neznámý autor, *Forrester's Website User Experience Review Criteria, version 8.0* (<http://www.mitchellmackey.com.au/wp-content/uploads/2012/12/Forresters-Website-User-Experience-Review-Criteria-Version-8.pdf>), [citováno k 5. 5. 2017]

SLUB Dresden, dostupné online (<http://www.slub-dresden.de>), [citováno k 9. 5. 2017].

DFG-Viewer, dostupné online (<http://dfg-viewer.de/en/regarding-the-project/>), [citováno k 9. 5. 2017].

Herzog August Bibliothek Wolfenbüttel, dostupné online (<http://www.hab.de>), [citováno k 9. 5. 2017]).

Universitätsbibliothek Heidelberg, dostupné online (<http://www.ub.uni-heidelberg.de>), [citováno k 9. 5. 2017].

Das Münchener Digitalisierungszentrum, dostupné online (<https://www.digitale-sammlungen.de>), [citováno k 9. 5. 2017].

Staatsbibliothek zu Berlin, dostupné online (<http://staatsbibliothek-berlin.de>), [citováno k 9. 5. 2017].

Heinrich Heine Universität Düsseldorf – Universitäts- und Landesbibliothek, dostupné online (<http://www.ulb.hhu.de>), [citováno k 9. 5. 2017].

Mecklenburg-Vorpommern Digitale Bibliothek, dostupné online (<http://ub-goobi-pr2.ub.uni-greifswald.de>), [citováno k 9. 5. 2017].

Codices Electronici Ecclesiae Coloniensis, dostupné online (<http://www.ceec.uni-koeln.de>), [citováno k 9. 5. 2017].

Virtuelles Skriptorium St. Matthias, dostupné online (<http://www.stmatthias.uni-trier.de>), [citováno k 9. 5. 2017].

Das Reformationsportal Mitteledeutschland, dostupné online (<http://www.reformationsportal.de>), [citováno k 9. 5. 2017].

LEO Landeskundliche Entdecken Online – Baden-Württemberg, dostupné online (<https://www.leo-bw.de>), [citováno k 9. 5. 2017].

Handschriftencensus, dostupné online (<http://handschriftencensus.de>), [citováno k 9. 5. 2017].

Kalliope Verbund, dostupné online (<http://kalliope.staatsbibliothek-berlin.de>), [citováno k 9. 5. 2017].

Deutsche Digitale Bibliothek, dostupné online (<https://www.deutsche-digitale-bibliothek.de>), [citováno k 9. 5. 2017].

Manuscripta Mediaevalia, dostupné online (<http://www.manuscripta-mediaevalia.de>), [citováno k 9. 5. 2017].

Das Leitbild der Universitäts- und Landesbibliothek (ULB) Bonn, dostupné online (<https://www.ulb.uni-bonn.de>), [citováno k 9. 5. 2017].

Württembergische Landesbibliothek Stuttgart, dostupné online (<http://www.wlb-stuttgart.de>), [citováno k 9. 5. 2017].

Staatsbibliothek Bamberg, dostupné online (<https://www.staatsbibliothek-bamberg.de>), [citováno k 9. 5. 2017].

Universitätsbibliothek Augsburg, dostupné online (<http://www.bibliothek.uni-augsburg.de>), [citováno k 9. 5. 2017].

Bibliotheca Laureshamensis – digital: Virtuelle Klosterbibliothek Lorsch, dostupné online (<http://www.bibliotheca-laureshamensis-digital.de>), [citováno k 9. 5. 2017].

ORKA – Open Repository Kassel, dostupné online (<http://orka.bibliothek.uni-kassel.de>), [citováno k 9. 5. 2017].

Virtuelle Bibliothek Würzburg, dostupné online (<http://vb.uni-wuerzburg.de>), [citováno k 9. 5. 2017].

Badische Landesbibliothek Karlsruhe, dostupné online (<http://digital.blb-karlsruhe.de>), [citováno k 9. 5. 2017].

Stadtgeschichtlichen Museum Leipzig, dostupné online (<http://www.stadtgeschichtliches-museum-leipzig.de>), [citováno k 9. 5. 2017].

Univesitätsbibliothek Leipzig, dostupné online (<https://www.ub.uni-leipzig.de>), [citováno k 9. 5. 2017].

Landes Archiv Sachsen-Anhalt, dostupné online (<http://www.recherche.landesarchiv.sachsen-anhalt.de>), [citováno k 9. 5. 2017].

BAM–Portal, dostupné online (<http://www.bam-portal.de>), [citováno k 9. 5. 2017].

Das Bundesarchiv, dostupné online (<http://www.bundesarchiv.de>), [citováno k 9. 5. 2017].

Deutsche National Bibliothek, dostupné online (<http://www.dnb.de>), [citováno k 9. 5. 2017].

Niedersächsische Staats – und Universitätsbibliothek, dostupné online (<http://fabian.sub.uni-goettingen.de>), [citováno k 9. 5. 2017].

Bundesarchiv – Zentrale Datenbank Nachlässe, dostupné online (<http://www.nachlassdatenbank.de>), [citováno k 9. 5. 2017].

Univesitätsbibliothek Bielefeld, dostupné online (<http://www.ub.uni-bielefeld.de>), [citováno k 9. 5. 2017].

Universitätsbibliothek Frankfurt am Main, dostupné online (<https://www.ub.uni-frankfurt.de>), [citováno k 9. 5. 2017].

Universitätsbibliothek Freiburg, dostupné online (<http://dl.ub.uni-freiburg.de>), [citováno k 9. 5. 2017].

Universitätsbibliothek Tübingen, dostupné online (<http://idb.ub.uni-tuebingen.de>), [citováno k 9. 5. 2017].

Österreichische Nationalbibliothek, dostupné online (<https://www.onb.ac.at>), [citováno k 9. 5. 2017].

Austrian Literature Online, dostupné online (<http://www.literature.at>), [citováno k 9. 5. 2017].

Mittelalterliche Handschriften in Österreich, dostupné online (<http://manuscripta.at>), [citováno k 9. 5. 2017].

Universitätsbibliothek Graz, dostupné online (<https://ub.uni-graz.at>), [citováno k 9. 5. 2017].

Hebräische Fragmente in Österreich, dostupné online (<http://hebraica.at>), [citováno k 9. 5. 2017].

Die Oberösterreichische Landesbibliothek, dostupné online (<http://www.landesbibliothek.at>), [citováno k 9. 5. 2017].

Universitätsbibliothek Salzburg, dostupné online (<http://www.uni-salzburg.at>), [citováno k 9. 5. 2017].

Universitätsbibliothek Salzburg Handschriftensammlung, dostupné online (<http://www.ubs.sbg.ac.at/sosa/webseite/hsskat.htm>), [citováno k 9. 5. 2017].

e-codices - Virtuelle Handschriftenbibliothek der Schweiz, dostupné online (<http://www.e-codices.unifr.ch/>), [citováno k 9. 5. 2017].

Helvetic Archives – die Archivdatenbank der Schweizerischen Nationalbibliothek, dostupné online (<https://www.helveticarchives.ch>), [citováno k 9. 5. 2017].

E-manuscripta, dostupné online (<http://www.e-manuscripta.ch>), [citováno k 9. 5. 2017].

Universitätsbibliothek Basel, dostupné online (<http://www.ub.unibas.ch>), [citováno k 9. 5. 2017].

ETH Bibliothek Zürich, dostupné online (<http://www.library.ethz.ch>), [citováno k 9. 5. 2017].

Schweizerische National Bibliothek, dostupné online (<http://www.nb.admin.ch>), [citováno k 9. 5. 2017].

Universitätsbibliothek Bern, dostupné online (<http://www.unibe.ch>), [citováno k 9. 5. 2017].

Zentral-und Hochschulbibliothek Luzern, dostupné online (<http://www.zhbluzern.ch>), [citováno k 9. 5. 2017].

Zentralbibliothek Zürich, dostupné online (<https://www.zb.uzh.ch>), [citováno k 9. 5. 2017].

Mittelhochdeutsch, dostupné online (<http://www.mediaevum.de>), [citováno k 9. 5. 2017].

Manuscriptorium, dostupné online (<http://www.manuscriptorium.com>), [citováno k 9. 5. 2017].

ICARUS: Monasterium.net, dostupné online (<http://monasterium.net>), [citováno k 9. 5. 2017].

Medieval Text Manuscripts, dostupné online (<http://www.textmanuscripts.com>), [citováno k 9. 5. 2017].

Archives Portal Europe, dostupné online (<http://www.archivesportaleurope.net/home>), [citováno k 9. 5. 2017].

Hilfsmittel zu österreichischen Handschriftenbeständen, dostupné online (http://www.ksbm.oeaw.ac.at/_k5.htm), [citováno k 9. 5. 2017].

Suchmaschine des Österreichischen Bibliothekenverbundes, dostupné online (http://search.obvsg.at/primo_library/libweb/action/search.do?vid=ACC), [citováno k 9. 5. 2017].

Das Archivportal D, dostupné online (<https://www.archivportal-d.de>), [citováno k 9. 5. 2017].

Medieval Manuscripts on Web, dostupné online (<http://faculty.arts.ubc.ca/sechard/512digms.htm>), [citováno k 9. 5. 2017].

Arts online: Manuscripts, dostupné online (<http://zeroland.co.nz/directory/visual-arts/manuscripts/>), [citováno k 9. 5. 2017].

NetbibWiki: Digitale Handschriften, dostupné online
([http://web.archive.org/web/20110514182937/http://wiki.netbib.de/coma/Digitale Handschriften/](http://web.archive.org/web/20110514182937/http://wiki.netbib.de/coma/Digitale_Handschriften/)), [citováno k 9. 5. 2017].

DMMMap – Digitized Medieval Manuscripts App, dostupné online
(<http://digitizedmedievalmanuscripts.org/app/>), [citováno k 9. 5. 2017].

Consulting Medieval Manuscripts Online, dostupné online
(<http://www.utm.edu/staff/bobp/vlibrary/mdmss.shtml>), [citováno k 9. 5. 2017].

Historische Hilfswissenschaften, dostupné online (<http://www.vl-ghw.uni-muenchen.de>), [citováno k 9. 5. 2017].

Zdeněk UHLÍŘ, *Digitální kodikologie a bibliologie: Hromadná digitalizace, virtuální prostředí a knihovna bez katalogu*, dostupné online
(<http://knihovna.nkp.cz/knihovna131/13145.htm>), [citováno k 29. 1. 2017].

Eva BRATKOVÁ, *K otázkám pojmu, třídění a typologie internetových a webovských informačních zdrojů*, dostupné online
(<http://eprints.rclis.org/6180/1/ResourceTypes05.pdf>), [citováno k 25. 1. 2017].

Eva BRATKOVÁ, *Metadata a jejich hlavní schémata*, dostupné online
(http://uisk.ff.cuni.cz/wp-content/uploads/sites/62/2016/01/Metadata-a-jejich-hlavni-schemata_Bratkova.pdf), [citováno k 24. 1. 2017].

Eva BRATKOVÁ, *Otevřený přístup, digitální knihovny a citační služby*, dostupné online (http://www.inforum.cz/pdf/2006/Bratkova_Eva.pdf), [citováno k 24. 1. 2017].

Eva BRATKOVÁ, *Otevřený přístup a digitální knihovny v oblasti vědy a výzkumu: (vybrané systémy)*, dostupné online (http://uisk.ff.cuni.cz/wp-content/uploads/sites/62/2016/01/Otevreny-pristup-a-digitalni-knihovny-v-oblasti-vedy-a-vyzkumu-vybrané-systémy_Bratkova.pdf), [citováno k 24. 1. 2017].

Eva BRATKOVÁ, *Sít' trvalých identifikátorů informačních entit*, dostupné online (http://uisk.ff.cuni.cz/wp-content/uploads/sites/62/2016/01/Sít'-trvalých-identifikátorů-informačních-entit_Bratková.pdf), [citováno k 24. 1. 2017].

Seznam tabulek a obrázků

Tabulky

Tabulka 1 – vytvořena autorem

Tabulka 2 – vytvořena autorem

Obrázky

Obrázek 1 – Zdroj: *License 3 layers diagram intl.gif*, dostupné online (https://wiki.creativecommons.org/wiki/File:License_3_layers_diagram_intl.gif), [citováno 10. 5. 2017].

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Hodnotící listy 1-39 (vytvořeno autorem)

Příloha č. 2 – Tabulka se souhrnnými výsledky zvolené hodnotící metody (vytvořeno autorem)

Příloha č. 3 – Tabulka se souhrnnými výsledky modifikované hodnotící metody (vytvořeno autorem)

Přílohy

Příloha č. 1 – Hodnotící listy

<u>Hodnotící list č. 1</u>				
Název webu:	SLUB	Země:	Německo	
Stručný popis webu:	Saská zemská knihovna a stání a univerzitní knihovna v Drážďanech			
Kritérium	-2	-1	1	2
Otázka 1)			x	
Otázka 2)			x	
Otázka 3)			x	
Otázka 4)			x	
Otázka 5)		x		
Otázka 6)		x		
Otázka 7)		x		
Otázka 8)			x	
Otázka 9)			x	
Otázka 10)			x	
Otázka 11)			x	
Otázka 12)			x	
Otázka 13)			x	
Otázka 14)			x	
Otázka 15)			x	
Hodnocení:	9	Datum hodnocení:	23. 2. 2017	

Hodnotící list č. 2

Název webu:	Herzog August Bibliothek Wolfenbüttel	Země:	Německo	
Stručný popis webu:	Knihovna knížete Augusta ve Welfenbüttelu , podílí se na projektu Europeana Regia			
Kritérium	-2	-1	1	2
Otázka 1)			x	
Otázka 2)			x	
Otázka 3)			x	
Otázka 4)			x	
Otázka 5)			x	
Otázka 6)			x	
Otázka 7)		x		
Otázka 8)			x	
Otázka 9)			x	
Otázka 10)			x	
Otázka 11)			x	
Otázka 12)			x	
Otázka 13)			x	
Otázka 14)			x	
Otázka 15)			x	
Hodnocení:	13	Datum hodnocení:	23. 2. 2017	

Hodnotící list č. 3

Název webu:	Universitätsbibliothek Heidelberg	Země:	Německo	
Stručný popis webu:	Hlavním zřizovatelem je univerzitní knihovna v Heidelbergu a Centrální knihovna při Ruprecht-Karls-Universität Heidelberg			
Kritérium	-2	-1	1	2
Otázka 1)			x	
Otázka 2)			x	
Otázka 3)			x	
Otázka 4)			x	
Otázka 5)			x	
Otázka 6)			x	
Otázka 7)			x	
Otázka 8)			x	
Otázka 9)			x	
Otázka 10)			x	
Otázka 11)			x	
Otázka 12)			x	
Otázka 13)			x	
Otázka 14)			x	
Otázka 15)			x	
Hodnocení:	15	Datum hodnocení:	23. 2. 2017	

Hodnotící list č. 4

Název webu:	Das Münchener Digitalisierungszentrum	Země:	Německo	
Stručný popis webu:	Provozovatelem stránek je Bavorská zemská knihovna			
Kritérium	-2	-1	1	2
Otázka 1)			x	
Otázka 2)			x	
Otázka 3)			x	
Otázka 4)				x
Otázka 5)			x	
Otázka 6)			x	
Otázka 7)				x
Otázka 8)			x	
Otázka 9)			x	
Otázka 10)				x
Otázka 11)		x		
Otázka 12)			x	
Otázka 13)			x	
Otázka 14)			x	
Otázka 15)			x	
Hodnocení:	16	Datum hodnocení:	23. 2. 2017	

Hodnotící list č. 5

Název webu:	Staatsbibliothek zu Berlin	Země:	Německo	
Stručný popis webu:	Die Staatsbibliothek zu Berlin (SBB-PK) je spravována nadací Pruského kulturního dědictví (SPK)			
Kritérium	-2	-1	1	2
Otázka 1)			x	
Otázka 2)			x	
Otázka 3)				x
Otázka 4)			x	
Otázka 5)			x	
Otázka 6)			x	
Otázka 7)				x
Otázka 8)			x	
Otázka 9)			x	
Otázka 10)			x	
Otázka 11)			x	
Otázka 12)			x	
Otázka 13)			x	
Otázka 14)			x	
Otázka 15)			x	
Hodnocení:	17	Datum hodnocení:	23. 2. 2017	

Hodnotící list č. 6

Název webu:	Heinrich Heine Universität Düsseldorf – Universitäts- und Landesbibliothek	Země:	Německo	
Stručný popis webu:	Součást internetových stránek univerzity Heinricha Heineho, univerzitní knihovna je jednou ze sekcí této stránky			
Kritérium	-2	-1	1	2
Otázka 1)		x		
Otázka 2)			x	
Otázka 3)			x	
Otázka 4)		x		
Otázka 5)			x	
Otázka 6)				x
Otázka 7)				x
Otázka 8)			x	
Otázka 9)			x	
Otázka 10)			x	
Otázka 11)			x	
Otázka 12)			x	
Otázka 13)			x	
Otázka 14)			x	
Otázka 15)			x	
Hodnocení:	13	Datum hodnocení:	23. 2. 2017	

Hodnotící list č. 7

Název webu:	Mecklenburg-Vorpommern Digitale Bibliothek	Země:	Německo	
Stručný popis webu:	Spojený internetový zdroj univerzit a archivů Pomořanska a Meklenburska, spravuje Ernst-Moritz-Arndt-Universität Greifswald			
Kritérium	-2	-1	1	2
Otázka 1)			x	
Otázka 2)			x	
Otázka 3)			x	
Otázka 4)			x	
Otázka 5)			x	
Otázka 6)			x	
Otázka 7)		x		
Otázka 8)			x	
Otázka 9)				x
Otázka 10)				x
Otázka 11)			x	
Otázka 12)			x	
Otázka 13)			x	
Otázka 14)		x		
Otázka 15)			x	
Hodnocení:	13	Datum hodnocení:	24. 2. 2017	

Hodnoticí list č. 8

Název webu:	Codices Electronici Ecclesiae Coloniensis		Země:	Německo
Stručný popis webu:	Internetové stránky univerzity v Kolíně a Arcibiskupské diecézní knihovny, podporována prostřednictvím Deutsche Forschungsgemeinschaft (Německé výzkumné společenství)			
Kritérium	-2	-1	1	2
Otázka 1)			x	
Otázka 2)			x	
Otázka 3)			x	
Otázka 4)			x	
Otázka 5)			x	
Otázka 6)			x	
Otázka 7)		x		
Otázka 8)			x	
Otázka 9)			x	
Otázka 10)			x	
Otázka 11)		x		
Otázka 12)			x	
Otázka 13)			x	
Otázka 14)		x		
Otázka 15)			x	
Hodnocení:	9	Datum hodnocení:		24. 2. 2017

Hodnotící list č. 9

Název webu:	Virtuelles Skriptorium St. Matthias	Země:	Německo	
Stručný popis webu:	Projekt digitalizace sbírek Benediktýnského opatství Sv. Matouše v Trevíru			
Kritérium	-2	-1	1	2
Otázka 1)			x	
Otázka 2)			x	
Otázka 3)			x	
Otázka 4)			x	
Otázka 5)			x	
Otázka 6)			x	
Otázka 7)			x	
Otázka 8)			x	
Otázka 9)			x	
Otázka 10)			x	
Otázka 11)			x	
Otázka 12)			x	
Otázka 13)			x	
Otázka 14)				x
Otázka 15)			x	
Hodnocení:	16	Datum hodnocení:	24. 2. 2017	

Hodnoticí list č. 10

Název webu:	Das Reformationsportal Mitteldeutschland		Země:	Německo
Stručný popis webu:	Společný projekt Durynského hlavního archivu ve Výmaru, Hesenského hlavního archivu, Zemského archivu Saska a Anhaltska a Durynské univerzitní knihovny v Jeně			
Kritérium	-2	-1	1	2
Otázka 1)				x
Otázka 2)			x	
Otázka 3)		x		
Otázka 4)			x	
Otázka 5)		x		
Otázka 6)			x	
Otázka 7)			x	
Otázka 8)			x	
Otázka 9)			x	
Otázka 10)			x	
Otázka 11)		x		
Otázka 12)			x	
Otázka 13)			x	
Otázka 14)			x	
Otázka 15)			x	
Hodnocení:	10	Datum hodnocení:		24. 2. 2017

Hodnoticí list č. 11

Název webu:	LEO Landeskundliche Entdecken Online – Baden-Württemberg		Země:	Německo
Stručný popis webu:	Zemský archiv spolkové země Bádensko-Würtenbersko			
Kritérium	-2	-1	1	2
Otázka 1)		x		
Otázka 2)		x		
Otázka 3)		x		
Otázka 4)		x		
Otázka 5)		x		
Otázka 6)			x	
Otázka 7)			x	
Otázka 8)			x	
Otázka 9)			x	
Otázka 10)		x		
Otázka 11)		x		
Otázka 12)			x	
Otázka 13)			x	
Otázka 14)			x	
Otázka 15)			x	
Hodnocení:	1	Datum hodnocení:		25. 2. 2017

Hodnotící list č. 12

Název webu:	Handschriftencensus	Země:	Německo	
Stručný popis webu:	Projekt Rudolf Gampera (St. Gallen), Christine Glaßnerové (Vídeň), Bettiny Wagnerové (Mnichov), Jürgena Wolfa (Marburg) a Karin Zimmermannové (Heidelberg)			
Kritérium	-2	-1	1	2
Otázka 1)			x	
Otázka 2)			x	
Otázka 3)			x	
Otázka 4)			x	
Otázka 5)			x	
Otázka 6)			x	
Otázka 7)			x	
Otázka 8)			x	
Otázka 9)			x	
Otázka 10)		x		
Otázka 11)			x	
Otázka 12)			x	
Otázka 13)			x	
Otázka 14)		x		
Otázka 15)			x	
Hodnocení:	11	Datum hodnocení:	25. 2. 2017	

Hodnotící list č. 13

Název webu:	Kalliope Verbund	Země:	Německo	
Stručný popis webu:	Sdružení Státní knihovny v Berlíně a“ Pruského kulturního dědictví“ (SBB-PK)			
Kritérium	-2	-1	1	2
Otázka 1)		x		
Otázka 2)			x	
Otázka 3)			x	
Otázka 4)			x	
Otázka 5)			x	
Otázka 6)			x	
Otázka 7)			x	
Otázka 8)			x	
Otázka 9)			x	
Otázka 10)				x
Otázka 11)			x	
Otázka 12)			x	
Otázka 13)		x		
Otázka 14)		x		
Otázka 15)			x	
Hodnocení:	10	Datum hodnocení:	25. 2. 2017	

Hodnotící list č. 14

Název webu:	Deutsche Digitale Bibliothek		Země:	Německo
Stručný popis webu:	Německá digitální knihovna, součást projektu Europeana			
Kritérium	-2	-1	1	2
Otázka 1)		x		
Otázka 2)			x	
Otázka 3)			x	
Otázka 4)			x	
Otázka 5)			x	
Otázka 6)				x
Otázka 7)			x	
Otázka 8)			x	
Otázka 9)			x	
Otázka 10)			x	
Otázka 11)			x	
Otázka 12)			x	
Otázka 13)			x	
Otázka 14)			x	
Otázka 15)			x	
Hodnocení:	14	Datum hodnocení:		25. 2. 2017

Hodnoticí list č. 15

Název webu:	Manuscripta Mediaevalia	Země:	Německo	
Stručný popis webu:	Provozováno Státní knihovnou v Berlíně – Pruské kulturní dědictví, Německým dokumentačním centrem pro historii kultury a Bavorskou zemskou knihovnou			
Kritérium	-2	-1	1	2
Otázka 1)			x	
Otázka 2)			x	
Otázka 3)			x	
Otázka 4)			x	
Otázka 5)		x		
Otázka 6)			x	
Otázka 7)		x		
Otázka 8)			x	
Otázka 9)			x	
Otázka 10)			x	
Otázka 11)		x		
Otázka 12)			x	
Otázka 13)			x	
Otázka 14)		x		
Otázka 15)	x			
Hodnocení:	4	Datum hodnocení:	25. 2. 2017	

Hodnoticí list č. 16

Název webu:	Das Leitbild der Universitäts- und Landesbibliothek (ULB) Bonn	Země:	Německo	
Stručný popis webu:	Provozováno Univerzitní a Zemskou knihovnou v Bonnu			
Kritérium	-2	-1	1	2
Otázka 1)		x		
Otázka 2)			x	
Otázka 3)			x	
Otázka 4)			x	
Otázka 5)			x	
Otázka 6)			x	
Otázka 7)			x	
Otázka 8)			x	
Otázka 9)			x	
Otázka 10)			x	
Otázka 11)			x	
Otázka 12)			x	
Otázka 13)		x		
Otázka 14)		x		
Otázka 15)			x	
Hodnocení:	9	Datum hodnocení:	25. 2. 2017	

Hodnoticí list č. 17

Název webu:	Württembergische Landesbibliothek Stuttgart	Země:	Německo	
Stručný popis webu:	Internetový zdroj Württemberské zemské knihovny			
Kritérium	-2	-1	1	2
Otázka 1)			x	
Otázka 2)		x		
Otázka 3)				x
Otázka 4)			x	
Otázka 5)		x		
Otázka 6)			x	
Otázka 7)			x	
Otázka 8)			x	
Otázka 9)			x	
Otázka 10)			x	
Otázka 11)			x	
Otázka 12)			x	
Otázka 13)			x	
Otázka 14)			x	
Otázka 15)			x	
Hodnocení:	12	Datum hodnocení:	28. 2. 2017	

Hodnotící list č. 18

Název webu:	Staatsbibliothek Bamberg	Země:	Německo	
Stručný popis webu:	Internetový zdroj Zemské knihovny v Bambergu			
Kritérium	-2	-1	1	2
Otázka 1)			x	
Otázka 2)			x	
Otázka 3)			x	
Otázka 4)			x	
Otázka 5)			x	
Otázka 6)			x	
Otázka 7)			x	
Otázka 8)			x	
Otázka 9)			x	
Otázka 10)			x	
Otázka 11)			x	
Otázka 12)			x	
Otázka 13)		x		
Otázka 14)			x	
Otázka 15)			x	
Hodnocení:	13	Datum hodnocení:	28. 2. 2017	

Hodnoticí list č. 19

Název webu:	Universitätsbibliothek Augsburg	Země:	Německo	
Stručný popis webu:	Internetový zdroj univerzity v Augsburgu, knihovna je součástí univerzitních stránek			
Kritérium	-2	-1	1	2
Otázka 1)			x	
Otázka 2)			x	
Otázka 3)		x		
Otázka 4)			x	
Otázka 5)			x	
Otázka 6)			x	
Otázka 7)		x		
Otázka 8)			x	
Otázka 9)			x	
Otázka 10)			x	
Otázka 11)			x	
Otázka 12)			x	
Otázka 13)		x		
Otázka 14)			x	
Otázka 15)			x	
Hodnocení:	9	Datum hodnocení:	6. 3. 2017	

Hodnoticí list č. 20

Název webu:	Bibliotheca Laureshamensis – digital: Virtuelle Klosterbibliothek Lorsch	Země:	Německo	
Stručný popis webu:	Projekt rekonstrukce klášterní knihovny v Lorschu za podpory UNESCO, spolkové země Hesensko a univerzitní knihovny v Heidelbergu			
Kritérium	-2	-1	1	2
Otázka 1)			x	
Otázka 2)			x	
Otázka 3)			x	
Otázka 4)			x	
Otázka 5)			x	
Otázka 6)			x	
Otázka 7)		x		
Otázka 8)			x	
Otázka 9)			x	
Otázka 10)			x	
Otázka 11)			x	
Otázka 12)			x	
Otázka 13)			x	
Otázka 14)				x
Otázka 15)			x	
Hodnocení:	14	Datum hodnocení:	6. 3. 2017	

Hodnotící list č. 21

Název webu:	ORKA - Open Repository Kassel	Země:	Německo	
Stručný popis webu:	Internetový zdroj univerzity v Kasselu			
Kritérium	-2	-1	1	2
Otázka 1)			x	
Otázka 2)			x	
Otázka 3)			x	
Otázka 4)			x	
Otázka 5)			x	
Otázka 6)			x	
Otázka 7)		x		
Otázka 8)			x	
Otázka 9)			x	
Otázka 10)			x	
Otázka 11)			x	
Otázka 12)			x	
Otázka 13)			x	
Otázka 14)		x		
Otázka 15)		x		
Hodnocení:	9	Datum hodnocení:	7. 3. 2017	

Hodnoticí list č. 22

Název webu:	Virtuelle Bibliothek Würzburg		Země:	Německo
Stručný popis webu:	Univerzitní knihovna Univerzity Julia Maximiliana			
Kritérium	-2	-1	1	2
Otázka 1)	x			
Otázka 2)			x	
Otázka 3)		x		
Otázka 4)			x	
Otázka 5)			x	
Otázka 6)	x			
Otázka 7)		x		
Otázka 8)			x	
Otázka 9)			x	
Otázka 10)			x	
Otázka 11)			x	
Otázka 12)			x	
Otázka 13)	x			
Otázka 14)		x		
Otázka 15)			x	
Hodnocení:	0	Datum hodnocení:		7. 3. 2017

Hodnotící list č. 23

Název webu:	Badische Landesbibliothek	Země:	Německo	
Stručný popis webu:	Internetový zdroj Bádenské zemské knihovny			
Kritérium	-2	-1	1	2
Otázka 1)			x	
Otázka 2)			x	
Otázka 3)			x	
Otázka 4)			x	
Otázka 5)			x	
Otázka 6)			x	
Otázka 7)				x
Otázka 8)			x	
Otázka 9)			x	
Otázka 10)			x	
Otázka 11)			x	
Otázka 12)			x	
Otázka 13)			x	
Otázka 14)			x	
Otázka 15)			x	
Hodnocení:	16	Datum hodnocení:	9. 3. 2017	

Hodnoticí list č. 24

Název webu:	Stadtgeschichtlichen Museum Leipzig	Země:	Německo	
Stručný popis webu:	Internetový zdroj Městského historického muzea v Lipsku			
Kritérium	-2	-1	1	2
Otázka 1)		x		
Otázka 2)			x	
Otázka 3)		x		
Otázka 4)			x	
Otázka 5)			x	
Otázka 6)				x
Otázka 7)			x	
Otázka 8)			x	
Otázka 9)			x	
Otázka 10)		x		
Otázka 11)			x	
Otázka 12)			x	
Otázka 13)			x	
Otázka 14)			x	
Otázka 15)			x	
Hodnocení:	10	Datum hodnocení:	9. 3. 2017	

Hodnotící list č. 25

Název webu:	Universitätsbibliothek Leipzig	Země:	Německo	
Stručný popis webu:	Internetový zdroj univerzitní knihovny v Lipsku			
Kritérium	-2	-1	1	2
Otázka 1)			x	
Otázka 2)			x	
Otázka 3)				x
Otázka 4)			x	
Otázka 5)			x	
Otázka 6)			x	
Otázka 7)		x		
Otázka 8)			x	
Otázka 9)			x	
Otázka 10)				x
Otázka 11)			x	
Otázka 12)			x	
Otázka 13)			x	
Otázka 14)				x
Otázka 15)			x	
Hodnocení:	16	Datum hodnocení:	10. 3. 2017	

Hodnoticí list č. 26

Název webu:	Österreichische Nationalbibliothek	Země:	Rakousko	
Stručný popis webu:	Internetový zdroj centrální vědecké knihovny Rakouské republiky - ÖNB			
Kritérium	-2	-1	1	2
Otázka 1)			x	
Otázka 2)			x	
Otázka 3)			x	
Otázka 4)			x	
Otázka 5)			x	
Otázka 6)			x	
Otázka 7)			x	
Otázka 8)			x	
Otázka 9)			x	
Otázka 10)			x	
Otázka 11)			x	
Otázka 12)			x	
Otázka 13)			x	
Otázka 14)				x
Otázka 15)			x	
Hodnocení:	16	Datum hodnocení:	1. 3. 2017	

Hodnotící list č. 27

Název webu:	Austrian Literature Online		Země:	Rakousko
Stručný popis webu:	Internetový zdroj univerzit v Innsbrucku, Grazu a Linci, provozuje DEA ve spolupráci s Centrálním výpočetním centrem (ZID) při Univerzitě Innsbruck			
Kritérium	-2	-1	1	2
Otázka 1)			x	
Otázka 2)		x		
Otázka 3)			x	
Otázka 4)			x	
Otázka 5)			x	
Otázka 6)			x	
Otázka 7)			x	
Otázka 8)			x	
Otázka 9)			x	
Otázka 10)		x		
Otázka 11)			x	
Otázka 12)			x	
Otázka 13)		x		
Otázka 14)		x		
Otázka 15)			x	
Hodnocení:	7	Datum hodnocení:		1. 3. 2017

Hodnoticí list č. 28

Název webu:	Mittelalterliche Handschriften in Österreich	Země:	Rakousko	
Stručný popis webu:	Internetový zdroj Institutu pro výzkum středověku při Rakouské akademii věd (ÖAV)			
Kritérium	-2	-1	1	2
Otázka 1)				x
Otázka 2)				x
Otázka 3)				x
Otázka 4)			x	
Otázka 5)				x
Otázka 6)				x
Otázka 7)		x		
Otázka 8)			x	
Otázka 9)			x	
Otázka 10)			x	
Otázka 11)		x		
Otázka 12)			x	
Otázka 13)			x	
Otázka 14)			x	
Otázka 15)			x	
Hodnocení:	16	Datum hodnocení:	1. 3. 2017	

Hodnoticí list č. 29

Název webu:	Universitätsbibliothek Graz	Země:	Rakousko	
Stručný popis webu:	Internetový zdroj univerzitní knihovny „Karl-Franzens“ Univerzity Graz			
Kritérium	-2	-1	1	2
Otázka 1)	x			
Otázka 2)		x		
Otázka 3)			x	
Otázka 4)			x	
Otázka 5)		x		
Otázka 6)		x		
Otázka 7)		x		
Otázka 8)			x	
Otázka 9)			x	
Otázka 10)				x
Otázka 11)			x	
Otázka 12)			x	
Otázka 13)			x	
Otázka 14)		x		
Otázka 15)			x	
Hodnocení:	3	Datum hodnocení:	3. 3. 2017	

Hodnoticí list č. 30

Název webu:	Hebräische Fragmente in Österreich	Země:	Rakousko	
Stručný popis webu:	Projekt rekonstrukce hebrejských textů, partnery jsou Rakouská akademie věd, Rakouská národní knihovna, Rakouský institut hebrejské historie a výzkumné centrum Vestigia			
Kritérium	-2	-1	1	2
Otázka 1)				x
Otázka 2)			x	
Otázka 3)			x	
Otázka 4)			x	
Otázka 5)			x	
Otázka 6)			x	
Otázka 7)			x	
Otázka 8)			x	
Otázka 9)			x	
Otázka 10)		x		
Otázka 11)			x	
Otázka 12)			x	
Otázka 13)			x	
Otázka 14)			x	
Otázka 15)			x	
Hodnocení:	14	Datum hodnocení:	3. 3. 2017	

Hodnoticí list č. 31

Název webu:	Die Oberösterreichische Landesbibliothek	Země:	Rakousko	
Stručný popis webu:	Internetový zdroj Hornorakouské zemské knihovny			
Kritérium	-2	-1	1	2
Otázka 1)			x	
Otázka 2)				x
Otázka 3)			x	
Otázka 4)			x	
Otázka 5)			x	
Otázka 6)				x
Otázka 7)			x	
Otázka 8)			x	
Otázka 9)			x	
Otázka 10)			x	
Otázka 11)				x
Otázka 12)			x	
Otázka 13)			x	
Otázka 14)				
Otázka 15)			x	
Hodnocení:	18	Datum hodnocení:	3. 3. 2017	

Hodnotící list č. 32

Název webu:	Universitätsbibliothek Salzburg	Země:	Rakousko	
Stručný popis webu:	Internetová stránky univerzitní knihovny Univerzity Salzburg			
Kritérium	-2	-1	1	2
Otázka 1)			x	
Otázka 2)		x		
Otázka 3)			x	
Otázka 4)			x	
Otázka 5)			x	
Otázka 6)			x	
Otázka 7)			x	
Otázka 8)			x	
Otázka 9)			x	
Otázka 10)		x		
Otázka 11)			x	
Otázka 12)			x	
Otázka 13)			x	
Otázka 14)		x		
Otázka 15)			x	
Hodnocení:	9	Datum hodnocení:	4. 3. 2017	

Hodnoticí list č. 33

Název webu:	e-codices	Země:	Švýcarsko	
Stručný popis webu:	Internetový zdroj provozuje Sdružení švýcarských univerzit, které sdružuje 34 členů			
Kritérium	-2	-1	1	2
Otázka 1)				x
Otázka 2)				x
Otázka 3)			x	
Otázka 4)			x	
Otázka 5)				x
Otázka 6)				x
Otázka 7)				x
Otázka 8)			x	
Otázka 9)			x	
Otázka 10)			x	
Otázka 11)				x
Otázka 12)			x	
Otázka 13)			x	
Otázka 14)			x	
Otázka 15)			x	
Hodnocení:	21	Datum hodnocení:	2. 3. 2017	

Hodnoticí list č. 34

Název webu:	Helvetic Archives – die Archivdatenbank der Schweizerischen Nationalbibliothek	Země:	Švýcarsko	
Stručný popis webu:	Internetový zdroj Švýcarské národní knihovny			
Kritérium	-2	-1	1	2
Otázka 1)			x	
Otázka 2)			x	
Otázka 3)			x	
Otázka 4)			x	
Otázka 5)		x		
Otázka 6)			x	
Otázka 7)		x		
Otázka 8)			x	
Otázka 9)			x	
Otázka 10)	x			
Otázka 11)		x		
Otázka 12)			x	
Otázka 13)			x	
Otázka 14)		x		
Otázka 15)			x	
Hodnocení:	4	Datum hodnocení:	2. 3. 2017	

Hodnoticí list č. 35

Název webu:	E-manuscripta.ch		Země:	Švýcarsko
Stručný popis webu:	platforma Centrální knihovny v Curychu, univerzity v Basileji, ETH Knihovny, Švýcarské národní knihovny, Švýcarského vědeckého archivu, univerzitní knihovny v Bernu a Centrální a Vysoké školy v Lucernu			
Kritérium	-2	-1	1	2
Otázka 1)			x	
Otázka 2)				x
Otázka 3)				x
Otázka 4)			x	
Otázka 5)				x
Otázka 6)				x
Otázka 7)			x	
Otázka 8)			x	
Otázka 9)			x	
Otázka 10)				x
Otázka 11)			x	
Otázka 12)			x	
Otázka 13)			x	
Otázka 14)			x	
Otázka 15)			x	
Hodnocení:	20	Datum hodnocení:		2. 3. 2017

Hodnoticí list č. 36

Název webu:	Mediaevum.de – Mediävistik im Internet	Země:	Ostatní	
Stručný popis webu:	Provozuje společnost Glauch, Hamm & Rupp Wissenschaftliche Internetdienstleistungen			
Kritérium	-2	-1	1	2
Otázka 1)			x	
Otázka 2)			x	
Otázka 3)			x	
Otázka 4)		x		
Otázka 5)			x	
Otázka 6)			x	
Otázka 7)		x		
Otázka 8)			x	
Otázka 9)			x	
Otázka 10)	x			
Otázka 11)			x	
Otázka 12)			x	
Otázka 13)			x	
Otázka 14)			x	
Otázka 15)		x		
Hodnocení:	6	Datum hodnocení:	2. 3. 2017	

Hodnotící list č. 37

Název webu:	Manuscriptorium – Digital Library of Wrtitten Cultural Heritage		Země:	Ostatní, CZ
Stručný popis webu:	Provozuje Národní knihovna České republiky, Partneři Západočeské muzeum v Plzni, Moravská zemská knihovna, Univesitätsbibliothek Heidelberg a Universidad Complutense Madrid			
Kritérium	-2	-1	1	2
Otázka 1)			x	
Otázka 2)			x	
Otázka 3)			x	
Otázka 4)			x	
Otázka 5)			x	
Otázka 6)			x	
Otázka 7)				x
Otázka 8)			x	
Otázka 9)			x	
Otázka 10)			x	
Otázka 11)			x	
Otázka 12)			x	
Otázka 13)			x	
Otázka 14)				x
Otázka 15)			x	
Hodnocení:	17	Datum hodnocení:		4. 3. 2017

Příloha č. 2

Kategorie	Stránka	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	celkem	Typ	
1. Die Sachische Landesbibliothek	http://www.slub-dresden.de	1	1	1	1	-1	-1	-1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	F	
2. Herzog August Bibliothek Wolfenbüttel	http://www.hab.de	1	1	1	1	1	1	-1	1	1	1	1	1	1	1	1	13	F	
3. Universitätsbibliothek Heidelberg	http://www.uni-heidelberg.de	1	1	1	1	1	1	-1	1	1	1	1	1	1	1	1	15	F	
4. Das Münchener Digitalisierungszentrum	https://www.digitale-sammlungen.de	1	1	1	2	1	2	2	1	1	2	-1	1	1	1	1	16	F	
5. Staatsbibliothek zu Berlin	http://staatsbibliothek-berlin.de	1	1	2	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	17	F	
6. Heinrich Heine Universität Düsseldorf	http://www.uib.uni-duisburg-essen.de	-1	1	1	-1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	13	F	
7. Mecklenburg-Vorpommern Digitale Bibli	http://ub-fooi.uni-ferretswald.de/ueber/	1	1	1	1	1	1	-1	1	1	2	1	1	1	-1	1	9	F	
8. Codices Electronici Ecclesiae Coloniensis	http://www.ceec.uni-koeln.de	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-1	1	1	1	1	16	F	
9. Virtuelles Skriptorium St. Marias	http://www.stmarthas.uni-erlangen.de/index.php	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	F	
10. Das Reformationsportal Mitteleuropäische	https://www.reformationsportal.de/stansseite.html	2	2	-1	1	-1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	18	F	
11. LEO BW - Landeskundliche Entdecken On	https://www.leo-bw.de/wbb/guest/home	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	11	K	
12. Handschriftencensus	http://www.handschriftencensus.de	-1	1	1	1	1	1	1	1	1	-1	1	1	1	-1	1	10	K	
13. Kailliope Verbund	http://kailliope.staatsbibliothek-berlin.de/de/index.htm	-1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	-1	1	14	F	
14. Deutsche Digitale Bibliothek	https://www.deutsche-digitale-bibliothek.de	-1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	4	F	
15. Manuscripta Medaevalla	https://www.manuscripts-medievalia.de/#/14	-1	1	1	1	-1	1	-1	1	1	1	-1	1	1	-1	-2	4	F	
16. Das Leitbild der Universitäts- und Lande	https://www.uib.uni-boonn.de	-1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	F	
17. Württembergische Landesbibliothek	http://www.wlb-stuttgart.de	1	-1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	F	
18. Staatsbibliothek Bamberg	https://www.staatsbibliothek-bamberg.de/index.php?c=1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-1	1	13	F	
19. Universitätsbibliothek Augsburg	https://www.bibliothek.uni-augsburg.de/de/index.html	1	1	-1	1	1	1	-1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	F	
20. Bibliotheca Laurenshemensis - digital	https://www.bibliotheca-laurenshemensis-digital.de/en/	1	1	1	1	1	1	-1	1	1	1	1	1	1	2	1	14	F	
21. ORKA - Open Repository Kassel	http://orka.bibliothek.uni-kassel.de/viewer/	1	1	1	1	1	-1	-1	1	1	1	1	1	1	-1	-1	0	F	
22. Virtuelle Bibliothek Würzburg	http://vb.uni-wuerzburg.de/ubi/index.html	-2	1	1	1	1	-2	-1	1	1	1	1	1	1	-2	-1	1	0	F
23. Badische Landesbibliothek	https://digital.blb-karlsruhe.de	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16	F	
24. Stadtgeschichtliches Museum Leipzig	https://www.stadtdeschichtliches-museum-leipzig.de/lin	-1	1	-1	1	1	2	1	1	1	1	-1	1	1	1	1	10	F	
25. Universitätsbibliothek Leipzig	https://www.uib.uni-leipzig.de/erf/	1	1	2	1	1	1	-1	1	1	2	1	1	1	2	1	16	F	
26. Österreichische Nationalbibliothek	https://www.onb.ac.at/	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16	K/F	
27. Austrian Literature Online	http://www.literature.at/default.asp	1	-1	1	1	1	1	1	1	1	-1	1	1	1	-1	1	7	F	
28. Mittelalterliche Handschriften in Österr	https://manuscripta.at/m1/	2	2	2	2	2	-1	-1	1	1	-1	1	1	1	1	1	16	F	
29. Universitätsbibliothek Graz	https://ub.uni-graz.at/	-2	-1	1	1	-1	1	1	1	1	2	1	1	1	-1	1	3	F	
30. Hebraische Fragmente in Österreich	http://hebraica.at/hebraica/hebraica/Straeue/	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	14	F	
31. Die Oberösterreichische Landesbiblioth	http://www.landbibliothek.at	1	2	1	1	1	2	1	1	1	2	1	1	1	1	1	18	F	
32. Universitätsbibliothek Salzburg	http://www.uni-salzburg.at/index.php?id=132	1	-1	1	1	1	1	1	1	1	-1	1	1	1	-1	1	9	F	
33. e-codices	http://www.e-codices.unifr.ch/de	2	2	1	2	2	2	2	1	1	1	2	1	1	1	1	21	F	
34. Helvetica Archives – die Archivadatenbank	https://www.e-codices.unifr.ch/suchinfo.aspx	1	1	1	1	1	2	1	1	1	-2	-1	1	1	-1	1	4	K	
35. E-manuscripta.ch	http://www.e-manuscripta.ch	1	2	2	1	2	2	1	1	1	2	1	1	1	1	1	20	F	
36. Mediaevum.de	http://www.mediaevum.de/haup2.htm	1	1	1	1	1	1	-1	1	1	2	1	1	1	1	1	6	KR	
37. Manuscriptorium – Digital Library	http://www.manuscriptorium.com (C2)	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	17	F	
	Prüfer:	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	12		

